

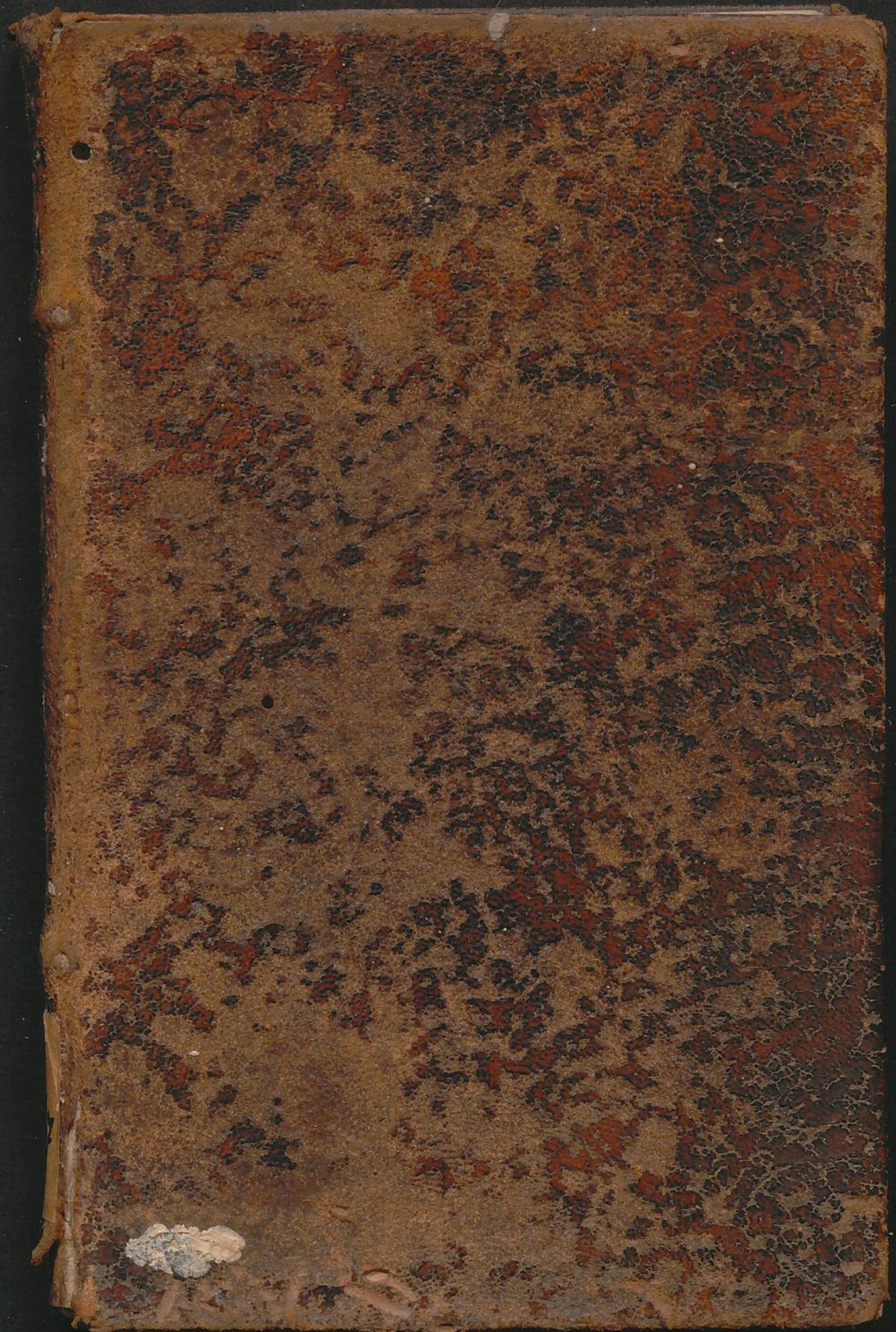
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Recollectio Spiritvalis

Masen, Jacob

Coloniae Agrippinae, 1691

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60213)

L 11. 32

Th. 4497.

.. F

F

F

RECOLLECTIO SPIRITVALIS,

Iuxtà normam sacrorum

EXERCITIORUM

S. IGNATII de LOIOLA

Collegii Soc. Formata, Jesu, Paderb.

1697
Ad vitam puram, piam, perfectam,
Sacerdote dignam, accommodata.

Excerpta ex Duce Viæ

R. P. IACOBI MASENII

& SOCIETATE JESU,

& Aucta.

Ad Mandatum

Illustrissimi ac Reverendissimi Domini,

D. Suffraganei & Coadministratores in Spi-
ritualibus Apostolici Coloniensis.

donec p. Sam^{***}Bergs.

COLONIÆ AGRIPPINÆ.

Apud JOANNEM SCHLEBUSCH, propè Arcam
Summi Templi, vulgò, am Hoff im
Kaltenberg. 1691.

A P P R O B A T I O

Libellus hic, qui inscribitur, *Recollectio Spiritualis*,
cum Sacerdotibus, maximè verò sacros Ordines re-
cepturis sternat viam ad purè, piè, perfectèque viven-
dum; placet, ut, ad excitandum & stabiliendum in eo-
rundem animis ferventem meditandi, orandi, & legendi
zelum, typis detur. Coloniae, 29. Maij 1691.

Christianus Nevvendal Elsius, SS. Theol.
Doctor, Colleg. Ecclesiae S. Andreae
Decanus, Gymnasii Montani Re-
gens, Librorum Censor, &c. m. p.

1700 m. 2. 3. 4. 5.

PRÆFATIO

Ad

SACERDOTES,

&

INTRODVCTIO

Ad pium sanctumque harum Exercitationum usum.

Magna, regalis, angelica, divina propè Sacerdotii Christiani dignitas, quo secundum Greg. Naz. nec majus quicquam, nec præstantius apud nos est. Etenim S. Anselmo in 1. ad Tim. 5. Præbyter alti nominis persona; S. Hilario in Ps. 138. Ecclesiæ lumen; S. Dionysio divinorum judiciorum Interpretes; S. Ignatio M. in Dei domo veluti filius-familias major, divinorum bonorum œconomus, sociusque Dei appellatur; ut proinde S. Chrysost. de Sacerdot. miretur, reperiri quandoque posse aliquem, ex eorum numero, quibus tanta illa fuerint concredita, cui ipsi munus suum sordescat, quique donum sibi à Deo datum despiciat. Videte igitur sacrorum majorum Or-

†

„dinum

dinum Candidati, quàm rectè Pontif. Rom.
 meditandum proponat, cum quanto timore ad
 tantum gradum ascendendum sit, atque pro-
 videndum, ut cælestis Sapiencia, probi mores,
 & diuturna justitiæ observatio ad id electos
 commendent, orante Ecclesia, ut, quem nullis
 suffragantibus meritis, sed divinâ clementiæ
 largitate cœlestibus mysteriis deservire fecit
 Deus, dignum faciat sacris Altaribus ministrum.
 Hanc probat dignitatem, & vestram acuit in-
 ritè suscipiendo curam, toto fulgens Exodo sa-
 crarum, quas Deus veteris adeò legis Sacerdoti
 constituit, vestium apparatus; hanc illic ejus-
 dem solemnissima Unctio; Hanc (præter subli-
 mitatem muneris, cui Principes seculi, modò
 Sapientes, quæ Dei erant, cum Constantino M.
 cum Rudolpho Austriaco, &c. pileos & coro-
 nas submisere semper) triplex supra Angelos
 ipsos potestas evehit, hisce à S. Hieron. ad He-
 liod. expressa. Qui Apostolico gradui succeden-
 tes Christi Corpus sacro ore conficiunt, per
 quos & nos Christiani sumus, qui claves Regni
 Cœlorum habentes quodammodo ante diem
 „judicii judicant. In rem S. Chrysof. hom. 17.
 „in Verba Isa. Attende modum potestatis utri-
 „que (Sacerdoti, & Regi) traditæ, videbis Sa-
 „cerdo-

„cerdotem multò sublimiùs Rege sedentem :
 „quanquam enim nobis admirandus videtur
 „thronus regius ob gemmas affixas, & aurũ, quo
 „obcinctus est, tamen rerum terrenarum admi-
 „nistrationem fortitus est, nec, ultrà potestatem
 „hanc, præterea quicquam habet authoritatis:
 „verùm sacerdoti thronus in cælo collocatus
 „est, & de cœlestibus negotiis pronuntiandi ha-
 „bet authoritatem: quis hæc dicit? ipse cœlorum
 „Rex: quæcunque ligaveritis &c. quid cum hoc
 „honore conferri possit? à terrâ iudicandi prin-
 „cipalem authoritatem sumit cœlum: dicit verè
 Trull. Syn. omnium ferè græc. PP. can. 7. secula-
 ribus, & mundanis dignitatibus spirituales præ-
 stantiores scimus; verè S. dicit Greg. Nyss. Sacer-
 dotis consecratio illud reddit augustum & vene-
 randum; Cyrillus etiã sacerdotium omnium
 ore celebratum deprædicat; & Concil. Sardic.
 can. 20. divinum atque imprimis venerandũ sa-
 cerdotii nomen: quid Trident. sess. 14. c. 5. ait? Do-
 minus noster JESUS CHRISTUS è terris ascēsurus ad
 cœlos Sacerdotes sui ipsius vicarios reliquit, tan-
 quam præsides, & iudices, ad quos omnia mor-
 talia crimina deferantur, in quæ Christi fideles
 ceciderint, qui pro potestate clavium, remissio-
 nis, aut retentionis peccatorum sententiã pro-

nuncient. Sic & c. 6. & leſſ. 22. can. 2. Si quis dixerit, illis Verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi alii que sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum, anathema sit. An igitur sine jure sacerdotium dicitur à S. Ignatio M. omnium bonorum, quæ in hominibus sunt, apex, & S. Ambr. Deifica professio, & S. Aug. in psal. 103. Sublimes Angeli Dei, quamvis adhuc in carne mortali sacerdotes sunt; eosque utilisidorus pelus. l. 2. ep. 29. pretiosâ coronâ sacerdotii redimitos extollit; ita S. Nilus testatur, quod sancto sacrificante Chrylostomo cælo de lapsæ mentes, (angelicæ) stolis indutæ splendidissimis, nudis pedibus, intentis oculis, pronæ altari, magno cum silentio circumstiterint: ô sacrificia mittentes incruenta sacerdotes! ô animarû custodes gloriosi! ô magnificentum Dei manibus in vestris ferentes, exclamat Greg. Theol. ô miraculum stupendum! altius exclamat S. Ephrē „de sacerdotio: ô potestas ineffabilis! ô tremendum sacerdotii mysterium, spiritale ac sanctû, „venerandum & irreprehensibile, quod Christus „in hunc mundum veniens etiam indignis impertitus est, genu posito, lachrymis, atque suspiriis oro, ut hûc sacerdotii thesaurû inspiciamus, „thesau-

„thesaurum inquam his, qui eum dignè, & san-
 „ctè custodiunt. Inspiciamus altâ mente, in altis-
 simâ dignitate, altitudinem divitiarum sapien-
 tiæ, & scientiæ Dei. Inspicite & vos mysterii tan-
 ti, tanti in ecclesiâ dei ministerii candidati: nec
 verò patiemur quempiam, aut feremus incul-
 tum, qui quasi homo, qui tentet Deum, in tem-
 pli velit pinnaculum, ad jactantiã, & temerita-
 tem, sacris ideo advolare Altaribus, quo medul-
 lam cedri tollat de Libano rapax aquila, id est,
 vel sui à pauperie extrahendi, vel fovendæ ad ge-
 nium cuticulæ lautiùs, ecclesiasticos à bene-
 ficio, sive præbendâ census emendicare ad laboret
 potiùs, quàm paratum clericali continentiæ,
 gravitati, sapientiæ, sacrarumque peritiæ litera-
 rum (quarum magis, quam politices mundanæ,
 quam novellarũ, quàm unius curandæ domesti-
 cæ rei, labia sacerdotis, quæ custodiunt scienti-
 am) & corpus, & mentem excellentiæ sacerdo-
 tali copulare.

Vos verò, ex S. Basilio, considerantes, quòd,
 „qui circumfert characterem Præbyteri, par-
 „esse, eum vel maximè esse irreprekensibilis vi-
 „tæ, discite ab Ambr. nihil in sacerdotibus ple-
 „beium requiri, nihil populare, nihil commune
 „cum studio, atque usu, & moribus inconditæ

„multitudinis: sobriam à turbis gravitatem, seri-
 „am vitam, singulare pondus dignitas sibi vendi-
 „cat sacerdotalis: quomodo enim potest obser-
 „vari à populo, qui nihil secretum habet à popu-
 „lo dispar à multitudine. Jam si juxta Synesium,
 sacerdotem convenit per omnia esse immacula-
 tum, quia, ut vult Clemens Alex. sanctus fit initi-
 atus; hortatu item S. Isidori, Sacerdotes debent
 esse sanctiores, & puriores iis, qui ad montes se
 contulerunt, tum Nazianz. malos, vocet spurios,
 nothos, & perperam adscriptos sacerdotes, nos
 iis incitati monitoribus, totis meritò visceribus,
 ex corde, hortamur omnes (secus, neminem ad-
 missuri) ut dierum aliquot, ante majorum ordi-
 dinum susceptionem, secessu, piarum me-
 ditationum indicio atque ductu, quos in
 Ecclesiam adferre mores, quos exuere ante
 illam oporteat, solertissimè inspiciant, qui-
 bus exercitiis, quæ omni semper hominum
 ætati, & ordini regiam perfectionis viam a-
 peruerunt, id agere Ordinum Candidatis in-
 cumbet, ut lingua illa, sanguinis toties,
 corporisque vehiculum Dominici, ne in-
 fufis ad vomitum poculis, eructatis perju-
 riis, blasphemis, detractionibus, men-
 daciis, aut, sive falsò, sive malevolè, sive

abs intentione, dictâ consecrationis, clavi-
umve sententiâ, aut denique paribus hæ-
resi in fide erroribus, ob crudam Sacrorum
ignorantiam, quadriga diaboli efficiatur:
ut manus illæ Agnum (ô si quotidie non sic
lucri, ut pietatis gratiâ) contrectantes im-
maculatum, nec hircorum, vel taurorum,
ut olim sanguinem offerentes, unctio-
néque spiritali, caractere indelebili indice,
uni ser-
vitio Numinis augustissimo, in frangendo pa-
ne Angelorum consecratæ, carnis unquam
fordibus pollutæ, consecrationis Episcopalis
honore, in usque iudicii diem, fulgeant inta-
minato.

Quis dabit nobis, ut faciatis omnes,
quod sanctus Laurentius docet Justinianus ut
sit prorsus omnis sacerdotum (â nobis initiato-
rum) vita omnium magisterium fidelium, at-
que sanctitatis speculum. An verò vultis,
ut vera sit querela sequens S. Gregorii Na-
zianz. orat. 1. Inane jam nomen est sacerdos.
Væ vobis in die visitationis, si & vos feriat ful-
men Chrysofomi hom. 43. in Matth. multi sacer-
dotes, pauci sacerdotes; multi voce, pauci re; &

„majus illud S. Bernardi: Monstruosa res est gradus summus, &
 „animus imus; sedes prima & vita ima; lingua magniloqua, & ma-
 „nus oriosa; sermo multus, & fructus nullus; vultus gravis, & ani-
 „mus levis; caput sanum, & cor vanum, quo de S. Paulinus ep.
 28. sic ingemit: robusti vitiis, & virtutibus adhuc teneri; vix nas-
 cente ad justitiam voluntate tirones, & consumpta jam peccatis
 ætate Veteranti. Theophrasti sententiam factis exprimate, ep 3.
 dicentis, præbyterum debere esse divinum atque cœlestem, qui
 aliorum hominum conditionem longè prætervehat: nihil enim
 (ait Salvianus præbyter, quem Gennadius Magistrum episcopo-
 rum vocat) est tu pius, quam excellentem esse quemlibet culmi-
 ne, & despicabilem vilitate... & ideo cunctos, qui sacri altaris
 suggestu eminent, tantum excellere oportet merito, quantum
 gradu: atque utinam in cunctis consecrandis, à virtute plus ni-
 mio subinde jam ante devius, vera fiat S. Aug sententia in ps 88.
 Hominem heri voraginem ebriositatis, hodie ornamentum esse
 sobrietatis; heri cornu luxuriæ, hodie decus temperantiæ; heri
 servum creaturæ, hodie cultorem Creatoris; talémque, juxta. S.
 Maximum cent. 1 sent. 42 qui Deum casto amore prosequitur,
 angelicam inter homines vitam agit.

Quamobrem sacrâ aliquot dierum a secessu, animique collectio-
 ne à sensibus ad Deum, meditando expendite sacrorum ordinum
 candidati tanti ordinis dignitatē, & dignam tanta dignitate Vir-
 tutem attendentes, S. Aug ad Valer. ep. 48. monitis, atque in eo-
 „dē nos maturè vos cohortantes auscultate. ante omnia, inquit,
 „peto ut cogitet religiosa prudentia tua, nihil esse in hac vita, &
 „maximè hoc tempore, facilius, & lætius, & hominibus accepta-
 „bilis, episcopi, præbyteri aut diaconi officio; & c. perfuncto-
 „riè, atq; adulatoriè res agatur; sed nihil apud Deum miserius &
 „tristius, & damnabilius. Itē nihil esse in hac vita, & maximè hoc
 „tempore, difficilius, laboriosius, periculosius episcopi aut præ-
 „byteri, aut diaconi officio; sed apud deū nihil beatius, si eo modo
 „militetur, quo Imperator noster jubet, militemus ergo Et vos, 1.
 Petr. 2. genus electum, regale sacerdotium, gens sancta; de tene-
 bris vocati in admirabile lumen dei obsecro vos, abstinere vos à
 carnalibus desideriis, conversationem habentes bonam, ut
 et bonis operibus vos considerantes, glorificent De-
 um in die visitationis,

PROLEGOMENA

De rectè Meditandi, Orandi, & Legendi ratione.

Priusquam Meditationes cujusque diei proprias aggrediamur, operæ pretium erit, universum de Meditatione pium Lectorem ac Commentatorem nonnullis præceptionibus, ad facilem rectumque illius usum, erudire; ut, quid illa sit, quibusque à communi lectione sit legibus discernenda, quâ viâ & arte instituenda, quibus rationibus diducenda, ac terminanda, antè constet, quàm exercenda suscipiatur: nè res, quæ magni omnino æstima- manda est, summique ad perfectionem & salu- tem est momenti, aut negligenter à nobis per- tractata, aut ab aliis sine illius sufficienti cog- nitione temerè suscepta videatur.

Qui Meditationem rerum divinarum descri- bunt Ascetici, hanc esse asserunt: *Applicatio- nem mentis nostræ, hoc est, memoria, intellectus, & voluntatis, ad mysteria fidei, cum pio ad De- um affectus & familiari colloctione consideranda.*

*Quid sit
Medita-
tio, &
quæ illius
partes.*

A

Ad

Ad hanc rectè instituendam S. Ignatius tria potissimum requirit. 1. Præparationem; quæ, præter cætera, orationem, & præludia, rem meditando representantia, complectitur. 2. Rem meditando; quam plerumque in tria, nonnunquam in plura puncta distinguit. 3. Colloquium: quod ad Deum ac Christum sæpius, aliquando etiam ad Sanctos, imprimisque Deiparam, instituit; cui emendandæ vitæ Propositum, cum gratiæ divinæ imploratione, conjungitur. Nos ordine de singulis agemus; ac subinde pauca, de singulari quadam contemplandi orandique ratione subjiciemus, quæque ipse per totum sparsit Tractatum Exercitiorum, brevi methodo, clariùs digesta, signatis in margine locis, proponemus.

C A P V T I.

De Præparatione ad Meditationem requisita.

Cap 13.
23.

*Præpara-
tio ad Me-
ditationē
triplex est.*

P Ræparatio ante orationem necessaria est, monente Ecclesiastico: *Ante orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum.* Ad Principum virorum conspectum, & colloquium, non nisi probè compositi præparatâque mente accedimus;

& ad

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 3

& ad Deum alloquendum vagi & imparati non vereamur accedere? Planè hic nos attentos ad rem tantam adesse conveniet: ne se contemni, & ludibrio nobis esse, potiori jure Deus, quàm terrenus aliquis Princeps, tam viliter neglectimque in alloquio habitus, queri possit, ac dicere: *Hic populus labijs me honorat, cor autem eorum procul est à me:*

Mar. 15.

Quocirca ad Meditationem sedulò utilitèrque instituendam, triplicem quandam præparationem D. IGNATIUS in suis Exercit. requirit.

I. Remota est præparatio, qua meditatus materiam suæ Meditationis antè præleget, eamque in certa puncta, seu capita partietur; finem denique, quem intendit, prospiciet. Ut verò manè præsentem expergefactus ad hanc animum adferat, vesperi postquam incubuerit, breviter suo cum animo recolet exercitium postero die assumendum.

Remota.

Ex Addit.

1. & 2.

tum ex

Hebd. 4.

Not 3.

Et in via quidem purgativa majoris verecundia & confusionis gratia cogitare poterit, quo vultu & animo subditus conspectum Regis sui, subditurus sit, quem graviter offendisse convictus esset, quamvis plurimis ab illo beneficiis affectus. Seque multarum offensionum in beneficentissimum Dominum suum reum esse, & jam mox eidem Judici sistendum esse cogitabit.

Ex Ad-

dit. 20

In via autem illuminativa, aut unitiva, me

Ex Hebd.

2. Not. 4.

A 2

aman-

amanter à Deo, Christo, aut Angelis, Sanctisque invitari ad propositum mysterium existimabo, excitatōque ingenti desiderio coram Deo dignè comparendi, mysteriāque divina cognoscendi, me ad piè meditandū disponam.

Propinqua
Ex Ad-
dit. 3

II. Propinqua est præparatio, si à loco Meditationis futuræ uno alterōve passu distans, tantillo tempore, quo oratio Dominica percurri queat, animo ad Deum erecto considerem Dominum meum præsentem, & spectantem quidnam acturus sim, cui reverentiam cum humili gestu exhibebo.

Proxima.
Ex I. Ex-
er. S. Ign.

III. Proxima præparatio, orationem & præludia complectitur. Oratione gratiam petimus, ut vires atque operationes nostræ omnes sincerè ad ejus gloriam & cultum dirigantur. Hæc eadem ubique, qualis in prima nostra Medit. proponitur, esse poterit.

In præludiis 1. res meditanda per idoneam loci, vel etiam rei gestæ imaginationem, velut ante oculos ponitur, ut animus tantò faciliùs in ejus contemplatione, à distractionibus liber, defigatur.

2. Petitur gratia, ut finem in meditatione propositum assequi possim, e. g. in via purgativa turpitudinem peccati, malitiæque gravitatem agnoscere, de eodem admisso dolere ferriò, confusione mei & contritione excitata, tum verò imposterum forti animi proposito idem devitare.

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 5

In via purgativa duo tantum præludia sunt. *Ex 2. 3. & 4. Hebd.*
Sed in aliis viis, tum quando historia aliqua, aut mysterium vitæ Christi expenditur, tria adhibentur. Quia in primo præludio summa rei gestæ est, in altero loci imaginatio & compositio formatur, in tertio gratia petitur, ut in exemplis infra patebit.

CAPVT II.

De Meditationis ingressu, applicationis modo, & materiae diversitate.

Ubi sic præparatus accesseris, ipsam deinde contemplationem aggredieris: nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus jacens; nunc sedens, aut stans, & eo te componens modo, quo facilius speres, te id quod optas, consecuturum. *De compositione ad meditandum. Ex Ad-dit. 4.* Quod si flexis genibus, vel alio situ assequaris, nihil ultra requires. Deinde in puncto, quo assecutus quæsitam devotionem fueris, acquiescendum erit, sine transcurrendi anxietate, donec tibi satisfeceris.

In singulis verò punctis tres animæ potentiæ ita exercentur, ut *Memoriâ* recolatur quidquid ad præsentem spectat materiæ partem *De applicatione mentis.* (aliis omnibus sepositis) *phantasiâ* eidem sub-

A 3

venien-

Ex 1.
Hebd.
Exerc. 1.
& 2.
Et 2 hebd.
Exerc. 3.

veniente, ut personarum vultus, motus animorum, rerum situs, & atrocitas vel gratia, aliæque, quibus velut ad vivum res depingitur, adjuncta repræsententur. Ex his deinde *intellectus* per discursum à causis, exemplis, similibus, aut dissimilibus, præteritis etiam futurisque adhibitis, varia colligit ac concludit, quibus postremò incitata *voluntas* in varios fugæ, aut prosecutionis affectus solvitur, & statuit facienda.

De materia
diversitate, &
via tripli-
plici.

Purga-
tiva.

Illumina-
tiva.

Materia rerum meditandarum triplex potissimum ab effectu & operatione sua censetur, vel enim ad hominem à peccatis pravisque affectionibus purgandum servit; ut sunt omnia, quæ timorem Dei dolorémque de peccatis incutiunt. Quemadmodum novissima sunt hominis: mors, judicium, infernus; tum ipsorum peccatorum fæditas, gravitasque pœnarum illis imminontium. Et hæc ad perfectionem *via purgativa* vocatur. Vel illuminat in virtutis gratiæque divinæ æstimatione hominem; ut Christi & Sanctorum exemplo ductus ac stimulatus, ejus imitandi in omni virtutum genere flagret desiderio & amore; cæterarum verò in terris rerum fastidio & aversione capiatur. Et huc tota Christi vita, sive in agendo, sive in patiendo, quæ nobis in exemplum sanctitatis proposita est, spectat, diciturque *via illuminativa*. Vel denique purgatum jam à vitiis, illuminatum in virtutum exercitatione homi-

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 7

hominem, cum Deo per intellectum, affectumque in contemplatione & amore Dei, ceterarumque rerum propter Deum, conjungit, & diversis affectibus circa Deum versantibus, ut gratiarum actione, admiratione, gaudio, gratulatione de tanta ipsius bonitate cæterisque perfectionibus, zelo animarum, & divinæ gloriæ, resignatione in voluntatem ipsius intimè unit; unde & *via unitiva* appellatur. Non tamen existimandum, quod hæc viæ affectusq; ita distinguantur, quasi non soleant permisceri, cum peccatum vitari sine virtutis studio non queat; & hoc peccator, non solum ex metu inferni, sed amore etiam Dei averfari possit, & merito debeat.

Unitiva.

CAPVT III.

De exercitio intellectus inter meditando.

Nunc de exercitio intellectus, sive discursu ex proposita materia formando, paucis agendum est. Certum est, moveri quemlibet inventis abs se rationibus argumentisque potius, quam ab aliis traditis; quod illa plerumque magis penetrentur, altiùsque animo insideant. Quare cum à Meditationum scriptoribus materia subjicitur, & indicantur tantum puncta:

Meditantes inventis magis, quam ductis scripto rationibus moverentur.

A 4

Ratio-

Rationes, & argumenta à meditantibus investiganda sunt, ne inveniendi opportunitas capacibus præripiatur; quibus proderit ad generales aliquos inventionis fontes recurrere, ut his meditatio ad fecundiorum discursum irrigetur.

*Quadam
igitur in-
ventionis
principia
his nota es-
se conve-
nit.*

Universè quid res sit, sive natura rei, tum e-
jus causa & effectus, proprietates; denique &
adiuncta, sive circumstantiæ expenduntur. Tum
hæc eadem, per contraria vel paria, testimonia,
leges, iudicia, & famam seu existimationem
latius diducuntur. Illa locos proprios; hæc
communes continent, quos his versibus in
mea Oratoria Palaestra complexus sum.

*Quid? per quæ? quale est? effecta, adjuncta-
que poscas.*

Contra, par, testes, leges, cum Iudice famã.

Sola adjuncta, quia magis in sensus notiti-
amque incurrunt, sufficere multis poterunt,
quæ vulgaris versus indicat.

*Ex adjun-
ctis, vulgò
notioribus.
res facile
diducitur.
Exerc. 2.
Hebd. 1.*

*Quis? quid? ubi? quibus auxilijs? cur?
quomodo? quando?*

Quibus illa etiam continentur, quæ D. IG-
NATIUS in via Purgativa adhibet, ut quo
fuerit persona peccans, quam vilis, cum tot aliis
hominibus, Angelis ipsoque Deo comparata.
quæ lasa per peccatum, quanta ejus sapientia,
bonitas, majestas, cum peccatoris abjectione
composita. quanta peccati foeditas, gravitasque
quomodo creaturæ ceteræ, ipsique Angeli tan-
tam

EXERCITIOR, SPIRITUAL. 9

tam Deo illatam injuriam non vindicârint, cum peccator adversus Deum tam protervè insurgeret. Sic & illa continentur, quæ in via Illuminativa spectanda exemplo tradit, ut *quis* sive quæ fuerit *persona* operans, *quid* dixerit, *quid* fecerit, vel quæ *verba* ipsius, quæ *opera* fuerint? Et vult, ut hæc Meditator cum sua *persona*, *verbis*, *operibus*que expensis ita componat; ut fructum ex iis percipiat. In via denique unitiva iisdem nos jubet considerandis insistere. Unde apparet, quod duo prima adjuncta *quis*, & *quid*, benè expensa præcipuam meditando copiam suggerant.

Exerc. 2.
H. bd. 2°

Exerc. 1.
Hebd. 4°

Quis enim *personas* designat, in quibus *sexus*, *ætas*, *conditio*, *dignitas*, *officia*, *affectus*, *virtutes*, *scientiæ* & *vitia*, præsens etiam præteritus ac futurus status considerari possunt. Et hæc singula per locos communes, id est contraria, similia, testimonia, &c. magis illustrari.

Persona
& *res* ge-
sta *impr-*
mis *juxta*
suas *pro-*
prietates
expenden-
da *sunt.*

Quid, subjicit illa quæ quisque *dixit*, *fecit*, *omisit*, aut *perpessus* est. Hoc est, *verba*, *opera*, *perpessiones*, *omissiones*que; quò & *commoda* neglecta, & *damna* tolerata poterunt revocari; tum deinde *obligationes* ob accepta beneficia, vel munus susceptum, quibus quisque tenebatur facere, aut omittere. Ac postremo *motiva* seu *causa* moventes ex *necessitate*, *facilitate*, *in-*
cunditate, *utilitate* ac *honestate* operis, quæ potuerunt impellere. Et hæc præcipuè cum jam movenda voluntas est, adhibentur.

Vbi, locum ejusque attributa consideranda spectat, ut privatimne an publicè, sacro an profano, alto an humili, &c. loco res facta sit?

Quibus auxiliis ostendit, quas ab aliis & se ipso ad rem perficiendam vires animi & corporis, quas opes, vel suas, vel alienas adhibuerit. Quid Deus, aut homines contulerint.

Cur, hoc est, quo fine aut intentione operantis (Nam finis intrinsecus operis ad causas spectat) seu quibus rationibus ad operandum inductus sit, & an honestum utili præposuerit, æterna caducis?

Quomodo, hoc est, quàm rectè, prudenter, commodè, fructuosè, honestè, celeriter, aut laudabiliter, vel contrariè iniquè, &c. rem egerit.

Quando, ad tempus ejusque attributa referatur; ut hieme an æstate? die an nocte? brevi an longo, pacis an belli tempore res acta sit?

Adjuncta ad rerum etiam naturam penetranda nos ducit.

Hæc illis, qui naturam rerum, ejusque proprietates, tum causas effectusque earum minus penetrant, servire ad discursum facile poterunt, cum adjuncta plerumque rebus ipsis notiora sint, & ad illarum naturam facilius penetrandam deducant. Videndum tamen in primis est, ut discursus noster, qui de rebus fidei est, in sacris in primis literis fundetur, intellectumque manifesta veritate convincat; ita enim facilius voluntas in obsequium affectumque trahetur, quò omnis noster discursus referendus est.

Ad

EXERCITIOR. SPIRITUAL. ii

Ad excitandum verò nonnunquam in frigidiore discursu animum, faciet, si expendat I. Quid aliis in malo pertinacibus, aut etiam amico hac in re consulenti suafurus, quibusque rationibus ad virtutis e. g. & honestatis curam inducturus esset. II. Quid in morte, atque ipso æternitatis felicitis aut infelicitis aditu se velit fecisse. III. Quam beati nunc sancti viri sint, & in æternum futuri sint, qui exiguo tempore, his superatis difficultatibus Deo serviêrunt; contra infelices illi, qui breviculæ voluptati æternam posthabuêre. IV. Quid Deus ipse ultro hujus vitæ calamitatibus, nostri gratiâ subiectus, fecerit ac perpeffus sit. Quamque stultum & vâcors sit, hoc nolle pro propria salute hominem, quod Deus homo præstitit pro aliena. V. Quot beneficia à Deo in te collata, & hoc saltem gratitudinis nomine exigant. VI. Quàm gloriosum sit Deo amicum esse, atque agere quæ illi placeant; Christo verò dilecto ejus Filio, & hîc & in æternum esse quàm simillimum. Hæc aliâque ad excitandum universè discursum, affectumque facilius promovendum facere poterunt.

Pro affectis concitando juvat considerare.

1. Quid aliis suafurus sis.

2. Quid in morte factum velis.

3. Quam felices pii?

4. Quid fecerit Deus ipse.

5. Quot beneficiis provoceris.

6. Quantum boni Deo jungi.

CAPVT IV.

De piis Affectibus in genere, & quibusdam in particulari.

*Affectibus
prosecutio-
nis bonum
petimus:
fuga ma-
lum decli-
namus.*

Reliquum est, ut de piis inflammati cordis affectibus videamus. Horum duplex genus est, prosecutionis, quibus appetimus bonum: & fugæ, quibus devitamus malum. Illa sunt *amor, desiderium, gaudium, spes, audacia*, quibus opponuntur *odium, abominatio, tristitia*: vel *dolor, desperatio & timor*. Amore rem prosequimur, ut bona videtur; odio fugimus, ut apparet mala. *Desideramus* bona absentia, *abominamur* mala instantia. Præsentibus bonis *gaudemus*: malis *dolemus*. *Speramus* bonum absens, quod obtentu videtur possibile; secus *desperamus*. *Audemus* cum periculum in bonis desideratis apparet superabile; *timemus*, cum videmur superandi, aut certè periculū fugimus.

*Amor &
odium
simplicis
affectus
est, vel
efficacis.*

Amor autem & odium, vel in simplici tantum complacentia boni, aut displicentia mali consistit: vel in effectu ad bonum aut malum efficaci. Et hic amor ad consensum mediiorumque electionem ac usum deducit, atque in meditatione potissimum spectandus est, cum ceteri ex hoc uno affectu dependeant, ac regantur. Et in *via* quidem *purgativa* per actus fugæ hoc est timorem novissimorum, abominatio-

nem.

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 13

nem & dolorem de peccatis, animam virtuti præparat: ut in *via illuminativa*, desiderium, spem, audaciámque ad Christum sequendum acuit; in *unitiva* gaudium, cum plena charitate & quiete in Deo accendit. Hi tamen affectibus pia voluntas, credendi Deo in omnibus, per fidem subservit.

Mixti ex iisdem quoque affectus nascuntur; ut admirationis, condolentiæ, seu compassionis, fiducia, contritionis, gratitudinis, resignationis, humilitatis, patientiæ, castitatis, obedientiæ, zeli animarum & gloria Dei, &c. Porro de præcipuis Meditationis affectibus quemadmodum exerceri ac diduci possint, breviter differemus.

Affectus fidei summè necessarius est: cum viva fide nitatur tota religio nostra, & meditatio affectusque omnis. Excitabis hunc i. considerando, quod Deus sit summa veritas, qui fallere non possit, & summa sapientia, qui falli nequeat, ac summa bonitas, qui fallere nõ velit. Quod autem summa veritas illa dixerit, quæ in S. Literis proposita, & ab Ecclesia Catholica hucusque custodita, atque hoc sensu nobis exposita sunt: quodque summa Dei bonitas ad nostram institutionem & salutem hæc nobis relinquere voluerit, his nihil potest esse credibilis, ideóque teneris prudenter admittere. Verè David: *testimonia tua* Ô Domine, *credibilia facta sunt nimis*: Et Paulus *quacunque*

Mixti ferè virtutum affectus sunt.

Affectus fidei fundamentum rectè meditando est.

Nititur primæ veritate.

*Psal. 92.
Rom. 15.*

scripta

Scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt; ut per patientiam & consolationem scripturarum sp̄e habeamus. Hoc fine nobis etiam omnis creatura, ipsique de cœlo Angeli serviunt, totque beneficiis Deus opt. max. excitat, ut piè credentes, monitisq; ejus obsequentes vitam habeamus æternā. II. Expendes, quàm stulti, vilis animi, & infelices sint, qui hæc non credunt Deo, nec sensum consensumque Ecclesiæ, à Christo ad nos usque deductæ, sequuntur; cum nihil illo possit esse securius; quod autem maximè securum, hoc utique in æternæ salutis negotio prudenter nequit repudiari. III. Vide, quænam illa sint, quæ in vera fide retardant homines, ut solent esse illecebræ carnis, mundi, ac Dæmonis, ad liberiores vitam provocantes à jugo Christi & viâ angusta Crucis: tum deinde proprii judicii in sensibus scripturarum interpretandis æstimatio, & nimius amor sui: postremò etiam gravia incommoda, aut tormenta, quæ perstanti in fide essent sustinenda; contra emolumenta & honores temporales, qui deficienti afferrentur; & hæc universa, cū pia subjectione judicii tui, rejectione illecebrarum & commodorum, pœnarū etiam contemptu, ex amore veritatis, salutis, & reverentia supremæ autoritaris Dei amplectere, nullius mori, quàm ab his discedere paratior: ut à tot sanctis Martyribus factum est. Hujus fidei exercitium in omni ferè Meditatione locum ha-

*Quæ per
universa-
lis Ecclesia
consensum
nobis pro
poni debet.*

*Retardan-
tia ab illa
fide sub-
movenda
sunt.*

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 15

bet præcipuè tamen in via purgativa usurpan-
dum est ut quæ de iudicio, infernoque &c.
proponuntur, firma persuasione teneas.

Affectus Spei & Fiducia, qui tam gratiam &
beneficia vitæ hujus, quàm alterius gloriam &
felicitatem spectat excitabitur, tum spectando
donum ipsum, tum personam cui donatur, &
Deum qui donat. I. Ex parte doni speramus
illud si promissum, si facile, si pluribus tribui
solitum, ut sunt necessaria ad vitam, si quæra-
mus primo regnum Dei; gratia ad benè pièque
juxta Dei præcepta vivendum, si constanter
petatur, cum non simus *sufficientes cogitare ali-*
quid ex nobis. II. Ex parte accipientis, quamvis
ille, ut ingratus hæctenus, ita & indignus sibi
videri possit: tamen quia suâ nos Deus mise-
ricordiâ dignos fecit, venire in partem fortis
Sanctorum, ex Christi meritis pro nobis Deo
Patri oblatis spem jure concipimus. III. Ex
parte donantis est ejus promissio, quæ nõ fallit;
bonitas, quæ tot hæctenus nos beneficiis cu-
mulavit: miseratio & pietas, quæ toties offen-
dentes, tanquam prodigos filios, in paternum
sinum amplexumque recepit, nos meritò in
spem magnâ eriget, tum præsertim liberalitas;
nam si cogitemus longè illû profusiorè ad tri-
buendum esse, quàm nos ad petendû sumus, qui
postquam omnia nobis tribuisset, etiâ donavit
semetipsum, quid ab illo non erit sperandum?

*Affectus
Spei huic
proximus
animum
ad divina
erigit.*
1. Specta-
tur in hac
donum
promissum.

2. Christi
merita pro
nobis o-
blata.

3. Persona
promit-
tens ejus-
que boni-
tas & mi-
seratio.

Affectus Charitatis seu Amoris Dei. I. inflam-
mabi-

Affectus

mabi-

*charitatis
ex chari-
tate Dei
immensa
erga nos
accen-
detur*

*1. Amor
Dei ex in-
carnatione
singulari-
ter patet.*

*2. Nihil
majori a-
more dig-
num,
quàm
summum
bonum.*

mabitur, si consideres, quod Deus tam excelsus infinita charitate, te vilissimam creaturam, primò complexus sit, & ex illa ita tibi tribuerit universa, ut si tu solus in mundo esses, cui ipsos non tantùm ad serviendum Angelos, verùm se ipsum deniquè ad salutem tuam procurandam addixerit. Illius igitur amoris, si spectes altitudinem, eadem te complectitur, quo supremum Angelorum, ipsamque sanctissimam Matrem suam; si profunditatem, ad ipsam se demittit abyssum perditorum, hoc est, infernum, unde te immerentem eruit: si longitudinem, ab æterno cum ipso Deo hic amor duravit, duraturus in omnem posthac æternitatem, nisi prior homo ex malitia illum abruperit: si latitudinem, nihil est in universo terrarum orbe, nihil in cælo, nec ipse quidem Deus, quod non ad salutem, utilitatem & felicitatem tuam velit convertere. Quantus ille Dei Patris amor, qui proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum! quantus Filii, qui oblatus est, quia ipse voluit, posuitque animam suam pro ovibus suis! quantus Spiritus S. qui, ut homo Deus fieret, Virginem mortalem obumbrare & fecundare dignatus est, & cujus charitas diffusa est in cordibus nostris. II. Expende, quòd cum hoc tantum amando prosequamur, Deus quò summum bonum sit, atque immensum, quod in se complectatur quidquid amabile est, in summa perfectione & eminentia: omni illum possibili-

possibili amore esse dignissimum, extremamque
 amentiam videri, isto relicto, extra periturum
 aliquod ac futile bonum amplecti. III. Vide, ^{3 Summè}
 quanto veri amatores Christi amore exarserint, ^{amatores}
 Paulo exclamante, *quis nos separabit à Cha-* ^{suo nos ex-}
ritate, quæ est in JESU Christo Domino nostro? ^{emplo ac-}
an tribulatio, an angustia, &c. & Ignatio Marty- ^{cendent.}
 re: *ignis crux, bestia, & omnia tormenta Diaboli*
peniant in me, dummodo Christo fruatur. Quid
 quid igitur, aut caro, aut mundus, aut dæmon,
 vel blanditiarum vel pœnarum admoveant, ig-
 nis veri amoris vincit ac edomat. Quod verò isti
 ex eadem tecum carne compacti, in rebus tam
 arduis solo amore perripere, cur tu in multò
 levioribus non poteris?

Affectus contritionis trium harum virtutum
 motivis, ac præcipuè charitatis innititur. Est ^{Contritio}
 enim hæc duplex, alia imperfectior, quæ Deum ^{alia im-}
 punientem scelera, vel præmiantem virtutes, ^{perfecta:}
 aut quævis bona etiam gratuito tribuentem ^{alia perfe-}
 respicit, ideoque ex timore pœnarum, aut spe ^{cta,}
 præmiorum peccata detestatur. Quæ contritio- ^{Imperfecta}
 ne, cum non tam Deum homo amet, quàm se- ^{pœnam}
 ipsum, cujus commodum intuetur; peccatum ^{magis aut}
 extra Sacramentum non tollit, connitendum ^{præmia,}
 igitur, ut ex alia perfectiori contritione, ideo ^{quàm Deo}
 peccata detester; quia divinæ tantùm displi- ^{respicit.}
 cent, aut adversantur bonitati. Ita, ut si neque
 infernus, neque cœlum esset, quæ timeri, aut
 sperari possent; hujusmodi tamen scelera dete-

B

stare,

*Gradus ad
perfectam
esse potest.*

*2. Beneficia
Dei consi-
derata mo-
vent.*

*3. Mors
Christi.*

*Hi affectus
infra pra-
dicè didu-
si sunt.*

stare; quia supremam Dei majestatem bonita-
témque offendunt. Poterit tamen ad hunc affe-
ctum ex priori velut gradatim perveniri: si vi-
delicet aeternas poenas, quas te pro merito vi-
des, sola Dei benignitate & miseratione, te, pra-
tot aliis (interea, dum tu peccas, damnatis) ex-
pendas evasisse, & aeternam felicitatem, quam
amiserunt alii, etiánum licet immerentem,
posse adipisci; idque gratuita ipsius bonitate
factum consideres, quam ex animo doleas à te
unquam fuisse offensam. II. Expendere bene-
ficia varia poteris, omni penè in te momento
collata: etiam tum, cum ingratus offenderes, id-
que à summa majestate, cui tu in tanta vilitate
tua nequeas comparari. III. Cogitare, quid de-
nique ad tot labores dolorésque, ad opprobria
ultima, mortemque, pro te, usque adeò ingra-
to homine, perferenda, tantam impulerit ma-
jestatem, tui minimè indigam, nisi amor plane
admirabilis, tibi impensus: quam indignum sit
ita amantem, non solum non redamasse, sed of-
fendisse etiam! Dolebis igitur, detestaberisque,
quidquid tantæ majestati adversatur, mortem
subire paratior, quam illi, peccatis rursus tuis,
morte gravius malum inferre, qui *vulneratus
est propter iniquitates nostras, attritus propter
scelera nostra.*

Hos eisdem affectus, ex his aliisve motivis
per Meditationes sequentes reperies: & illos
quidem practicè per discursum brevem didu-

Etos.

ctos: uti & aliarum virtutum timoris Domini, humilitatis, obedientiæ, resignationis, paciëntiæ, &c. Hoc solùm loco quædam tradere motiva Theologicarum virtutum placuit, ob hos affectus maximè nobis ubique in meditandis rebus necessarios.

CAPUT V.

De modo producendi pios affectus.

Quando quidem verò præcipuus Meditatio-
nis fructus in affectu inflammato consistit; ut ex quo in via purgâte facilè homo ad virtutum pravarumque affectionum extirpationem impellitur, in via illuminante ad virtutum exercitia stimulatur, in uniente denique cum Deo per amorem arctissimè sociatur: iccirco præter consuetudinem aliorum in scribendis Meditationibus versantium, affectum cuiusque puncti explicatiùs aliquantò subjiciendū censui; ut si quis in hoc exercitio, vel sterilior, vel frigidior hæreret, is ad eum meditatè cunctantèrque, cum gustu, quo posset spirituali, legendum accederet. Ne eveniat, quod apibus per quosdam flores discursantibus, unde ad usum nihil decerpunt. Quia tamen ejusmodi à me affectus plerumque parciùs expositi sunt, quàm vel natura eorum ferret, vel Meditantium desiderium exposceret. Placuit hic observatâ à nonnullis generalem quandam affectuum explicatiùs diducendorū rationem, eamque ordine alphabetico memoriæ causâ præmittere: ut sicui

Ex Affectibus præcipuus fructus est.

affectibus diutiùs immorari libuerit, is ex hisce modis, qui maximè opportuni visi fuerint, pro arbitratu usurpet. Sunt autem:

Affectus
quidam u-
niversales
particula-
ribus ad
amplificã-
dum sub-
servientes.

Agnitio veritatis propositæ per vivam fidem

Admiratio dispositionis, providentiæ aut bonitatis divinæ.

Æstimatio temporis, gratiæ & beneficiorum Dei.

Benedictio Dei, nostri ad eò solliciti, sapientis, benevoli, &c.

Communicatio cum Angelo custode, sancto aut Deo consilii.

Confessio præteritorum delictorum, negligentia, ingratitude, &c.

Confortatio ad emendationem ex spe divina gratiæ, & exemplis SS.

Detestatio malè vel tepidè exactæ vitæ, & neglectæ gratiæ

Exhortatio, quâ ad perfectionem, & victoriam te impellas.

Fiducia, quâ statuas te in Christi meritis omnia posse.

Gratitudo, quâ Deo, ad hanc te gratiam fervanti, totum te offeras.

Humilitas, quâ indignum te tot donis agnoscas.

Invitatio Sanctorum om. ut tecum orent Deum, glorificent, &c.

Laudatio Dei tam in se gloriosi, in nos benefici, &c.

Memoria

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 27

Memoratio beneficiorum, quæ omni vitæ momento Deus contulit.

Negatio, quâ statuat, se nulla in re ipsius beneficiis abufurum.

Oblatio opum, famæ, vitæ, & potentiarum Deo; ut gratiæ respondeas.

Petitio ut, per Christi merita, Deus omnia ad salutem tribuat necessaria.

Propositum de futuræ vitæ rationibus certâ lege instituendis.

Querela pia, quod desideria amandi, ut par est, Deum, explere non liceat.

Reprehensio sui ob neglectum tempus gratiæ, cælestia præmia, &c.

Sollicitatio intercessionis, & à Deipara Sanctis & Christo.

Taxatio operum, poenâ certâ, nisi perfece-
ris, constitutâ.

Votum, quo optes, hæc, aut illa à te perfectè expleri posse, ut à SS. &c.

Zelus, quo desideres omni possibili affectu, effectuque Deum glorificare.

En Alphabetum affectuum continuandorum verè aureum, ex quo nunc hos, nunc illos devotionis amplificandæ actus sibi quisque deligere poterit, prout maximè senserit conducere. Acui illi quoque per figuras quasdam Rhetorum aciores poterunt; ut per *Interrogationes*, *Exclamations*, *Apostrophes*, *Prosopopœias*, &c. prout cuique ardor & animi impetus

Per Rhetorum figuras exacuuntur affectus.

suadebit. Nam ad vim affectibus imprimendam (ut exemplo utar) magnopere juvabit, si Christus tanquam venturus Judex peccatorum, arguens per profopopœiã exhibeatur, irato vultu, corrugata fronte, flammantibus oculis, intentato de cœlo fulmine, minaci voce, terribili furore irruens: aut si amicam animam tanquam sponsus sponsam, ore renidenti, explicatã fronte, serenis oculis, voce blandiente compellet, ad amorem invitet, soletur in adversis & excitet. Quocirca neque illa figurarum acrimonia ab his affectibus est submovenda.

*Rationibus
breviculis
interpositis
etiam so-
ventur.*

Ad amplificandum quoque exacuendũque affectum faciet, rationes alias aliãque ab intellectu, velut ignis alendi fomenta subicere: neque enim inflammata jam volũtate mentis discursus planè est seponendus; sed novis identidè animus alimentis est excitandus, ne repentiã tepescat. Huc autè imprimis faciunt rationes illæ, quæ ab *utili, honesto, pulchro, jucundo, ac necessario* suppeditantur, quos rudis versus exhibet:

*Utile, honorificum, pulchrum, volupe, atque
neesse.*

Quæ cum oppositis, ut *inutili, inhonoro, turpi, injucundo, minimèque necessario* cõpositæ magis eminent, & illustrantur; de quibus in nostris Rhetoricis fufius: ubi etiam sigillatim de affectibus actum est. Denique ad producendũ excitandũque affectum, sanctorum quispiam, e. g. Apostolus Paulus in Charitate, Deipara in humili-

*Sanctorum
exẽplis &*

humilitate, maximè autem Christus ipse Servator noster, tanquam perfectissima virtutum omnium idea, nobis est proponendus. In hoc uno plura nos accendent. Nam

*præcipuè
Christi Domini vari-
is modis
considerati
affectus
promoven-
tur.*

Influit, exemplar, finis, docet, atque meretur.
Si enim hunc spectemus, *ut principium*, qui per gratiam suam influat, nosque excitet; si *exemplar* vitæ actionumque suarum proponentem; si *ut finem* denique gloriosum, cui, & in hac, & in altera vita conformemur; si *ut Magistrum* adeò sollicitè nos ad virtutem instruentem; si denique tam caro *pretio sanguinis sui*, hanc mihi occasionem salutis & divinæ gloriæ procurandæ *merentem*; quis non assurgat animo, omni que devotionis ardore inflammetur? Hoc fac, & vi-
ves.

Habes instructionem per brevem de affectibus; quæ non tantum res sacras Meditantibus, verum & pro Concione populi dicentibus ad inflammandos alios poterit deservire.

CAPVT VI.

De colloquiis piè utiliterque instituendis.

Colloquia cum Deo, Christo, aut Sanctis Dei, Meditationem solent concludere; tum ut *laudem* Deo dicamus in omnibus bonis ipsius, *gratiasque* pro beneficiis in nos

Ex hebd. 1.
Exerc. 1. 2. &

Colloquiis
Meditatio
concludi-
tur.

Ex 3 hebd.
contempl.
3.

Ex hebd.
Exerc. 1.

collatis referamus : tum ut gratiam à Deo impetremus , ad implendum quod proponimus. Quæ licet in reliquis etiam Meditationis partibus queant usurpari , in fine tamen , qui ferventior esse debet , potissimum sunt adhibenda. Quod si ad Deum fiant, concludi per orationem Dominicam poterunt, si prolixius instituta, primò intercessionem Sanctorum, aut Deiparæ Virginis, & Mediationem Christi hominis apud Deum postulent , ac denique ad Deum Patrem dirigantur. Primum colloquium ad Deiparam, per *Ave Maria* : alterum ad Christum, per *Anima Christi* : tertium ad Patrem, per *Pater noster* concludatur.

Ut verò hæc colloquia majori devotione peragantur, consultum erit, pro ratione materiæ, nunc *personam Rei* induere, *Judicem suum deprecantis* : nunc *Servi exorantis* Dominum, nunc *Filiy cum Patre*, *Sponsæ cum Sponso* , aut *amici cum amico loquentis*. Hæc colloquia Deus ipse, aut etiam Sancti nos invitantes, rectè nonnunquam auspicari poterunt : ut hæc nos invitatione excitati, majori fervore accurramus. Cum in his præcipuus director esse debeat Spiritus S. *qui postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*. Nonnunquam etiam omnes creaturæ nobiscum ad laudes Deo concinendas adhiberi poterunt, ut ab Hebræis in Babylonia fornace adolescentibus egregiè factum legimus.

CAPVT VII.

*De Recollectione instituenda, notandis
luminibus rarioribus, & forman-
dis in particulari propositis.*

Recollectio post horam Meditationis ex-
pletam, brevis erit, per horæ quadran-
tem circiter, à stante, aut deambulante insti-
tuenda, quâ de successu Meditationis inqui-
ret: ut vel doceat emendétque impostherum si-
quid actum perperam; vel sequatur, quod be-
nè successit; actis Deo gratiis.

Examinet igitur 1. quemadmodum *se* ad il-
lam *præparaverit*. an juxta præscriptas supra
regulas? an in præsentia Dei constitutus præ-
ludia, & orationem præmiserit?

2. An, & quomodo in progressu mentem
applicaverit? quas rationes, & lumina intelle-
ctus habuerit? qui affectus & proposita fue-
rint voluntatis? Nimiùmne illis, his neglectis
inhæserit, curiosè magis intellectum pascen-
do, quam piè voluntatem inflammando? An
propositum in oratione scopum, de certis vi-
tiis devitandis, aut virtutibus seriò prosequen-
dis sit affecutus? Si distractus, aridus, & inde-
votus fuerit: quæ causæ, & quomodo alias
cavendæ?

Ex Addit.
5. ad Exerc.
Post Medita-
tionem insti-
tuenda Rec-
ollectio est,
cum Exa-
mine suc-
cessu.

*Rariora lu-
mina sunt
ad usum no-
tanda.*

3. *Observet veritates & lumina rariora,* quibus intellectus planè convictus fuerit, e. g. in nullo nos posse gloriari: ex agnitione nihili, quod non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis: aut, quod hujus vitæ bona sectari, neglectis cœlestibus, stultissimum sit; cum nec unicum quidem momentum vita nostra, cum immensa æternitate comparata, possit ac debeat censeri: tum deinde *motiones impulsusque voluntatis* investiget, cum hujus aut illius pii exercitii sive virtutis sequendæ proposito. Ex quibus tam hæc, quàm illa paucis erunt in charta signanda; ut, languente quandoque fervore, in iisdem recolendis sese animus exerceat, & in promptu habeat, per quæ sequentem deinde vitam, rectius constantiusque moderetur.

*Proposita in
casibus par-
ticularibus
ad praxin
dirigenda.*

4. Diligentèr animadvertat, quæ fuerint *proposita*, an & quomodo in praxin redigenda? Non enim sufficiet generatim e. g. *in via purgativa* statuisse: omnia sese peccata vitaturum, & moriturum potius, quàm in mortale delictum in posterum consentiat. Sed singulatim quòque statuendum has illasque *peccandi occasiones*, quibus se frequentius impulsus advertit, *vitaturum*. e. g. luxuriosos socios, liberas evagationes oculorum, turpia colloquia, contactus, cogitationes libidinosas, quibus se ad graviora sensim incitari observavit, hæc nulla ratione velle admittere.

*Quomodo id
per vias sin-
gulas tran-
sandum ex
amplis tran-
situr.*

Tura

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 27

Tum verò *pœnitentiæ opera*, jejunia, cilicia, orationes, frequentem conscientię expiationem, *tanquam remedia* opportuna huic vitio infringendo, *adhibiturum*. Et sic de reliquis non tantum criminibus, sed & *pravis habitibus & inclinationibus extirpandis* (quibus se sentit obnoxium) erit statuendum. Et hæc quidem ut in via purgativa; ita & in illa, quæ *illuminativa* dicitur, de *virtutum studio satagendum* est, non generali solum proposito, verum particulari etiam insistendo; ut si e. g. animadvertas, te in humilitate parum esse proVectum, illius naturam, gradusque & perfectionem investiga: tum verò ante omnia *exemplar* tibi istius virtutis in *Christo*, aut ejus *Sanctis* propone, & frequenti cogitatione recole: decus, gloriam, ac præmia tantæ virtutis expende: *fuge quidquid illi*, sive in cogitatione, sive in verbis, & multò maximè, quod ipso opere *adversatur*, sensimque, *frequenti virtutis illius exercitio*; ab inferiori gradu ad altiorem, hoc est, à neglectu laudis, ad amorem etiam contemptus enitere: ut tanto possis esse Christo similior. Sic in *via unitiva* e. g. non tantum decernas, velle te in omnibus Deum spectare, atque voluntate & amore ipsius operari universa; sed in rebus, quas tibi maximè molestas accidere, animique quietem turbare nosti: in his millies repetendum statue:

Non

Non mea, sed tua voluntas fiat. Ita Domine, quoniam sic placitum fuit ante te. Conclude, te firma fide apprehensum, quod Deus omnia operetur in omnibus, ideoque nihil boni, aut mali (solo peccato dempto) creaturæ, sed Deo velle tribuere, illi que referre gratias in omnibus. Ad quod juverit familiari quadam melodia mentis hæc identidem verba modulari secum tacite, aut volvere: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Quæ sæpius repetita, ubi animus ab aliis occupationibus liber erit, ultrò sese ingerent, illumque ad Deum, velut centrum suum reducent.

*Singuli pro
statu in quo
versantur
proposita
formabunt.*

Hæc admonitio tanti ponderis est, ut in hac, tanquam ultima machina, omnis noster profectus, quem ex spiritualibus hisce commentationibus sperare possumus, collocetur. Nam nisi ad particulares ejusmodi praxes, nostra proposita in ardore meditandi concepta, denique composito jam animo, per recollectionem redigantur, ut ignis plerumque subtractis fomentis, evanescunt, atque in ventum resolvuntur. Debet autem quisque attendere quibus potissimum vitiis laboret, & virtutibus indigeat. Quid tanquam Christianus, & quid ex peculiari status sui ratione omittere, ac præstare teneatur.

* * *

CAPUT

CAPVT VIII.

De Contemplatione ex applicatione sensuum per imaginationem, illustrationibus item & motionibus sensuum applicationi respondentibus.

PRæter consuetam hanc Meditandi rationem, aliam S. IGNATIUS minus usitatam tradit per quinque sensus imaginarios, siue interiores, totidem sensibus exterioribus respondentes. Quæ tamen Contemplatio potius, quàm Meditatio appellanda est; quòd, in imaginibus in phantasia formatis intenta anima, eas sine multo discursu contempletur. Ita fingere potest *in via purgante* se præsentem *spectare* vasta inferorum incendia: *audire* dolentium ejulatus, *jactasque* in Deum blasphemias: *olfacere* sulphur foetoremque: *gustare* amarissimum fumum: *tangere* ardentis flammæ, eorumque omnium cruciatu dirissimo, siue purgandum, siue etiam æternum, si ex merito agatur, damnandum se deposci. Sic *in via* quoque *illuminante* præsentem se sistet Incarnationi per Angelum annuntiatæ, aut Natiuitati Christi: *spectando* hinc Virginem, inde Ange-

De contemplatione, & applicatione sensuum.

Ex contemplatione s. primæ & secundæ hebdomadæ.

Angelum; audiendo verba utriusque; odorem
 cælestem percipiendo: tangendo vestigia, aut
 pedes Angeli, eosdémque desuaviando. *In via*
uniente, se Christo, vel resurgenti, vel ascen-
 denti junget: jucundissimo illius fructur spe-
 ctaculo, verba avidè excipiet, cum Magdalena
 ad pedes sese abjiciet, conabitur deosculari, aut
 cœlestibus se choris immiscebit, sensúsque
 omnes inebriabit ab ubertate domus Dei.
 Hæc tamen cum debita veneratione præsertim
 in sensu tactus, non secus ac si præsens adesses
 corpore, tibi erunt pertractanda.

*Reflexio
 contem-
 plantis
 ad se &
 mores suos.*

Postquam autem applicatum sensum ali-
 quem pia hac contemplatione satiaveris, ad te
 mentem reflectes, brevique discursu animum
ad malum aliquod vitandum, aut *virtutem co-*
lendam, ut supra dictum, impelles. Sic e. g. vi-
 sis expensisque horribilibus damnatorum tor-
 mentis, colliges, quàm abominanda res, ti-
 bique vitanda peccatum sit; quanto pietatis
 studio breve hujus vitæ tempus salutis tuæ im-
 pendendum, ut ab hoc tormentorum loco im-
 munis sis: quantum Deus diligendus, qui hæc
 Etenus conservavit.

*Non cui-
 vis hac
 contem-
 platio con-
 venit.*

Sed hæc meditandi ratio non cuivis suaden-
 da est: tum quòd caput facile, ex vi & conten-
 tione imaginativæ, debilitet: tum quòd illu-
 sionibus Diaboli patere nonnunquam queat;
 ideòque cum discretione spiritualis Directo-
 ris sit usurpanda. Cæterum ubi moderatè
 consul-

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 31

consultoque adhibetur, magnam vim habet animos in quamcunque partem impellendi: quod ille in hac vita sensuum ministerio potissimum rapiatur. Ejusmodi Meditationes tamen nullas iccirco præfixi, quod juxta præscriptam materiam omni loco, in Repetitionibus à S. IGNATIO suggestis, adhiberi queant, si qui his se juvari in primis senserint; consilio ea de re successuque, ne fraudibus pateant, cum Directore communicato.

Huic cōtemplationi aliquando similes sunt illæ illustrationes & motus, quibus Deus in nobis loquitur, rapitque animam nostram.

Illustrationes, & motus p. 1.

Nam I. Deus quandoque, velut fulgur coruscans, per repentinam illustrationem, animam nostram ad veritatem aliquam, singulari in luce, contemplandam extollit, quæ *visio* dici potest. Sed hæc rariùs, nisi cum animus à terrenis rebus vacans cœlesti patet influxui, contingit: juxta illud Davidicum: *Vacate, & videre, quoniam ego sum Deus.* Ita nonnunquam peccati turpitude, & inferni horror inspectus repente peccatores mutat, atque in alios viros transformat, singulari Dei gratiâ. Ejusmodi lumina cum Meditantibus offeruntur, magna gratitudine excipienda sunt, & sollicitudine fovenda, ac recolenda: ne sine fructu evanescant.

1. Visio divinis notis.

Psal. 45.

II. Deus aliquando, velut loqui per se, vel S. literas *auditus*, singulari energia percipitur:

2. Auditus.

ut

ut D. Antonius in Concione audiens : *si vis perfectus esse, vade, & vende omnia qua habes, & da pauperibus ; & veni, sequere me* : sibi dictum credidit. Augustinus, *non in cubilibus, & impudicitis, non in commensationibus, & ebrietatibus ; sed induimini D. J. C. Paulus, Saule, Saule, quid me persequeris ? Vade ad Ananiam, is tibi dicet, quid te oporteat facere.* Similes his internæ & mentales locutiones sunt, de quibus Sponsa : *Anima mea liquefacta est, ubi dilectus locutus est.* Has locutiones anima quandoque Deo intenta, & ad dilectum suum anhelans ingenti solatio excipit, ideoque *auditus* nomine hæc inspiratio solet distingui. Sed cavendum, ne voces illæ perceptæ temere negligantur.

● Cant. 5.

3. Gustus.

Psal. 13.

III. Et *gustum* quendam singularem, in spiritualibus quibusdam sensibus, Deus servis suis communicat ; ut præ his terrena prorsus desipiant, & vilescat quidquid divinum non est. Talem David in rigidis etiam Dei iudiciis percepit, tam ad flagella, quam blanditias Domini paratus. *Iudicia, ait, Domini vera, desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum, & dulciora super mel & favum.* Et hic sapor non rarò ab anima ad ipsum sese corporeum gustandi organum, non sine dulci liquore oris transfundit. At videndum, ne suavitate illa cessante, ut diuturna esse non solet, & ferè imbecillioribus, ut lac infantibus dari,

interior

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 33

interior animæ erga divina affectus intepescat. Memoria igitur in consideratione ista, undè hic gustus natus est, frequenter est excolenda.

IV. Quidam etiam ex rebus spiritualibus odoratus inter res sacras, & cœli delicias, tanquam inter flores, aromata, & unguenta, verfantis hominis nonnunquam percipitur, ut dilecto sponsa dicat: *odor unguentorum tuorum super omnia aromata.* Hic sensus majoris perfectionis studiosis, & cum Deo propius ac familiarius junctis solet communicari; ut qui se in spiritualibus deliciis, velut in paradiso quodam recreant & oblectant.

V. Denique amantibus Deoque intimè frequentibus tactus quidam, ac velut mutuus amplexus indulgetur; ut qui sentiant se à Deo, velut amantissimo sponso, aut parente dulcissimo in gremio divino foveri, nilque illis, siue adversum, siue prosperum, nisi ex suavissima illius dispositione, & amore Numinis singulari evenire, ideoque in ipsius voluntate plenissimè acquiescunt; ut dicant: *dilectus meus mihi, & ego illi, inter ubera mea commorabitur.* Et hic affectus maximè excellens constansque est, nec à Deo facilè, nisi in virtute diu multumque exercitatis, jamque ad intimam familiaritatem admissis, communicatur. Magis tamen in nostra, quàm superiores omnes, potestate est; ut qui seriò ad virtutem connitentibus, vix unquam negatur.

4. Odoratus.

Cant. 4.

5. Tactus

Cant. 5.

C

Ex

*Illusionibus De-
manis
quandoq;
hic lo-
cus est.*

Ex his priores tres modi, quibus se Deus communicat illusionibus Diaboli magis, quam posteriores obnoxii sunt, cum ille se non raro transformet in Angelum lucis, fictisque luminibus, loquelis, ac suavitatibus fallat, ut rudis in hac arte, sine spirituali, & exercitato duce progredi ac fidere satis nequeat; præsertim, si à conformitate cum lege Dei, Ecclesiæ, aut religionis antiquæ hi sensus abducant, proprioque homines iudicio adversus communem Doctorum sensum affigant. Nam ex hoc sine velut cauda hic serpens potissimum agnoscitur. Hæc igitur tam ad instructionem, quam cautelam paucis censui communicanda.

CAPVT IX.

De triplici orandi modo, per Meditationem elevato.

*Heb. 4. de
modis
oran.
De tribus
orandi
modis tri-
plici via
accom-
modatis.*

UT omni via rectè pièque meditaturis consuleret D. IGNATIUS, aliam methodum tradidit, quàm orandi vocat; quòd ad usum communem orationis ex parte accederet. Triplicem illam constituit, triplici viæ purganti, illuminanti, & unienti accommodatam; ut qui in discursu steriles, vel debiliori aut fatigato ingenio sunt, facilem haberent meditandi rationem, ad quam se, non sine pro-
fectu

fectu spirituali, reciperent. Quanquam talis illa sit, quæ etiam ad omnia integris rectè utilitèrque queat persuaderi.

Primus orandi modus est, cum pro materia assumitur præceptum aliquod, Dei, vel Ecclesiæ: aut potentia, quæ in nobis est, præceptorum executiva; aut aliquod peccatum contra leges commissum. In quo, prævia mentis recollectione, ac gratiæ petitione, primò agnoscam æquum esse, ut præcepta servemus, potentiis rectè utamur, peccata vitemus. Deinde si secus factum sit, dolebo, & statuum deinceps cavendum; si rectè; gratiis Deo actis; me in proposito firmabo, & per colloquium gratiam à Deo postulabo, atque oratione Dominica concludam. Ita singula e. g. præcepta Decalogi evolvam, iis tamen potissimum inhærendo, contra quæ maximè deliqui, ut de seria emendatione statuatur. Ex quo patet, primum hunc orandi modum parum à consueta meditandi ratione abesse.

Secundus orandi modus, preces aliquas meditatione ruminandas assumit. e. g. *Pater noster*, & præparatione animi cum gratiæ postulatione præmissa, singulis deinde verbis (aut pluribus, cum ad sensum requiruntur) attentè pensitandis inhæret. Significata expenduntur, sensusque per similia illustrantur, ut piæ hinc motiones, gustusque spiritualis hauriatur. Et tamdiu singulis immorabimur,

1. *Modus de præcepto, potentia, aut peccato.*

2. *De præcatione aliqua verbotenus expendenda.*

dum ratio & affectus finent. Absolutâ porro horâ, quod ex oratione reliquum erit, cursim recitabitur, & colloquio, ad personam quam spectabat oratio, unâ cum gratiæ, aut virtutis alicujus petitione, instituto, finiemus. En alterum orandi modum Meditationi quoque assignem, qui per quotidianas preces, vim sensumque illarum magis penetrandum, magno fructu instituetur.

3. De simili
preca-
tione
strictius
per singu-
la suspi-
ria evol-
venda.

Tertius orandi modus, priori non dissimilis at strictior, eâdem præparatione mentis præviâ, singula verba, aut sensus orationis Dominicæ breviter, velut per singulas respirandi vices, transmittit, expensâ interim, vel significatione vocis, vel personæ ad quam spectat dignitate, vel mea ipsius vilitate, vel utriusque etiam differentia. Concludi denique hic, & superior orandi modus secundus poterit, per alias quasdam preces ordinarias celerius decursas: ut si *Pater noster* per suspiria expensum sit, addatur, *Ave Maria, Credo, Anima Christi, & Salve Regina*, velut loco colloquii.

CAPVT X.

De Repetitione Meditationum utiliter instituenda.

Repetitio
quandoq;

Observavit etiam D. IGNATIUS utiliter quarundam Meditationum, atque illa-

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 37

illarum imprimis partium, in quibus gustus fructusque major fuit, institui repetitionem.

Est autem *Repetitio quaedam eorum ruminatio, quae prius meditata sum; ut ea continuo reminiscendo discurrat facilius intellectus sine divagatione.* In hac autem Repetitione tam praeludia, quam colloquia, usitato more instituntur. Hoc solum discrimen est: primo quidem, quod omittantur puncta & argumenta minus quemque moventia: secundo, quod discursus minus prolixè, ut in re jam utcunque nota, instituat, sed plus indulgeatur affectui. Unde tertio plura etiam colloquia induentur; ut magis animus in proposita pietate firmetur, & gratia ad hoc divina instantius urgeatur. Primum colloquium ad Matrem Christi, ejus apud Filium intercessionem, & gratiam vitae emendandae necessariam petendo: alterum ad Christum Mediatorem, ut Patrem ad hanc impetrandam flectat: tertium ad Patrem, ut exaudiat, dirigetur. Post primum, *Ave Maria*; post alterum, *Anima Christi*: post tertium, *Pater noster*, recitabitur.

Has ego repetitiones, pro diebus singulis, aut alternis, si libeat, instituendas, non subjeci Meditationibus, cum formari ex eis à quolibet possint, earumque judicium penes Meditatore ac Directorem maximè censeam relinquendum. Quod hi ex qualitate personarum & Meditantium successu, haec optimè queant constituere.

C 3. CAPUT

utilis.
Ex 3. &
4. Exerc.
heb. 1.

Affectibus
& Collo-
quijs hic
plus indul-
gendum.

et alio
clio
M. G. M.
S
V
M

orro
rfum
uam
utis
a al-
e af-
sen-
gno
nilis
ora-
Do-
undi
fig-
ctat
que
su-
a-
ur-
fit,
isti
ter
ili-
que
lla-

CAPVT XI.

*De ratione lectionis sacrae, piè fructuosè
sequè tractanda.*

*Lectioni sacrae
hic idem
liber impensè
se seruiet.*

Libellum hunc non solum Meditationi Octiduanæ, cuius sensum, nisi foveatur, & species & ardor evanescunt, sed & lectioni sacrae destinavi. Tum, ut ea quæ supersunt Meditationi in ipsis legendo exercitiis evoluantur, ubi promiscua lectio non est facilè admitenda; sed ad certum finem collimandum: tum vel maximè, ut conceptus anno toto, ex repetita partitim lectione, foveatur spiritus; & nunc ad peccata, aut cupiditates extirpandas, legantur quædam ex via purgante; nunc ad virtutum quarundam maximè necessariarum studium, ex via illuminante subdantur animo languenti stimuli: nunc etiam ex dissertationibus affectibusque cum Deo unientibus inflammetur. Ita enim juxta D. IGNATIUM Exercitationes nostræ institutæ sunt, ut brevi compendio totam vitæ Christianæ perfectionem complectantur: adeoque frequens & meditata ejusdem lectio, ita ut mox dicemus instituta, non possit non esse utilissima. Quocirca dissertationes affectusque ipsos sacris non raro literis, & Patrum quandòque sententiis, quæ altiùs autoritate insiderent animo, fulcivi.

*Ad Christianam vitam
perfectionem ducit.*

Benè

Benè D. Paulus : *Omnia scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum; ad corrigendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.* Quid est lectio sacra, nisi consilium, aut colloquium cum Deo, de tuæ salutis negotio institutum? Attende, quid dicam. Deus tibi, consulit, & tu non audias? tibi loquitur, & tu non respondeas? ad te venit, te compellat, familiaritatem tuam ambit, velut de cœlo exit ut te invisat in terris, sua tibi secreta communicet, futura aperiat, ostendat pericula, securitatem pandat, felicitatem offerat, & tu hæc possis negligere? recusare congressum? sermonem aspernari? consilia rejicere? amicitiam odisse? Absit, absit tanta à te vel amentia; vel infelicitas, ut mortalem quempiam amicum illi præferas, qui cum à te recedit, omne bonum amisisti, cum accedit, obtines.

Primò igitur aliquod tibi in die tempus statue, quo pium aliquem librum, tanquam literas à Deo missas, aut ipsius ex propinquo ad te loquentis voces excipias, dicasque elevato ad Deum cum Samuele animo : *loquere Domine, quia audit servus tuus* : vel cum Davide : *audiam quid loquatur in me Dominus.*

Secundò non intellectum tantummodo, verum & affectum hæc pascat lectio. Tractim igitur lege, ut singulas veritates rectè penetres ac ponderes, animùmque persuasum, vel à

2. Timoth. 3.

In lectione sacra Deus nobis loquitur & rectè consulit.

1. Preparandus ad lectionem animus.

2. Ut intellectus, sic & affectus pascenduntur.

In Epist. ad
Fratres de
monte.

3. Pia suspiria
sua intermis-
sionibus.

4. Salutare
dictum ex-
cerptandum.

5. Ardua
hinc negotia
resolvenda.

vitiis abducas, vel ad virtutem impellas. Curiosa lectio, quæ solam eruditionem spectat, non sufficit: verum affectuosa requiritur. *Hauriendus*, ait Bernardus, *lectionis seria affectus est, & formanda oratio, quæ lectionem interrumpat, & non tam impediatur interrumpendo, quàm puriorem continuè animum ad intelligentiam lectionis restituat.*

Tertiò itaque pia quædam suspiria, colloquiorum brevium instar, ad Deum formata, aut gratiis agendis serviant, aut petendis. Offerat & his nova Deo proposita, tam ad vitandum malum, quàm bonum prosequendum.

Quartò aliquod sibi dictum selegat, quod usque ad lectionem proximè insequentem animo sapiùs verset. *Aliquid*, ait idem Bernardus, *quotidie in ventrem memoria demittendum est, quod fidelius digeratur, & rursum revocatum crebrius ruminetur, quod proposito conveniat, quod detineat animum, ut aliena cogitare non libeat.*

Postremò in arduis rebus, dum anceps, quid agendum, quidve omittendum sit, hæsitans, ad pium se quandoque librum fortuitò apertum vertere consultum est, multisque hæc pietas benè cessisse comperta est. Ita Augustino anxie jactato dictum: *Tolle, lege: Tolle, lege.* Legit D. Paulum, & mundo relicto, Deum secutus est.

Verbo

EXERCITIOR. SPIRITUAL. 41

Verbo absolvam, qui ex Deo est, verba
 Dei audit: & cum David ex animo dicit: Da Psal. 119.

mibi intellectum, & scrutabor legem tuam,
 & custodiam illam in toto corde meo. Ex His omnia

his porrò intelliges, quàm oportunæ ad le-
 cionem sacram futuræ sint Exercitationes
 nostræ, cum & præparationem animi præ-
 mittant, & suos affectus discursibus sub-
 jungant, piæque suspiria non negligant, col-
 loquia ac proposita complectantur. Quot-
 quot igitur de corpore tēporalibus cibis pas-
 cendo solliciti sunt, cogitent animam lon-
 gè nobiliorem spirituali alimento non esse
 destituendam; ac si illud bis aut sæpius in-
 dies, hæc semel ut minimum reficiatur: ne
 dum tam sedulò vitam curamus morta-

lem, immortalis fuisse obliti co-
 ram supremo Iudice ju-
 re arguamur.

* * *

C s

DE

DE DVPLICI EXAMINE
CONSCIENTIÆ, ET CONFES-
SIONE GENERALI.

*Examen
conscien-
tia duplex
particula-
re & gene-
rale est.*

*Facit ad
extirpan-
da vitia.*

Deut. 7.

Postquam fundamentum vitæ spiritua-
lis proposuisset D. JGNATIUS, du-
plicis *Examinis* conscientie rationem
commendavit : *particularis*, quod ad singu-
laris alicujus delicti emendationem institua-
tur: & *generalis*, quod ad omnium delicto-
rum purgationem adhibetur. Et jure :
nam ut Paulus monet : *si nos ipsos dijudica-
remus, non utique judicaremur.* Ut illi, qui
hostem expugnare contendunt, nunc singu-
latim quosdam ab exercitu sejunctos; nunc
universim omnes impetunt, ita adversus vitia
pugnaturum faciendum. Sic Israelitis Deut. 7.
dictum : *Deus consumet nationes has in con-
spectu tuo paulatim, atque per partes, non po-
teris eas delere pariter.* Rursum ut contra
potentem hostem semper in excubiis stan-
dum est : ita in pugna spirituali semper vi-
gilandum, quia *adversarius noster Diabo-*

lus

luc
stru
sim
per
cu
in
rit
tul
le
pra
qu
res
no
del
br
tio
ne
ap
re,
ra
ra
lit
ph
rib
fit
ex

luscircuit quarens quem devoret. Quare *ju-*
stus etiam si *septies* aliquando in die cadat ;
 simul tamen eadem die per poenitentiam , su-
 per expensa scelera institutam, *resurget.* Qui-
 cunque igitur , & debellare vitia , & virtutes
 in se tueri decrevit , nisi his armis usus fue-
 rit, nihi obtinebit. Et sanè pudor sit , tan-
 tum pro salute sua præstare quempiam nol-
 le , quantum mercator lucri gratia indies
 præstat , qui nisi expensarum acceptorum-
 que rationem ineat , frequentique examine
 res suas ponderet , extra jacturæ periculum
 non subsistet. Nec sanè Confessionem suorum
 delictorum, ut par est, facile instituet, in cre-
 bris peccandi occasionibus constitutus, qui ra-
 tiones quotidianas conscientiae explorandæ
 neglexerit ; cùm necessarium sit, multorum
 apud illum memoriam delictorum evanesce-
 re, quorum difficile coram Deo giudice igno-
 rantiam sit excusaturus. Utriusque ergo cu-
 ram examinis multis necessitas ; aliis etiam uti-
 litas persuadebit.

Prov. 24.
v. 26.

Et ad Con-
 fessionem
 melius in-
 stituendâ.

DE EXAMINE PARTICULARI.

CASSIANUS jam olim in suis Asceticis
 Coll 5.c.14. hoc examen laudavit, & Pro-
 pheta Daniel usurpavit, qui *tribus diei tempo-*
ribus flebat genua sua , & adorabat , con-
 fitebaturque coram Deo suo. Nihil enim hoc
 examen aliud est , quàm confessio quædam
 delicti

Dan 6. 10.

Examen

*particula.
riter de die
instituen-
dum.*

*Pl. 54. v.
18.*

*Collatio tē-
poris ad
profectum
facit.*

*Et virtutū
studio ser-
vis.*

delicti coram Deo, cum peccatorum dolore,
& proposito emendationis quotidie facta.
Quod idem Davidi familiare fuisse videtur,
qui Deo promittit: *Vespere, & mane, & meri-
die narrabo, & exaudies vocem meam.* Ad
quorum imitationem D. IGNATIUS ter de
die, hoc est mane, meridie, & vesperi hoc Ex-
amen institui cupiebat; eâ lege, ut per heb-
domadem geminis indies lineis notaretur
per inscripta signa. Lapsus ante meridiem
in una, post meridiem in linea altera,
& observaretur, dierum & hebdoma-
darum inter se facta collatione: num-
errata quotidie sensim deficerent: lineis ic-
circo etiam in triangulum ex basi latiore
deficientibus. Quod Examen si quis in vir-
tutum quoque singulari studio vellet insti-
tuere, fas esset, ut lineæ, contra quam, in vi-
tiis extirpandis, à minoribus ad grandio-
res, pro notis pluribus excreverent.
Quod docebunt sequentes
tabulæ.

Tabu-

*Tabula vitiorum extir-
pandorum hebdoma-
daria.*

*Tabula virtutum exer-
cendarum hebdo-
madaria.*

D _____

D _____

L _____

Ut Sciat,

L _____

M _____ repro-

bare

} & { elige-

M _____

M _____ malū.

} & { re

M _____

I _____

Isaia 7.

I _____

V _____

V _____

S _____

S _____

Hanc alteram adjeci Tabulam, quod vi-
tia nonnunquam rectè per contrarios virtu-
tum actus extirpentur. Præsertim si lapsus hac
ratione errorem suum, opposito saltem vir-
tutis desiderio, & interno mentis actu, com-
pensare conetur. Serviet etiam hæc altera ta-
bula in via Illuminativa & Unitiva ad perfe-
ctionem aspiranti.

*Vitia vir-
tute com-
pensanda.*

DE EXAMINE GENERALI.

Quinq̄ue punctis D.IGNATIUS Exa-
men hoc distinguit.

I. Gratias vult referri Deo pro acceptis
beneficiis, tam universè quàm eo die singula-
tim

*Examen ge-
nerale quinq̄-
que punctis*

46 DE EXAMINE GENERALI.

absolvitur.
1. *Gratiarū*
actione.

tim. In quibus tum excellentia & gratuita bonitas donantis, tum nostra indignitas atque ingratitude spectari possunt. Cūque impares gratiis habendis reperiamur, omnes Sancti & Angeli Dei, creaturæque universæ ad illas persolvendas invitari possunt.

2. *Petitione.*

II. Gratia à Deo obnoxie petenda est, quæ ad peccatorum nostrorum cognitionem & abolitionem memoria juvetur, intellectus illustrretur, & voluntas inflammetur.

3. *Examine*
delictorum.

III. Examen de admissis eo die peccatis instituetur, singulas horas vestigando, & quid cogitatione, verbo, opere, atque omissione peccatum fuerit, explorando, ac pro Confessione etiam futura, si opus fuerit, notando. Ita enim hæc expeditior, certiorque futura est, atque ex culpabili ignorantia nihil omitte-

4. *Dolore.*

IV. Venia pro delictis roganda, & dolor, quantum poterit, ex amore Dei sumè boni concitandus: ita ut si neque infernus, neque cœlum esset, nihilominus, detesteris universa peccata, quia immensæ bonitati Dei adversentur, ac displiceant, ex quo, per quem, & in quo sunt omnia.

5. *Proposito*
emendatio-
nis.

V. Propositum emendationis serium esse debet; quale est, quod non tantum peccatum, sed ejus etiam occasiones vitare statuit: Nam *qui amat periculum, peribit in illo.* Ad hoc autem re ipsa exequendū divina gratia, per

JESU

JESU Christi passionem & merita, suppliciter erit imploranda. Oratione Dominica licebit concludere.

Hæc quidam illo disticho cōplectuntur :

*Redde Deo grates, pete lumen, discute mentem,
Delicti veniam posce, recide malum.*

Deprehendi hac in re praxin per utrumque Belgium vulgatam, mihi que à Patre Societatis Leodii communicatam, quâ Examen hoc ad quinque Christi Vulnera, totidem articulis distributum, aptè pièque instituitur; quam hoc breviter loco signare placuit, valdè ad devotionem profuturam. Quivis ex suo hunc, ante Crucifixum, affectu facilè, si velit, amplificabit.

I. Ad vulnus manus dextræ, age gratias, hoc vel simili modo.

O ter sancta, ter-adoranda Trinitas Pater, Fili, ac Spiritus S. Dominus meus ac Deus meus, gratias tibi ago, tēque glorifico propter universa beneficia tua, humanitati JESU Christi, B. Virgini MARIÆ, universis Angelis, hominibus omnibus, & mihi singulariter per creationem,

tionem, redemptionem, & sanctificationem, &c. collata. O suavissime JESU, sanctissima Virgo, charissime Angele Custos, & Patroni omnes, vobis laus & grates æternæ sint, pro omni favore & gratia, usque ad præsentem horam mihi præstita.

*II. Ad vulnus manus sinistrae
pete lumen.*

O mi Salvator, ac Deus meus, per merita sacratissimi hujus Vulneris, & Sanguinis indè fusi te precor suppliciter, ut gratiam mihi dare digneris ad cognoscendos omnes defectus meos, eosdemque efficaciter detestandos, & seriò corrigendos, quò gloria tibi per hos ablata restituatur, & reparetur ignominia tuo nomini illata, ô JESU sis mihi JESUS! ô lux vera mentem illumina!

*III. Ad vulnera pedis dexteri expende
viam quâ ambula veris.*

O benignissime JESU, Salvator meus, Judex meus. En prostratus ante conspectum

spectum tuum, ego infelix peccator,
 agnosco me errasse, in N. N. dum surgo,
 Sacro intersum, laboro, convector, officium
 & munus negligo, commissione & omissione,
 verbo, opere, &c.

IV. *Ad vulnus pedis sinistri, dole te
 offendisse in via vite.*

O Salvator dulcissime, te humillimè,
 projectus ante pedes tuos, cum Magda-
 lena supplico, & per Sanguinem illum
 pretiosum ex his plagis manantem obte-
 stor, ignosce Jesu. O quàm confundor,
 quod te sic offenderim Deum meum!
 quàm doleo te læsam ô bonitas infinita!
 atque utinam dolerem profundius! de-
 testor universa delicta mea, quia tibi di-
 splicent, & summè eadem detestaris. O
 mi Jesu, in apertas illas plagas tuas, &
 abyssum divinæ miserationis tuæ me to-
 tum projicio, ac per merita sacratissimæ
 Passionis tuæ, veniam oro ac spero à di-
 vina bonitate tua. Respice in me, ac mi-
 serere mei.

D

V. Ad

V. *Ad vulnus lateris seu cordis, re-
nuntia peccato, & emendatio-
nem proponere.*

O amantissime Jesu, ab hac hora
satisfaciam æquissimo desiderio cordis
tui, pro mea salute in Cruce transfixi, &
corrigam quidquid malè in vita deliqui.
Nunquam, nunquam te offendam am-
plius, nec in minimis quidem sciens vo-
lensque, ô bonitas summè amanda
confirma hoc propositum meum per
merita Sanguinis, ex intimo cordis tui
sinu pro me fusi: quæ tibi cum tota vita,
passione ac morte tua, in satisfactionem
offero. Fac, ô Deus meus, ut imposte-
rum perfectè te amem & glorificem, id-
que mecum præstent omnes homines &
creaturæ Dei, per quas sis Deus benedi-
ctus & glorificatus in sæcula.

*Observe. Quod si Crucifixus ante oculos, aut
in manibus fuerit, per singula examinis puncta
hunc amplecti, & exoculari certum vulnus se-
mel, aut ter etiam in honorem SS.æ Trinitatis
licebit, & nunc quasi fluentem ex plaga sangui-
nem*

DE CONFSSIONE GENER. 51

*nem cum Magdalena sub Cruce excipere: nunc
te totum per easdem plagas in Christum trans-
fundere (nam qui diligit me, in me manet, ait
Christus, & ego in illo) nunc etiam cum eodem
te Deo Patri in reconciliationem offerre, ita
uberis ex hac pietate fructus colliges, & huc
tuto te recipies in examine Dei supremo.*

DE CONFSSIONE GENERALI.

SUadet D. IGNATIUS generalem Con-
fessionem à primis Exercitiorum diebus,
qui ad viam purgativam spectant, instituen-
dam. Quamvis enim illi, qui ritè antehac om-
nia confessus est, necessaria non sit: Est tamen
ad vitæ præteritæ emendationem, malitiæque
graviorem detestationem, tum conscientiæ
tranquillitatem, ob conceptum de peccatis,
iteratùmque sæpius ac feridò dolorem, ac deni-
que ob meritum gratiàmque divinam amplifi-
candam, & digniorem S. Eucharistiæ suscep-
tionem, cum primis utilis, magnùmque in hora
mortis, cum præteritæ vitæ delicta stimula-
bunt conscientiam, solatium est allatura. Tria
autem potissimùm circa legum observationem
statuit esse expendenda, videlicet cogitata, ver-
ba, & opera. Legem autem & communem ha-
bemus, Decem præceptorum Dei, cui omnes
adstringimur, & privatam quisque, ad status
sui rationem pertinentem. Hanc quisque ex

*Confessio gen-
erals ad
emendationem
vite
perquam
utilis.*

*Tria spectata,
cogitata,
verba, &
opera.*

officio tenetur novisse, & paucis ferè absol-
tur: illam ad memoriæ subsidium, quia pro-
xilior est, breviter exponam.

*Quomodo contra præcepta Decalogi
peccetur.*

*Peccatur in
1. præcepto.*

In primo præcepto. *Ego sum Dominus Deus
tuus, &c.* Præcipitur, ut Deum, quemadmodum
par est, colam, *fide, spe, charitate, & religione.*

*Contra vir-
tutes Theo-
logicas.*

Contra *Fidem* peccat infidelis, hæsitans in
aliquo fidei articulo, hæresin, aut hæreticos fo-
vens. Divinos aut Magos consulens. Negli-
gens doctrinam fidei. Imagines, ut Deum co-
lens. Ad superstitionem propensus & credulus.

Contra *Spem* delinquo, si diffidam ipsius
promissis, non existimem me veniam consecu-
turum, aut gratiam & gloriam, aut præsumam
ex Dei misericordia hæc mihi conferenda, li-
cet media requisita non adhibeam.

Contra *Charitatem*, si aliquam creaturam
præ Deo amem, & hunc potius offendam
quàm illam deseram. Propriam voluntatem
divinæ præferam. Magis tepidè Deo, quàm re-
bus temporalibus inserviam.

Contra *Religionem*, si usitatum in Ecclesia
Dei cultum contemnam, aut negligam; ne-
cum debita subiectione, supremam Dei excel-
lentiam reverear.

*In 2. præcep-
to peccatur.*

In II. Præcepto. *Non assumes nomen Domini
Dei tui in vanum, &c.* prohibetur juramentum
quo

quo Deus, aut creatura ejus nomine in testem vocatur, nisi necessitas & reverentia debita ad veritatem accedat: censetur autem necessitas, quando de temporali, aut spiritali bono non levis momenti agitur. Nec tamen facile (ut *Malè jurando.* D. IGNATIUS hinc notat) per creaturam jurandum; quod, nisi inter perfectos, longè debilius huic juramento fides sub sit.

Peccatur igitur, si vel veritas, vel necessitas, vel reverentia desit: Si levis momenti res, si ambigua veritas, si implendi propositum absit. Malum tamen, etiam juratus, nemo tenetur, aut debet implere. Peccatur gravissimè in judiciis si falsò juretur: & damnum hinc emergens farciendum est. Peccant graviter, qui sibi aliisque diabolum imprecantur: blasphemi, qui Deo Sanctisque contemptibilia, aut iniqua tribuunt: S. literas etiam ad inepta adhibent: qui vota & promissa Deo facta non implent. *Imprecatio- ne, blasphemia.*

In III. præcepto. *Memento diem Sabbathi sanctifices.* Præcipitur sanctificatio dierum Deo dedicatorum, cultus quo debitus, servilibus operibus remotis. Peccant igitur, qui servilia eo tempore per se aliosque curant, sacra, confessiones, synaxin, conciones, jejunia præscriptis ab Ecclesia diebus negligunt, aut alios eodem inducunt. Item qui gula, commestatione, & ebrietate tunc potissimum, excedunt. *In 3 peccatur vel servili opere, vel neglectu sacrorum.*

In IV. præcepto. *Honora patrem & matrem, &c.* Exigitur honor & obedientia his aliisque *In 4 peccatur non obe-*

54 DE CONFESSIOE GENER.

diendo super-
rioribus.

1 Pet. 2. 13.

In 5. peccat
tun odio, ira,
rixos & les
sane varia.

In 6. & 9.
peccatur

superioribus, & majoribus dignioribusque exhibenda. Peccant igitur, non tantum, qui honorem obsequiumque his denegant; sed qui obmurmurant etiam, ac detrahunt, mala imprecantur, & mortem optant. Petri præceptum est: *subjecti estote omni humanae creaturæ propter Deum.* Obtemperandum autem, quoties peccatum non præscribitur. Quia verò superbia & arrogantia, quibus se reliquis hominibus ferè homo præfert, ad subjectionem, obedientiam & honorem præstandum impruinis obfunt, his graviter sæpè peccatur, etiam cogitatione sola.

In V. præcepto. *Non occides*, prohibetur occisio tam spiritualis animæ, quam temporalis corporis, omnisque ad utramque per exempla pravæ vitæ, iram, inimicitiasque dispositio. Peccant igitur, qui cogitatione, seu desiderio occidunt, vindictam quærunt, odium iramque foveant, mala quævis optant proximo. Invident, dolentque de bonis alterius, verbis lædunt rixosis, contumeliosis, &c. Verberibus aut vulneribus affligunt, præsertim clericos. Deinde qui ad malum, & mortem animæ consilio, exemplo, impulsu, scandalo inducunt, aut, cum possunt, à scelere non avertunt, non secus, quam qui in submersionis periculo constitutum non adjuvant.

In VI. præcepto. *Non mœchaberis*, & IX. *Non concupisces uxorem proximi.* Vetatur omnis

omnis turpitude, cogitationis, verbi & operis, <sup>turpi quo-
vis cogita-
tione verbo
& opere.</sup>
quæ varia est, mollitiei seu immunditiæ & pol-
lutionis ex contactu proprio, seu alieno; for-
nicationis, adulterii, incestus, sodomix, bestia-
litas, &c. Et his plerisque gravissimè delin-
quitur. Paulusque monet eos, *qui talia agunt,*
regnum Dei non consecuturos.

Peccant igitur, qui sola cogitatione talium
rerum imaginibus delectantur, magis si patrare
desiderent, maximè si perpetrent. Exponen-
dumque, tam quæ persona peccans, quàm cum
quâ peccare designarit, an libera, an conjugio,
an voto obstricta? an sacerdos, aut clericus?
quoties & quamdiu immoratus? an in conta-
ctu personas, & quales sibi imaginatus sit? quia
plura peccata concurrunt. An turpia, & quo
fine locutus? & quot audientibus scandalum
præbitum? an alios induxerit? se peccandi
periculo sciens exposuerit? cantilenas, tactus,
aspectus, oscula adhibuerit? libros obscenos
legat, sociis cohabitet? &c. His enim absti-
nendum. Cetera opera luxuriæ, etiam inordi-
nata conjugatorum, per se manifesta sunt,
tam in numero, quàm specie exponenda.
Quomodo enim sanabit medicus vulnus,
quod ignorat?

In VII. præcepto. *Non furtum facies, & X.*
Non concupisces rem proximi tui: Prohibetur <sup>In 7. & 10.
peccatur
quavis des-
tentione.</sup>
omnis illicita alienæ rei usurpatio. Quod tam
in re spirituali (cum vel gloriam Deo, vel

36 DE CONFessione GENER.

Usurpatione rei aliena invito Domino.

Et eritur obligatio restitutionis, ut satis fiat.

Tam in sacris, quam profanis.

beneficia & preces debitas Ecclesie subtrahere) quam temporali fieri poterit. Nec solum actor praeipuus hic spectandus; sed & jubens, consulens, consentiens, laudans, recipiens. Qui etiam in damno dato ad restitutionem obligantur. Unus post alium, si defunt caeteri. Quos hoc versu indicant. *Jussio, consilium, consensus, palpo, recursus.*

Peccant igitur quotcunque rem in vitis Dominis retinent, aut usurpant: *Nec dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum*, si facultas adsit.

Res itaque, quae & quanta ablata, & cui, & quo modo & quanto damno videndum est; quod palam aufertur rapina est, quod clam furtum, quod ex rebus sacris, sacrilegium, quod pro concessis pecuniis poscitur, usura est, nisi damnum emergens aut lucrum cessans aestimetur. Peccant etiam, qui in lusu fraude lucrantur, & tenentur restituere, sicut qui per venditionem, aut emptionem fallunt, aut plus aequo res aestimant: qui mercenariis aut servis justam mercedem non solvunt: Creditoribus non satisfaciunt, cum possunt, tempori, & ad damnorum compensationem tenentur, Rursum qui litem injuriâ intentant aut prorogant, seu Advocati, seu Actores. Denique & plurimum Ecclesiasticorum beneficiorum possessores, nisi justa causa excuset. Tum qui pro his pecunias vel accipiunt, vel poscunt,

cunt, licet titulis coloratis hoc fiat. Nam sola intentio non cedendi nisi accepta pecunia: aut non dandi pecuniam, nisi beneficium detur, in vitio est. Ditare verò opibus sacris profanos, est Ecclesiæ sua suffurari, nisi pro bono id fiat Ecclesiæ. Sic preces canonicas & officia Ecclesiæ debita non præstare, aut omnino negligenter, est Deo honorem debitum subtrahere, teneturque Ecclesiasticus, qui neglexit, ad fructuum perceptorum restitutionem.

In VIII. *Non loqueris contra prox. falsum testimonium*, vetantur omnia linguæ peccata, quibus fama aut res proximi læditur, quo spectat mendacium, detractio, temerarium iudicium, hypocrisis, & simulata officia. Peccant igitur, qui vel falsum crimen imponunt, aut grave occultumque (nisi intentione bona ad cautelam aliofum) manifestant, tenenturque ad famæ læsæ, quantum fieri potest, revocando, aut corrigendo, restitutionem. Ita temerè de aliorum gravi delicto iudicans, graviter delinquit: suspicans leviùs, nisi suspicionem malâ intentione prodat. Quo verò plures gravioresque sunt personæ, de quibus iudicatur aut detrahitur: (ut Princeps, integer Magistratus, aut ordo Ecclesiasticus, vel religiosus) tantò crimen gravius, & obligatio ad famæ restitutionem major. Ipsi etiam detractorum auditores, si volupe audire sit; aut non corrigant, dum possunt, scelus participant. Jam & secreta

In 8. peccatur quovis lingua vitio, per quod res, aut fama proximi læditur.

58 DE CONFessione GENER.

aliorum sibi credita prodere, litteras ea tra-
ctantes aperire & intueri, mendaciis & hypo-
crisi circumvenire, tantò majus delictum est,
quantò cum majori damno conjunctum. In
his aliisque proximum spectantibus, *quod tibi
non vis fieri, alteri ne feceris*, & à multis de-
lictis liber es futurus.

His in examine Conscientiæ expensis, vide-
re poteris, an in septem peccatis capitalibus,
Superbia, Avaritia, Luxuria, Invidia, Gula,
Ira, Acedia, aliquid se offerat, quod in præ-
ceptis adductum non fuerit.

In certis verò statibus, aut officiis constitu-
ti ut Ecclesiasticus, aut Religiosus, Judex aut
Prælati, expendet sui statûs, & officii leges pe-
culiaries, vota ac juramenta, & si quid adver-
sus illa peccatum sit, observabit.

O R A T I O

*Quâ Pœnitens per suspiria piæ S. Lit.
petitâ, dolorem de peccatis, & e-
mendationis propositum
concipit.*

Isa. 1.

Job. 7.
Il. 59.

VÆ mihi peccatori, filio scelerato, qui
dereliqui Dominum, & abalienatus sum
ab eo retrorsum. Peccavi, quid faciam tibi ô
custos hominum, quare posuisti me contra-
rium tibi, & factus sum mihi metipsum gravis?
Heu mihi quia iniquitates meæ diviserunt inter

me

me & Deum meum, & peccata mea abscon-
 derunt faciem ejus à me. O Domine Deus Rom. 1,
 meus, qui me fecisti, cum non essem, refecisti
 verò, cum perditus essem, reminiscere obse-
 cro miserationum tuarum, & vide, quam fra-
 gile vas condideris, nec patere illud esse in con-
 tumeliam tuam! O Judex optime, judica hic
 causam meam, & discerne illam: secundum
 misericordiam tuam memento mei, propter Ps. 24.
 bonitatem tuam. Quæ enim utilitas in sangui-
 ne meo, dum descendero in corruptionem? Ps. 29:
 Non enim infernus confitebitur tibi, neque
 mors laudabit te. Vivens vivens confitebitur Is. 38.
 tibi, sicut & ego hodie. O suavissime anima-
 rum medice, miserere mei quoniam infirmus
 sum, sana me Domine, quoniam conturbata
 sunt omnia ossa mea. O Pater optime, peccavi Psal. 6.
 in coelum & coram te, & jam non sum dignus
 vocari filius, sed quomodo miseretur pater Luc. 15.
 filiorum suorum, misereris Domine timentibus
 te, quoniam ipse cognoscis figmentum no- Ps. 102.
 strum, & fragilitatem, Tu dixisti, si mulier
 potest oblivisci infantem suum, ita ut non me- Is. 49.
 minerit filii uteri sui, ego tamen non oblivif-
 car tui. Sed quomodo oblivisci illius poteris
 quem non aluisti materno lacte; sed redemisti Is. 58.
 Domine in sanguine tuo, vulneratus propter
 iniquitates meas, & attritus propter scelera
 mea. Noli igitur committere, ô bone JE-
 SU, ut amarissima illa mors & passio
 tua,

tua, quam pro vitæ ac salute mea sustinuiſti in me irrita ſit. Ah quam doleo, hanc ob peccata mea tibi inflictam eſſe! Quàm ingratus eſſem, niſi ab his deſiſterem, propter quæ tã horrenda perpetratus es, & quæ iſtis crudeliſſimis tormentis tuis tibi longè ſunt acerbiora! Detector, ô Domine, execror, averſor quidquid tibi tantopere diſplicet, quidquid me tibi inviſum facit, quidquid adeò æterno patri deteſtandum eſt; ut nec proprio filio in acerbiffimis cruciatibus pepercerit, quidquid denique me à Deo ſummo bono triſtiſſima diſiſione ſeparat.

Pf. 85.

O Domine, reſpice in me & miſerere mei, ſalvum fac filium ancillæ tuæ, Matris Deiparæ, cujus interceſſionem humillimè poſtulo. Fac mecum ſignum in bonum, & per te eripiar à tentatione: illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adverſus eum.

Pf. 12.

Pf. 118.

Ecce nunc conſtitutus ante oculos divinæ majestatis tuæ, totiùſque curiæ cœleſtis, juro & ſtatuo cuſtodire impoſterũ judicia juſtitia tuæ, concupivit enim anima mea deſiderare juſtificationes tuas omni tempore.

Pf. 61.

Et, nonne ſubjecta erit Deo anima mea; quoniam ab ipſo ſalutare meum? Quomodo potero non amare Patrem, tanto amore me prodigum filium ſuum, ad paternos ruruſum amplexus invitantem? quomodo ſanguinem illum, pro me meaque ſalute, tanto dolore & amore

O R A T I O 61

amore fufum afpernari? Væ indigniffimo mihi,
atque ingratiffimo fi neglexero, fi patris invi-
tantis Jefuque de cruce inclamantis, & offeren-
tis mifericordiam non audiero. Ecce enim
nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies falu-
tis: poft hac miferendi tempus non erit amplius,
fed dies iræ, dies judicii & juftitiæ. Perfice igitur Pf. 16.
tur ô Domine greflus meos in femitis tuis, ut
non moveatur veftigia mea. Fac ut ferviam tibi
in timore, & exultem tibi cum tremore. Re- Pf. 2.
nuntio ex animo omnibus carnis illecebris, &
cupiditatibus meis, & accido ad pedes Cruci-
fixi Domini mei, tibi ferviam,
tibi vivam, tibi
moriar.

PRO

PRO ECCLESIASTICIS AC
SACERDOTIBUS MEDI-
TATIONES.

DIE I.

MEDITATIO I. FUNDAMENTALIS

De fine & vocatione Ecclesiasticorum.

VERITAS, Ecclesiasticus à mundo ad
Ecclesiam, à qua sic dictus est, sive
ad domum Dei traducitur, ut tam
suæ quàm aliorum salutis gratiâ, Deo
fideliter seruiat. (2) Sacerdotum verò ut
singularis est dignitas, ita & munus Sa-
cramenta Dei piè administrandi. (3) Ac
propterea supra vulgus sanctitate mo-
rum debent excellere, & tam à se, quàm
aliis debitè ad hanc vocationem proba-
ri. Ideo

CONCILIIUM COLONIENSE I. sic sta-
tuit part. I. cap. 19 & præscribit Episcopis:

*Accuratè investigandum est, quo affectu ac
proposito ordinandi accedant: Num videlicet*

Dei

Dei causam tantum; an potius sua commoditatis gratia ad Ordines capessendos aspirent, quærentes quæ sua sunt, non quæ Iesu Christi.

ORATIO PRÆPARATORIA ex more.

PRÆLUDIUM 1. Statuat se in conspectu Dei. 2. Petat gratiam agnoscendi vocationem suam.

I. PUNCTUM.

Considera, quo fine à Deo status Ecclesiasticus institutus sit: Christus te docebit: *elegi vos, & posui vos, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat. Et jam non dicam vos quia servus nescit; quid faciat Dominus ejus: vos autem dixi amicos: quia omnia quæcunque audivi à Patre meo nota feci vobis. Docebit Petrus: vos autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes ejus annuntietis, qui vos de tenebris vocavit in admirabile lumen suum. Monebit Paulus, quid pro tantæ dignitatis officio, quod amicis Dei & generi electo regalique ac genti sanctæ conveniat, sit præstandum. Cum, ait, has promissiones habeamus, dilecti, repurgemus nos ipsos ab omni inquinamento carnis ac spiritus, perficientes sanctificationem in timore Dei: nec ullam aliqua in re dantes offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum, sed in omnibus commendemus nos ipsos tanquam Dei ministros. Ut igitur paucis dicam. Eligitur vir Ecclesiasticus à Deo, tanquam singularis*

Finis status Ecclesiastici.

Joan. 15. servos

1. Pet. 2.

2. Cor 7.

gularis amicus, & traducitur à mundo ad Ecclesiam, ut in illa Deo ministrando fructum faciat, tam seipsum perficiendo in timore & amore Dei, quam proximum; ut ita salutem consequatur æternam.

Excelsus planè finis, & omnino idem, quem Christus habuit Salvator noster, qui suis inquit discipulis, ad hoc munus electis: *sicut misit me pater, & ego mitto vos.* Ad gloriosum verò hunc finem consequendum, tales sibi vult esse in vita similes, ut sint in honore pares: *qui mihi, ait, ministrat, me sequatur, & ubi ego sum, illic & minister meus erit.* Quare elegi vos de mundo, ut de mundo non sitis, sicut & ego nō sum de hoc mundo. A mundi igitur negotiis tales abstractos esse vult, qui in domo Dei ferviant: *Nemo enim militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat, cui se probavit.* Et si homo secularis, non potest duobus Dominis servire, Deo & Mammona: quantò magis Ecclesiasticus, quem vel ipsum nomen indicat esse de Dei Ecclesia? Addo & nomen clerici, *si enim eius græcè, sors latinè appellatur, propterea vocantur clerici, vel quia de sorte sunt Domini, vel quia ipse Dominus sors, id est, pars clericorum est.* Qui autem vel ipse pars Domini, vel Dominum partem habet, talem se exhibere debet, ut & ipse possideat Dominum, & possideatur à Domino. Et sanè nemo Regum hujus seculi alia sibi lege accersit aulicos, quàm quòd sibi, non exteris, ser-

vire

vire velit. Unde & illi Ecclesiastici præfules, qui simul dominium seculare possident, præcipuâ tenentur curam impendere Ecclesiæ; quòd dominium illud, non nisi ad hujus defensionem concessum sit.

Quantæ verò dignitatis sit illius esse ministrum, qui est Rex Regum & Dominus dominantium, quis satis explicabit? Regina Saba attonita Majestate & sapientia Salomonis exclamat: *Beati viri tui, & beati servi tui, qui stant coram te, & audiunt sapientiam! Sed beati potius, qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Hoc scilicet Ecclesiasticorum hic in terris officium est, sicut beatorum est in cœlis. Ita olim Levitæ Clericorum hujus temporis figurâ servierunt Deo: *Constituit enim David coram arca Domini de Levitis, qui ministrarent & recordarentur operum ejus, & glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israel.* Si hæc in umbra legis veteris, quid in luce legis novæ expectes?

Cave igitur alio fine ad hunc statum accedas. Nam qui intrat ab inunde, quâno per hoc ostium in ovile, hic fur est & latro. Fur, quia Ecclesiæ bonâ rapit, illi ut par est, non serviens: latro, quia & suam, & aliorum plurimum occidit animâ. Tales sunt, qui non accensi zelo honoris Dei, sed amore divitiarum, honoris, aut commodæ vitæ; vel impulsu amicorum potius, quàm salutis suæ, ad hunc statum advolant, & quandoque

E be-

Summa
dignitatis
status est.

3. Reg. 10.

1. Par. 15.

Qui in hoc
statu degeneres.

beneficia, sine evidenti necessitate, cumulant, Ecclesiam aliis ministris idoneis fraudant, & aut ventri serviunt, aut amicos ditant. Quanta perversitas est, in præcipuo Christianæ vitæ munere, tantam corruptionem inveniri, unde ingentia in universam Ecclesiam scandala & damna promanant! Expende obsecro, siquam animæ salutisque tuæ curam habeas, quorum numero tu sis, aut deinde esse cogites.

**AFFE-
CTUS.**

*Fuga cupi-
ditatis.*

Phil. 2. 21.

2. Tim. 6.

*amor justis-
sime.*

Detestare illorum vitam, de quibus Paulus *omnes quæ sua sunt quarunt, non quæ Iesu Christi.* Quia radix omnium malorum cupiditas, quam quidam appetentes, erraverunt a fide, & inseruerunt se doloribus multis. Tu autem o homo Dei, hæc fuge: sectare verò justitiam, pietatē fidem, charitatem, patientiam, mansuetudinem, certa bonum certamen fidei, apprehende vitam eternam, in qua vocatus es. En vocatiōnem & munus tuum. Væ, si defeceris! Melius tibi esset si natus & vocatus ad hæc non fuisses. Si aberrasti, pedem revoca: *Ministerium tuum imple.*

II. PUNCTUM.

*Sacerdoti-
eminentia.*

Considera, quis finis, & quanta sit dignitas in Ecclesia Sacerdotalis officii, ut sive huc aspiras, sive illud jam obeas, sive etiam Sacerdotibus tantum ministres, ejus æquam rationem habeas. Hi enim sunt, qui cum Paulo ju-
re gloriantur: *Posuit in nobis verbum reconcili-
ationis. Pro Christo ergo legatione fungimur, stā-*

2. Cor. 5. 19.

quan-

quam Deo exhortante per nos. Sic igitur nos exi- 1. Cor. 4.
 stimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores
 mysteriorum Dei. Quænam hæc reconciliatio,
 quæ dispensatio mysteriorum? Eximia fanè,
 nullique, post hominem, nisi soli Deo propria.
 De se profitetur Deus: *Ego sum, ego ipse sum,* Isa. 43. 25.
qui deleo iniquitates tuas, propter me. Quæ adeo
 potestas Dei solius esse in veteri lege existima-
 ta est, ut cum in domo Simonis Pharisei Chri-
 stus Magdalenæ poenitenti diceret: *remittuntur* Luc. 7. 49.
tibi peccata tua; cæperint, qui simul accubebant,
dicere intra se: quis est hic, qui etiam peccata di-
mittit? Et tamen Christus hanc cum Apосто-
 lis eorumque successoribus potestatem com-
 municat: *Quorum* inquit, *remiseritis peccata,* Joan. 29.
remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta
sunt. Quam admiranda potestas! nullum cri-
 men, nulla persona, non causa, non tempus, *Potestas*
 non locus excipitur. Remittendi potestas da- *summa, in*
 tur sacerdotibus, qui soli, ut olim de lepra, ita *Sacramen-*
 nunc de peccatis ferunt iudicium; ut ipsi sese *to Poenitentiæ*
 Principes ac Reges teneantur his submittere. *et Eucharistia.*
 Jam quid, aut quomodo dicam, de sublimi di-
 spensatione illius Sacramenti, quod in ara Dei
 conficitur, & sacrificatur, in quo Salvator no-
 ster, ad vocem hominis de coelo sese demittit,
 ejusque desiderio ac voluntati obsequitur: ubi
 homo Christi ipsius personam in terris susti-
 net, hostiamque Deo Patri offert, in totius hu-
 mani generis reconciliationem, eandemque
 E 2 quam

colle
 cibus
 tuam
 I
 I

Hcb. 5.

quam ille in cruce cruentam, hic incruentam immolat. Ad hoc tam nobile, tam excelsum, & nec angelicis quidem spiritibus concessum officium, non minus infimus in Ecclesia sacerdos, quam supremus Pontifex destinatur. Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur, in his quae sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Et finem, ad quem supremus hic Sacerdotum inter Ecclesiasticos ordo est institutus, ut videlicet illius personam gerat, munus usurpet, illum manibus tractet, ejus carnem sanguinemque ore excipiat, Deo in reconciliationem offerat, aliusque dispertiat, in cuius nomine, omne genua flectitur, caelestium, terrestrium, & infernorum: coram quo caelites ipsi procidunt in facies suas, & venerabundi exclamant, pro tanti beneficii magnitudine & gratia: redemisti nos. Deus in sanguine tuo, ex omni tribu, & lingua, & populo & natione, & fecisti nos Deo nostro regnum, & sacerdotes. Igitur sedenti in throno, & Agno benedictio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum.

Apoc. 5

Chrysoft. l. 3
de sacerdot. c.

3

Sacerdos Regibus & Angelis major.

Utinam & nos illo, quo par est, affectu haec beneficia aestimemus, ac gratias referamus. Quid enim admirabilius, quam quod, qui in terra versantur, his commissum est, ut ea quae in caelis sunt dispensent: iis datum est, ut potestatem habeant, quam Deus optimus, neque Angelis, neque Archangelis datum esse voluit. Habent quidem

dem & terrestres principes vinculi potestatem; verum corporum solum; id autem, quod dico, Sacerdotum vinculum ipsam etiam animam contingit, atque ad coelos usque pervadit. Ozias Rex, cum regia potestate non contentus, sacerdotii quoque dignitatem usurpare vellet, more quorundam veteris legis Principum, à Deo ad hoc munus electorum, justâ Numinis vindicationis leprâ percussus est, quòd non vocatus sacra tractaret. Et sanè, Sacerdotium est ipso etiam regno venerabilius & majus. Medius stat sacerdos inter Deum & naturam humanam: illinc venientia beneficia ad nos deferens, nostras petitiones illuc perferens, & Dominum iratum reconcilians. Reges corporibus nostris moderantur, animis Sacerdotes: unde, quanto corpore anima prestantior est, tanto est Sacerdotium regno excellentius. Quod est omnium bonorum quæ in hominibus sunt apex: cum Sacerdotes primam & nobilissimam membrorum Christi Domini partem constituent. Ad tantam dignitatem potestatemque vocantur, quotquot ad Sacerdotium in Ecclesia electi sunt. Attende igitur, quid petas, quisquis huc aspiras; quid tractes, quisquis hoc munus suscepisti. Cave indignus hoc Sacerdotium quæras, aut usurpes, quo sanctissimi etiam viri Antonius & Franciscus Afflicti se indignos judicarunt, ne cum Ozia aut gravius etiam, cum Core, Dathan, & Abiron, Sacerdotium legale affectantibus, puniaris. Si

2. Par.
26. 13.

Chryf.
hom 5. in
in IIa. de
Ozia.

S. Cle-
mens
Const.
Apost. l. 2.
c. 24. S.
Ignat Ep.
ad Smyr.
Greg. l.
14: Mor.
c: 16.

Affectus
Timoris.

Num. 16.

Gratiarum
actionis.

Eph. 4.

experiaris te singulari pietatis affectu ad hoc officium à Deo vocari: aut jam admissum esse, age gratias pro admirabili hoc beneficio, teque digna vitæ sanctitate ad hoc ritè administrandum compara, ut ministerium hoc cum aliis usurpes in edificationem Corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei & agnitionis Filij Dei. Arduum munus est, sed & honoratum. Cava terrenis te affectibus inquines, qui ad cœleste hoc officium accessisti.

III. P U N C T U M.

Vocatio ad
hunc statum
examinan-
da.

Greg. 1 4.
Expof. in
c. 9 l. 1.
Reg.

Lib. de
Dign. sa-
cerd. c. 3.

Consideret quisque ediligenter: an ad tale tantumque munus, quantum est ministerium Dei in Ecclesia ipsius esse, aut Sacerdotem, vel Prælatum, satis ipse præparatus accedat. *Habet quippe spiritualis prælatio, exteriorè gloriam dignitatis: habet & interioris magnitudinem oneris: nam & Rector honoratur à subditis, & portat eos à quibus honoratur.* Præclare de Sacerdotibus Ambrosius: *Nihil in hoc seculo, ait, excellentius Sacerdotibus, si quod sumus professione, actione potius, quam nomine demanstreamus; ut nomen congruat actioni, actio respondeat nomini: ne sit nomen inane, & culmen immane; ne sit honor sublimis, & vita deformis; ne sit Deifica professio, & illicita actio; ne sit religiosus amictus, & irreligiosus provectus; ne sit gradus excelsus, & deformis excessus; ne habeatur in Ecclesia cathedra sublimior,*

limior, & conscientia Sacerdotis reperiatur
 humilior; ne locutionem simulemus columbi-
 nam, & mentem habeamus caninam; ne profes-
 sionem monstremus ovinam, & ferocitatem ha-
 beamus lupinam, &c. Quantum præ cæteris
 gradus est altior, tanto, si per negligentiam de-
 labatur, ruina est gravior. Magna sublimitas,
 magnam debet habere cautelam. Honor gran-
 dis grandiori debet sollicitudine circumvallari,
 cui plus creditur, ab eo plus exigetur. Et idem
 sic alibi differit. In Exodo Moysis divino præ-
 ceptum est oraculo: solve calceamentum pedum
 tuorum: id etiam præceptum Josue; detrita &
 popularis via pulverem deponerent, qui viam
 Domini ambulare desiderarent. Dederat præce-
 ptum eidem Moysi, ut montem cum Sacerdoti-
 bus ascenderet, populus autem deorsum staret.
 Separavit igitur Sacerdotes à populo, & post ea
 præcepit Moysi, ut nubem intraret. Vides in Sa-
 cerdote nihil plebejum requiri, nihil populare,
 nihil commune, cum studio atque usu & mori-
 bus multitudinis? Sobriam à turbis gravita-
 tem, seriam vitam, singulare pondus dignitas
 sibi vendicat Sacerdotalis. Quomodo enim po-
 test observari à populo, qui nihil habet separa-
 rum à populo, dispar à multitudine. Quid enim
 in te miretur, si tua in se recognoscat; si nihil in
 te aspiciat, quod ultra in se non inveniatur: si, quæ
 in se erubescit, in te quem reverendum arbitra-
 tur, offendat?

Vita respon-
 deat digni-
 tati.

Epist. l. r.
 Ep. 6
 Ad Iren.

Plebejam
 vitam suo
 parat.

Va non vos
catis.

Aug. ad Va
ler. Epist.
148.

Matth. 22.

I. Cor. 11.

Sess. 23 c. 16
de Refor.

AFFE-
CTVS
Venerationis
& Gratias
dicit.

Expende igitur, num talis esse possis, quis
quis Clericus aut Sacerdos es, vel certè esse de-
sideras. *Nihil est quidem in hac vita, & maxi-
mè hoc tempore facilius & letius, & hominibus
acceptabilius Episcopi aut Presbyteri, aut Dia-
coni officio, si perfunctorie, atque adulatorie re-
agatur; sed nihil apud Deum miserius, & tri-
stius, & damnabilius. Væ illis, qui in hæc offi-
cia se ingerent non vocati, aut certè vocati,
dignis sese moribus divino huic ministerio
non aptaverint, audituri denique: Amice, quo-
modo huc intraisti, non habens vestem nuptia-
lem? Ligatis manibus & pedibus mittite eum
in tenebras exteriores, qui in luce meæ Ecclesie
indignè versatus est. Quod Paulus ad Eucha-
risticam mensam accessurus dicit: Probet au-
tem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de
calice bibat: qui enim manducat & bibit indi-
gnè, iudicium sibi māducat & bibit, non dyndi-
cans Corpus Domini: Hoc Clericis maximè
& Sacerdotibus dictum, qui ad hujus Sacra-
menti non perceptionem solum, sed & dispen-
sationem admittuntur. *Noluit Deus sanctum
suum projici canibus. Quocirca Tridentinum
Concilium jure statuit: Nullum ordinari de-
bere, qui Episcopi sui iudicio non sit utilis, aut
necessarius Ecclesie. Ne aliis in scandalum,
sibi in damnationem admittatur. Suspice ita-
que, ac venerare hanc Dei dispositionem, &
gratias Deo refer; quod tantâ voluerit dili-**

gen-

gentiâ, salutem multorum, suæque Ecclesiæ, per vocationem & justificationem illorum, qui dignè huic seruirent, aut præessent, consulere.

Pete gratiam; ut si te vocarit, donis suis ornare, & tanto idoneum ministerio efficere dignetur: ne tibi aliisque in lapidem offensionis ponaris; sed dignè ambules vocatione, quâ vocatus es, & aliquando audire possis: *Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.*

COLLO-
QUIUM
et petiit
gratia.

DISTICHON MEMORIALE

Clerice quære Deum, sacrisque intende Sacerdos. (2.) Eminent iste status. (3.) Moribus adde decus.

MEDITATIO II.

De Morte.

VERITAS. Moriendum omnibus, nemine, nec Christo quidem excepto; idque semel tantum ad æternitatem transeundo. Mors verò ut certa est omnium, ita tempore, loco, modoque incerta. (2) cogitandum nunc, quid quisque in morte factum velit, quo

E s animo

animo sensuque præterita, præsentia, & futura tunc sibi propositurus sit, præsertim si malè vixerit. (3) si verò benè exacta vita, quanto animi solatio ad æternitatem, unde nullus reditus, sit transfuraturus.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUDIUM I. *Statue tibi ante oculos illud tempus, quod aliquando, & fortè propediem, habiturus in morte es ultimum, & si vera sit Christi sententia, quâ horâ minimè putabis, adorit, finge jam adesse, ut quæ cogitaturus, facturusque sis, expendas.*

PRÆLUDIUM II. *Ora ut ex consideratione præviâ finis, & mortis tibi imminentis, gratiam te dignè ad illam disponendi impetres.*

I. PUNCTUM.

*In memento ut
theatro vero
sumur, brevi
personam in
morte deposi-
sturi.
Hebr. 9.*

Considera, quod Deus te in hanc vitam, tanquam in theatrum & scenam quandam emisit, ut personam tuam in morte rursus deponeres. Quo licet persona ab aliis diutius, ab aliis brevius suslineatur, deponenda ab omnibus est, sive Rex ille, sive rusticus fuerit. *Statutum est omnibus hominibus semel mori.*

Omni-

Omnibus, inquam, ne quisquam spem evadendi habere possit : nemine nec divite, nec principe, nec Christo quidem ipso excepto. Deus hac lege homo factus est, ut moreretur. Hoc solatium pauperes, contempti, afflicti habent, quòd parem cum locupletibus, honoratis, omnique voluptate affluentibus exitum for-
 tiantur. In morte utrique coguntur deserere omnia ; nil aurum, nil dignitas, nil potentia, nil amici, nil medici, nil scientia auxilii adferent. Corpus non minùs hi vermibus, quàm illi relicturi sunt: animam Angelis, aut Dæmonibus. Sola illic virtus, ut fides & spes Deo ; charitas ex toto corde Deo proximisque impensa, ad cœlum felici animæ viam aperient : & si his destituatur, æternum infelix futura est.

Expende præterea, quòd dicatur *Semel mori* quemlibet. Non enim *bis* licet: ut corrigere mortem infelicem quis possit. Semel igitur in morte jacitur alea de æternitate totâ vel miserimâ & calamitosissimâ : vel beatissimâ & gloriosissimâ. Putâsne, si bis liceret, atque experimentum illius habere discriminis, quisquam esset, qui damnationem illam infelicissimam non omni studio subterfugeret ? Quid verò nunc est, quod non magis Divinæ & infallibili veritati, quàm tuæ debeas experientiæ credere ? Nihil certius, *quoniam ibit homo in domum æternitatis suæ*, cujus felicitas à morte pendet, *semel omnibus* obeunda ; hujus verò felix

In qua omnia mundi & corporis bona deserentur, sola animi virtus ad hæc rebit.

Semel tantum hac alea mortis subitur. Næc si res, licet corrigere.

Ecclesi. 9. 10.

Qualis vi-
ta, talis
mors esse
solet.

August. de
disc. Christ.
c. 11.

Matth. 5.

Mors certa,
sed tempus
locus, modus
incerta.

Luce 11. 19.

4. Reg. 19

Matth. 25. 13.

Bern. Med.
c. 3.

felix exitus à bona vita. Nunc igitur tibi sta-
tuendum est, ex præsentis vitæ tuæ rationibus,
quâ morte mori velis, quâ æternitate frui.
Benè mori vis? benè vive. *Non potest malè
mori, qui benè vixerit.*

Verùm ne differ in horas. Nam quod deni-
que hoc loco expendendum, quàm certa mors
est, tam illius horam incertam esse Deus vo-
luit, undè monet Servator noster: *Estote para-
ti, quia qua hora non putatis, filius hominis ve-
niet.* Circumspice (siquam habes ætatem) &
plures ex notis hîc illicque, ubi nec tu, nec illi
putabant, mors eosdem occupavit; quod illis
factum, tibi noveris eventurum. Nec diem,
nec locum, nec modum tuæ mortis nôsti. Ve-
niet tibi asserente Christo: sicut *fur in nocte*,
ut stulto illi, qui dicebat animæ: *Habes multa
bona reposita in annos plurimos;* sed insperatò
audiit: *Stulte, hac nocte repetent animam tuam
à te, & quæ parasti, cuius erunt?* Balthasari Re-
gi inter epulas, mortis sententia scribitur: Si-
saraë quiescenti caput à muliere transverbera-
tur: centum octaginta quinque hominum
millia Angelus in castris Sennacherib unâ
noctè tollit. Nihil certius incertâ morte. Undè
tam sedulò monet Christus: *Vigilate, quia ne-
scitis diem, neque horam.* Tria hæc frequenter
mente volvenda sunt. *Semel tibi, & certò, sed
incertò, loco, modo, ac tempore mors obeunda
est. Quoniam igitur ubique te mors exspectat, tu*

quod

Quoq; si sapiens fueris, ubique eam expectabis.
 Quomodo verò expectanda? Non tardes con-
 verti ad Dominum, & ne differas de die in
 diem: subito enim veniet ira illius, & in tempo-
 re vindictæ disperdet te. Quocirca: miserere
 anima tua, placens Deo, avulsius à nimio amore
 mundi, carnis, & amicorum, quæ universa in
 morte te destituent.

AFFECTUS. Agnosco, ô Domine, & tot
 exemplis ante oculos positis, certissimum esse
 disco: tam certam omnium esse mortem, quàm
 horam incertam. Testamentum enim hujus
 mundi; morte morieris. Scio, quia veniet dies
 Domini tanquam fur de nocte. Non fallit, qui
 dixit: Subter te sternetur tinea, & operimen-
 tum tuum erunt vermes. Hæc videlicet hære-
 ditas illius est corporis, quod tam delicatè
 nunc foveo: illi corpori, quod corrumpitur,
 & aggravat animam, & deprimit sensum
 multa cogitantem, ut volupe aliquando sit,
 animam perdo: ut honoretur, animam con-
 temno: ut nutriatur, animam destituo. O
 quid in illo constitutus termino dicturus sum,
 quando ingentibus pressus doloribus, anima
 divelletur à corpore, mundo, amicis, &
 ab omnibus mortalis boni commodis, intel-
 ligetque, quam hæc vana sint universa, quàm
 utilia animæ in æternitatis vastissimam abys-
 sum prospicienti! quando videbit peractâ hu-
 jus vitæ brevi scenâ, personam deponendam
 esse,

Eccli. 5. 8.

Eccli. 10. 24.

Agnitio
 fragilis vitæ.

Eccli. 14.

Isai 14. 11.

Sap. 9. 15.

Metus mala
 mortis bona
 vitæ tollen-
 dus.

2. Cor. 5.

Propositum
emenda-
tionis.

Prov. 1.24.

esse, ut referat unusquisque prout gessit in corpore, sive bonum, sive malum. Quidquid est, quod eo me tempore fecisse cupiam, hoc omninò jam nunc faciendum est quia hoc solum, quod præsens est tempus, certum est, illo Deus jubet vigilare, & nisi audiero, hæc omninò tonitrua formidanda sunt Judicis tui. Vocavi, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit, qui aspiceret: despexistis omnne consilium meum, & increpationes meas neglexistis: ego quoque in interitu vestro ridebo. Gratia tibi, ô Deus meus, quòd hâc nondum in me sententiâ, licet jam diu meritum, fulminaveris; sed tempus hoc mihi ad pœnitentiam & emendationem largitus sis. Hanc igitur jam nunc in vita aggrediar, nè in morte frustrâ requiram. Ipsam hanc horam non patiar mihi eripi, cum quidquid illam sequitur incertum sit. Tu, ô Domine, perfice in me propositum, quod cœpisti: Ne momentum ampliùs labatur, quod tuo honori non impendam.

II. PUNCTUM.

Sensus &
cogitationes
in morte
occursum
in vita
premeditanda
sunt.

CONsidera, quis tibi sensus in morte futurus sit de præterita vita tua, de præsentis statu tuo, de futura denique æternitate, nisi pietè sanctèque vixeris. Nam quòd vita præterita majori in voluptate, aut honore & abundan-

tiâ transacta fuerit, tantò graviori affligeris dolore, quòd hæc jam sint deserenda, tantò etiam pluribus conscientia peccatis turbabitur: & cum gemitu repetet: *circumdederunt me dolores mortis, torrentes iniquitatis conturbaverunt me, dolores inferni circumdederunt me.* Pretiosum illud atque unicum vitæ meæ tempus, quod ad Dei gloriam, ad salutem animæ meæ, ad æternam felicitatem meam, ingentibus meritis ac præmiis amplificandam mihi benignissimè à Deo concessum erat, hoc stultè neglexi ac prodegi, qui etiam ingrattè ac perditè ad scelera multiplicanda, augendamque æternam ignominiam, ac pœnam meam converti. Ergone tot salutis media frustra mihi Deus creator, & redemptor meus impendit? tot tamque nobiles creaturas, mihi ad suum obsequium usurpandas, frustrà condidit? frustrà ipse homo factus, pro mea salute sanguinem fudit, & tot salubria Ecclesiæ Sacramenta instituit? Hæc videlicet mihi perierunt universa, quando his omnibus neglectis, meæ cupiditati potius, quàm divinæ voluntati morem gessi. At nunc, quò me vertam in *presenti statu* meo, quando in simili Antiochus Rex *orabat scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecutus!* Quòd modò à mundo, à carne, ab arte, aut scientia, à voluptate, ab amicis auxilium sperare possum? ab his non solum desertus, sed etiam deceptus ac proditus sum hosti. Jam si futura

Psal. 17. 5.

Dissolutæ
vitæ mors
sequitur
anxia.

2. Matth. 9^a

13.

intu-

1. Pet. 4.

intuear, sto in ostio æternitatis, accusandus ab angelis, & conscientia: ac de tempore male perduto justo Dei iudicio iudicandus. O quis qualisque te hic expectat eventus! *si iustus vive salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Hæc igitur, ô anima mea! si cogitatura tunc es, quando stabis in termino voluptatis tuæ, quam ex omni peccato percepisti; stabis etiam in termino virtutum ac pœnitentiæ, cum tempus non erit amplius; quin agis, & modò, quando adhuc tempus pœnitendi suppetit, expendis, & sic demum incipis vivere, ut mori desideras.

Detestatio noxiæ securitatis vivendi, per quam pœnitentiâ dilata est.

AFFECTUS. Vah nimiam securitatem meam, qui hæcenus ita vivo, ut si non essem moriturus: ita perituris servio ut si non essem deserturus: quando adeò brevicula & penè momentanea est vita hæc nostra cum æternitate futurâ composita! Quoties ejusmodi inspirationes piæ ad vitæ emendationem me impulerunt, monita sacrorum librorum, aut concionum me à torpore & peccatis revocarunt; ad virtutem excitarunt, & nunquam seriam conversionem impetrarunt, plurimumque temporis, ad salutem concessi, in otio aut futilibus occupationibus consumptum est!

Timor mortis pura ac perplexa.

Ah, quid demum, cum mors instabit acturus es, quando ingenti dolore corpus oppressum erit, & majori fortè conscientia: quan-

quando præteritorum tibi scelerum, & neglectæ toties divinæ gratiæ imago obversabitur, horrenda terrebit Judicis sententia, gravissima imminebit ante conspectum poenarum æternitas? Quanto tunc sensu vitam damnabis exactam! quàm velles ad correctionem seriam tempus aliud indulgeri! quàm optares jacturam temporis gratiæque vel mille cruciatibus te posse redimere! Eja age, & quod vitæ reliquum est, quod Deus etiamnum benevolè, licet prodigo hætenus filio, indulset, hoc ne horam quidem unicam perge negligere: *Memor esto, quoniam mors non tardat, & testamentum inferorum, quia demonstratum est tibi. Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat. Ante obitum tuum operare justitiam.* Ita Domine, ita cupio, ita statuo, damnata sit omnis mora, quæ me à tuo servitio distinebit, & omnis hora pereat, quæ tuæ gloriæ meæque saluti non impendetur. Aut æternum ardendum erit, aut nunc poenitendum. *Pœnitentia quæ ab infirmo petitur, infirma est. Vivens vivens, ô Domine, ipse confitebitur tibi: sicut & ego hodie.*

*Propositum
seria omni-
dationis.*

*Eccl. 14.
v 12 14.
& 17.*

*Aug. Ser.
57. de
Temp.*

III. PUNCTUM

Considera, quàm parum horribilis, imò etiam, quàm optabilis & expectata mors piorum futura sit. Si præterita inspicient, non

*Mors pro-
bis opta-
bilis.*

F

reti-

retinebit illos suis irretitum vinculis, quidquid à carne & mundo est; quia jam dudum terrenarum voluptas rerum præ desiderio cœlestium desipuit: potius gaudebunt laborum tentationumque suarum instare finem, & vitæ cum virtute transactæ imminere præmia; uti laudatissimus ille quondam athleta exultabat,

2. Tim. 4. qui lætus concinebat, *bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona gloria, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Index: non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt adventum ejus.* Magnum bonæ vitæ conscientiaque argumentum, adventum Christi diligere. Sed ut diligas, ante certandum est; *nemo enim coronatur nisi qui legitime certaverit.* Hæc eadem perpetuis mandare chartis, & memoriæ omnium inscribere Angelus ille Apocalypticus voluit, qui Joanni dicebat: *scribe; beati mortui, qui in Domino moriuntur: amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illos.* Si afflictus fuit, si morbis, si propriis cupiditatibus oppugnatus: en afflictionis & pugnae terminum, victoriarum etiam præmium. Quod si quandoque victus succubuit, si lapsus Deum conscientiamque offendit: en culparum, & offensionis divinæ finem, mors, ut carnem subiget, ita cupiditatem extinguet. Si verò præsentem justus in morte dolorem spectet, longè minus patitur: tum quia vo-

*Iustorum
mors dolo-
rem mi-
nigat.*

lens patitur divinæque voluntati acquiescit; tum etiam, quia his pœnis se gaudet expiare posse, si quid ex vita antea acta luendum superfit: tum quia spes vitæ melioris & gaudiorum sequentium facile præsentem dolorem mitigat, solatio futurorum: quando cum David suspirat: *quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini!* Nam si ad præparatam in cœlis gloriam illam, tam sublimem eximiâque intendat animum, *quam oculus non vidit, nec in cor hominis ascendit*, qualis hinc quantâque læticia affluet! ubi copia indefectibilis, honor incorruptibilis, voluptas pura, gaudium liquidum, vita immortalis, Deus omnia in omnibus, tantumque bonum speratur, quantum potest esse infinitum. Ejusmodi mors, non tam mors, quam migratio ad vitam dicenda. Verè, *justorum anima in manu Dei sunt; visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.* Lætantur igitur tali morte. *Si justus penitus interiret, atque in nihilum abiret, mœrendum ac dolendum esset; sin autem ad quietum & placitum defertur portum, non lachrymis, sed læticia hic locus est.* Etenim hæc non mors, sed migratio, ac domicilij mutatio, à deterioribus ad meliora, à terra ad cœlum, ab hominibus ad Angelos, & ipsum Dominum Angelorum transfera.

AFFECTUS. *Vtinam moriatur anima mea morte iustorum, & novissima mea fiant horum*

Pf. 83.

Migratio potius ad vitam quàm mors dicenda.

Sap 3.v.1.

Chrysoft. Epist. ad viduam Iun. to. 5.

Num. 23.

v. 10.

Votum bene morientium de siderio pie vivendi.

2. Cor 6.

Job. 14. v. 5.

Spes vita futura.

v. 14.

similia! hoc unicum votum ac desiderium meum est, sed cum hoc impiorum etiam sit, qui vitam suam vivere, & morte piorum mori desiderant: tu, o Domine, pie vivendi in me desiderium excita: cum vitam quoque justorum vivendum illi sit, qui morte illorum defungi cupit. Gratias tibi immortales debeo, quod adhuc praesens mihi tempus ad poenitendum, vitamque rectius instituendam largitus sis, postquam saepius, & tamdiu indulto mihi ex tua benignitate tempore abusus sum. O misericordissime Deus: sentio has mihi a te voces identidem ingeri. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Breve illud tibi adhuc superest: *posthac tempus non erit amplius.* Scio Domine, scio, quia, *breves dies hominis sunt, & numerus mensium eius apud te est; constituisti terminos eius, qui praeteriri non poterunt.* Putasne mortuus homo rursum vivet? Ita plane, credo quia vivet, Domine: neque fallere nos potest tam manifesta tua veritas. *Cunctis igitur diebus, quibus nunc milito, exspecto, donec veniat immutatio mea. Vocabis me, & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram, deducendo me in via mandatorum tuorum, per quam Angelo sancto comite, & te duce incedam, donec vita hac mortali feliciter defunctus, tecum vivam in aeternum.*

* * *

COL

COLLOQUIUM *cum emendationis*
PROPOSITO.

Putam illam te audire Dei increpationem.

„Gens absque confitio est, & sine prudentia, uti- Deut 23.
v. 28.

„nam sapienter, & intelligerent, ac novissima I. Cor. 7.
Pfal. 75.

„providenter. Nam velocissimè præterit signu- v. 6.
Pfal. 115.

„ra huius mundi. Centena jam millia dormie-
„runt somnum suum, & nihil omnes viri divi-
„tiarum invenerunt in manibus suis: contra, Psal. 115.

„pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum
„eius. Cum enim dederit dilectis suis somnum. Psal. 82. 6.

„ecce hereditas Domini, filii merces.

& Ita est, ô Domine, credo æternæ veritati
tuæ. Intelligo, quantum ad evitanda scelera, &
virtutem incitandam intersit, habere ante ocu-
los mortem nobis imminentem, fideliter mo-
nente Syracide: *in omnibus operibus memorare*

novissima tua, & in æternum non peccabis. O si
hoc fecissem hætenus, quot quantisque scele-
ribus nec conscientiam onerâssem, nec Deum
meum offendissem! Sed ô mors, quam amara est

memoria tua homini pacem habenti in substan-
tiis, viro quieto. Quo magis omnia mihi ex di-
vina bonitate ad votum affluerunt, tantò Deo

meo fui ingrator, & exclusa mortis recorda-
tione, meis indulsi concupiscentiis, ac creatu-
ris, neglecto Creatore, adhæsi. Verùm, quid

proderit, si universum mundum lucratus, anima

Mate 16.
26.

mea detrimentum patiar? An nō vanitas vanitatum est, quidquid præter salutis curam in mundo quæritur? quam breve, quam incertum & fallax hujus vitæ bonum est! velut avis, concitato volatu, in aëre omnia cum homine prætereunt; & ne vestigium plerorumque tot ante nos Majorum superest, qui nunc in æternitate perenni & nunquam finienda subsistunt, suâ, quam hîc coluerunt, virtute aut vitio æternum, vel præmiandi, vel plectendi. Quod illi se in æternitate fecisse vel dolent, vel gaudent; hoc ego, cur in præsentis tempore negligo? O Domine, aperi oculos meos ad tam diversam proborum & improborum in morte fortem, & emolli ferreum cor meum, ut illo nunc sensu de virtutis & vitii æstimatione tangar, quem aliquando in morte percepturus sum. Ne mihi illud serpentinum persuaderi patiar: nequaquam moriemini: toties tibi Deus, & tot aliis pepercit; iterum parset. Mors nondum instat. Adhuc tempus poenitendi est. Nam hac una fraude Diabolus infernum hæcenus implevit, mille hominum millia præcipitavit, & quomodo securus esse possum? hoc longè certius: Si secundum carnem vixeritis, moriemini.

Rom 8.

O Domine, ne tam infelici morte defungar, malo ex hoc momento, carni ejusque cupiditatibus resistere: nam qui Iesu Christi sunt, crucifixerunt carnem cum vitiis & concupiscentiis suis. His illisque vitiis N.N. obnuntio æternum

ante

ante millies moriar, quàm iterum labar, aut in illa etiam peccandi pericula N.N. me ingeram. Tibi, Domine, tibi impofterum ex toto corde, in quotidianis precibus ritè peragendis, & operibus univerfis, ad meam salutem & tuam gloriam dirigendis, fervire conabor. Succurre ô bone JESU; & per intercessionem SS. mæ Matris tuæ, & omnium Sanctorum magis magisque accende in me hoc desiderium meum: ut tuus in vita ac morte esse possim.

DISTICHON MEMORIALE

O mors, certa, incerta dies! (2.) Quis sensus in hora Mortis erit? (3.) quanti tunc erit esse probum!

CONSIDERATIO

De actionibus ad officium Pastorale spectantibus.

PUNCTUM I.

Perpende & observa quæ ad vocationem & officium Pastorale pertinent; id quod haud difficile erit, si quid circa singula tenendum sit, breviter indicetur.

I.

Erga Vocationem.

Magna æstimatio
 Propter dignitatis eminentiam,
 Perfecta Cognitio
 Propter muneris exigentiam,
 Studiosa executio
 Propter præmii excellentiam.

II.

Erga Officium.

Exacta diligentia
 Ob muneris dignitatem,
 Reflexa experientia
 Ob operationis facilitatem,
 Invicta constantia
 Ob Coronationis necessitatem.

III.

Erga Executionem.

Pura intentio
 Ad augendum meritum,
 Studiosa operatio
 Ad implendum officium,
 Generosa resignatio
 Ad tranquillandum animum.

IV.

Erga Conversationem.

Sit sancta Conversatio
 Ut clericus puteris

Æqualis

Æqualis sit dilectio
 Ut nullum asperneris,
 Sit efficax locutio
 Ut plurimos lucreris.

V.

Erga Visitationem agrorum.

Hos visita velociter
 Pro obligatione,
 Alloquere suaviter
 Pro consolatione,
 Hortare efficaciter
 Pro confortatione.

VI.

Erga confessiones audiendas.

Exacta audientia
 De peccatis admissis,
 Severa reticentia
 De secretis commissis,
 Discreta pœnitentia
 De delictis remissis.

VII.

Erga Concionem.

Apposita sit & solida
 Quo ad materiæ inventionem,
 Excocta benè & fervida
 Quo ad formæ dispositionem,
 Decore multo prædita
 Quo ad ipsam elocutionem.

Erga Catechesin.

Hanc magni semper æstima
 Ut par est æstimari,
 Crebro tuis deprædica
 Ut par est commendari,
 Summa cum cura explica
 Ut par est observari.

PUNCTUM II.

Perpende, quantopere obligeris ad hæc officium magno cum fervore ac perfectione obeunda.

I. Quidem ob ingens vocationis beneficium ; si enim in hoc mundo ii, qui ad excelsum aliquod & quæstuosum officium præ multis aliis competitoribus eliguntur, tanto magis se obligatos sentirent ad illud cum omni diligentia obeundum, quanto majori beneficio ac favore ad illud sunt promoti ; quid te facere par erit, qui multo tuo merito, sola Dei benignissima dignatione ad officium omnium officiorum divinissimum & altissimum es promotus.

II. Ob gratiæ ad hoc collatæ amplitudinem ; quæ quasi est talentum à Deo commissum, undè nisi cum eo opereris, verendum est ne auferatur, & alteri detur, ut Christus Matth. 25. minatus est. Undè meritò S. Paulus ad Corinth. 2. c. 6. scripsit : adjuvantes autem exhorta-

hortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipia-
tis. Ecce nunc tempus acceptabile (operandi)
ecce nunc dies salutis (nostræ & alienæ pro-
movendæ) nemini dantes ullam offensionem
(per negligentiam) ut non vituperetur mini-
sterium nostrum, sed in omnibus exhibeamus
nos sicut Dei ministros in multa patientia.

III. Ob functionum excellentiam, &
quæstum: non enim eæ ordinatæ sunt, ad
quodcunque temporale lucrum faciendum,
sed ad animas omnibus rebus corporeis longè
præstantiores, & infinito Sanguinis Christi
pretio redemptas lucrandas; undè quanto
amplius sperare poteris præmium, si munere
tuo rectè fungaris, tanto gravius timere debe-
bis supplicium, si malè illud administres. Cer-
tè si obliti, hîc locum habebit illud Sap. 6.
Potentes potenter tormenta patientur.

PUNCTUM III.

*Ut ergo tantò faciliùs accuratiùsque hac in
parte officium tuum præstes, sequentia tria me-
dia adhibere stude.*

I. Arctissimam cum Deo conjunctionem,
tum per charitatis virtutem, tum per familia-
rem in exercitiis spiritualibus conversationem;
sic enim ut palmes tantò copiosiores feres fru-
ctus, quantò arctiùs viti veræ, id est, Christo,
fueris conjunctus.

II. Da

II. Da semper operam, ut zelum animarum & vigentem retineas, & quotidiano nutrimento per considerationem motivorum ad eundem excitantium, & ferventem ejusdem à Deo postulationem, & actualem ac sedulam operationem conserves & augeas; quo enim ardentior & vivacior hic zelus fuerit, tantò alacrius & diligentius, & hoc ipso etiã plerumque fructuosius muneris tui functiones persolves.

III. Non tam ad labores & difficultates, quas in functionibus tuis pateris, quam ad fructum & lucrum tuæ & alienæ salutis oculos reflecte; sic enim omnes dies & labores videbuntur pauci & breves præ amoris magnitudine, qua in DEUM, tuamque & aliorum animas flagrabis.

MEDITATIO III.

De extremo judicio particulari & universali.

VERITAS. A morte statim quilibet judicabitur, daturus rationem de universis bonis malisque cogitatis, verbis & operibus. (2) Deinde ultimo mundi

mundi die palàm in oculis totius creaturæ manifestabuntur secreta omnia, ad improborum confusionem, gloriam electorum, & æquitatem Dei Judicantis aperiendam. (3) Postremò sententia improbis metuenda, probis optanda pronunciabitur.

ORATIO PRÆPARATORIA usitata.

PRÆLUDIUM I. *Constitu te ante Deum Iudicem, primùm in illo momento, quando anima decedit à corpore. Deinde & in illo, quando anima rursus corpore iuncta in valle Josaphat statuetur, in totius mundi oculis.*

PRÆLUDIUM II. *Pete gratiam agnoscendi rigidissimi examinis rationem, & sententiæ severitatem, ut tanto meliori cura paratus accedas; ne semel reiectus, eternùm cadas.*

I. PUNCTUM.

CONsidera, te statim à morte ante faciem Dei Judicis, jam non ex misericordia amplius (cujus tempus cum vita finitum est) sed æquitate sola acturi, constituendum. Statutũ enim est hominibus semel mori, & post hoc judicium. Quid hinc futurum? respondet sapiens. *Cuncta quæ fiunt, adducet Deus in iudicium, pro omni errato, sive bonum, sive malum illud*

*A morte judi-
di. alit Deus
hominem ex
rigore justiti-
æ.*

Heb. 9 v.
27. Eccle-
s. 12. v. 14.

Matt. 12.
v 27.

Nihil in-
discussum
manebit,
nec otio-
sum quidē
verbum.

Et peccata
aliena dis-
cutientur.

Psal. 74.
v 3.

Et honorū
operū im-
perfecti-
ones.

Job. 9 v.
21.

illud sit. Et Christus ipse exemplo rei minimæ, hujus iudicii rigorem exponit: *Dico vobis, quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii.* Cuncta, inquam, adducet: tibi que, libro conscientię aperto, totum antea actę vitę tempus, cū omnibus facultatibus concessis, ita exponet, ut videas, quid actum, quid omissum, in verbis, cogitatis, operibus. O quantum hęc temporis apparebit neglecti, quantum malè impensi! quot gratiæ, & dona, tam corporis, quàm animi malè collocata! si cogitationes & verba ponderentur otiosa etiam, ah prope infinita! si peccata colligantur omnia, ah quantus horror & abominatio! si non tantum propria, sed etiam aliena, vel complicum, vel mihi commissorum, vel meo hortatu aut exemplo delinquentium peccata expendantur, quanta moles! Et si pro *omni errato etiam bono* reddenda ratio, si de se profitetur Deus: *cum accepero tempus, ego iustitias iudicabo,* si bonorum operum intentio ac perfectio etiam ad hoc examen vocanda sit, quis in aliquo tandem opere suo coram hoc iudice securè subsistet? Etsi hæc cogitatio sanctissimos viros trepidatione concussit, cū de singulis poscendam rationem poenamque exigendam scirent: ego miser peccator, vix de opere etiam bono rectè paracto securus, quomodo ante hunc Iudicem comparebo? Jobum trepidè fatentem audio: *verebar omnia opera mea,*
sciens,

sciens, quod non parceres delinquenti. Et quid faciam, cum surrexerit ad iudicandum Deus? & cum quaesierit, quid respondebo illi? Si vir tantus, tam Deo dilectus, anxie trepidat: quo me indignum convertam? David hoc tam severum Dei iudicium etiam deprecatur: Non intres, ait, in iudicium cum servo tuo Domine; quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Jure horret subire, ubi viventium neminem iustificandum intelligit. Verum frustra; quia cuncta Deus adducet in iudiciū. Peccatori enim dixit Deus. Tu odisti disciplinam & proiecisti sermones meos retrorsum, os tuum abundavit malitia, & lingua tua concinnabat dolos; sedens adversus fratrem tuum loquebaris, & adversus filium matris tuae ponebas scandalum: haec fecisti, & taccui. Existimasti inique quod ero tui similis? arguam te & statuam contra faciem tuam. Intelligite haec, qui obliviscimini in Deum, ne quando rapiat, & non sit, qui eripiat. Non poteris hūc Iudicem subterfugere, quia potest omnia: nec in minimo fallere, quia novit omnia: nec quicquā impunē deliquisse; quia ut bona remunerat, ita delicta hic punit universa. Hoc infinitae iustitiae tribunal est, & tribunal ultimum, quod nullam patitur exceptionem.

AFFECTUS. O hora metuēda, hora funesta, & horrenda, quam tamen effugere & declinare non potero! hora fortē brevi subeunda! O Angustia! hinc erunt accusantia peccata,

Sancti ad hoc iudicium trepidant.

Psal. 141.

v. 3.

Psal. 49. v. 10.

Deus omniscius omnia in medium producet.

Timor iudicii particularis.

S. Anselm.
apud Bo-
nav. Phar.
l. 3. c. 49.

I. Cor. 11.
v. 31.
Proposuit
examinandi
conscien-
tiam, & se
castigandi.

In sine mun-
di publicè
atiam Deus
omnes judi-
caturus est,

peccata, indè terrens justitia; subtus patens
horridum chaos inferni; desuper iratus Judex
intus urens conscientia. Et si justus vix salva-
bitur, peccator sic depressus in quam partem se
vertet constrictus? Vbi latebo, ubi apparebo,
latere erit impossibile, apparere intolerabile.
Quid dormitas anima tepida, & digna evomi-
qui non expergiscitur, qui non tremit ad tan-
tum tonitruum, non dormit, sed mortuus est.
O Domine, quò me vertam, quid nunc agam,
ut mitigare queam hoc rigidum judicium tuum,
ut cum veneris judicare, nolis me condemnare?
Intelligo Apostolum tuum mihi respondere,
si nos ipsos dydicaremus, non utique judicare-
mur. Quare frequenti examine conscientiam
meam discutiam, detestabor, deplorabo, & cor-
rigam peccata mea. Adversus memetipsum ex-
ercebo judicium, confitebor delicta mea, je-
juniis, ciliciis, orationibus pœnam infligam.
Tu etiam ô Domine, hic potius ure & seca, ut
in æternum parcas. Quidquid à te mihi ad-
versi illatum fuerit, tanquam à medicâ manu
tuâ, vulnera mea sanantis, lubenter admittam.

II. PUNCTUM.

CONSIDERA, quemadmodum Deus hoc pri-
vato judicio acquieturus non sit, sed pro-
ducturus omnia, tam mala, quam bona nostra
in apertum, publicum, atque universale judi-
cium.

atenu. Sedebit super sedem majestatis suae, & con-
 dex. gregabuntur ante eum omnes gentes, separabit
 lva. eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab ha-
 em se. dis. tum ut magis confundat improbos, qui in
 ebo. sceleribus suis latebras sectati sunt; & ut pro-
 bile. bos, virtutibus illorum manifestatis, honoret;
 mi. tum ut judicii sui æquitatem Angelis homini-
 tan. busque manifestet, in conspectu omnis crea-
 s. est. turæ intelligibilis expositurus facta omnium
 gam. ac de eis dicturus sententiam, quando inscru-
 tuu. tabiles hæctenus viæ & judicia Dei patebunt
 are. omnibus. Expende, quale hoc judicium futu-
 lere. rum sit, quantoque apparatu instituendum sit
 are. spectaculum spectaculorum omnium gravissi-
 tiam. mum, ubi de rebus hucusque occultissimis, de
 cor. cogitatis, verbis, factisque & neglectis univer-
 n. ex. sorum hominum, de vita & morte, de salute aut
 je. damnatione æterna, velut in speculo clarissime
 gam. collectimque omnia singulis repræsentante, ita
 a. ut patebunt universa, ut nec minimum cogita-
 ad. tum ultimi cerdonis latere queat. Quid enim
 manu. scienti omnia, & potenti impossibile sit pro-
 am. ponere? Qualis, obsecro, hæc confusio cujus-
 que futura est peccatoris, quando in Christi
 D. Virginis & SS. oculis, in notorum juxta &
 ignotorum conspectu, occultæ ipsius intentio-
 pri. nes, fraudes, consilia, proditiones, libidines, &
 pro. quæcunque altissimis visus est latebris ac te-
 stra. nebris recondere propalam, & in luce, tam
 udi. hostium, quàm amicorum facinora expo-
 um.

ut probos honoret, confundat improbos, & suam æquitatem declares.

Ingens hæc erit confusio improborum.

G

bran-

brantium insultantiumque malevolo homini
 exi onentur ! Tam ingens, coram Deo homi-
 búsque, tamque sensibilis hæc erit confusio, ut
 & seipfos horreant, & quo se recondant mi-
 feri, locum reperturi non sint; ideoque, *mon-*
tibus operite nos, & collibus cadite super nos,
 desperatis vocibus acclamaturi. Ad hoc igitur
 iudicium omnes temerè in hoc mundo ju-
 dicantes proximum suum, & velut Dei munus
 ante tempus occupantes, Paulus jubet respi-
 cere. *Nolite, ait, ante tempus iudicare, quoad-*
usque veniat Dominus, qui iudicabit abscondita
tenebrarum, & manifestabit consilia cordium.
 Aliud erit iudicium, quàm hìc in mundo erga
 gravissimorum scelerum reos, per equuleos, ro-
 tãsq; & distorsiones membrorum omnium,
 per uncos crucésque & ignes propositos exer-
 cetur. Et tamen quàm hoc multis terribile! Hic
 de pœna unius alteriusve horæ aut etiam diei
 non agitur, nec de infamia inter paucos homi-
 nes, aut sæculum unum terminanda; sed de
 ignominia, opprobrio, tormentisq; æternis.
Sicut ait Deus, exaltantur cœli à terra, sic exal-
tata sunt via mee à viis vestris, & cogitationes
mee à cogitationibus vestris. Ideoque & Paulus
 in tot carceribus & iudicium terrenorum qua-
 stionibus exercitatus; *Mihi, inquit, pro minis-*
mo est, ut à vobis iudicer, aut ab humano di-
1. Cor. 4. Nihil mihi conscius sum; sed non in hoc iustij-
catus sum; qui autem iudicat me, Dominus est.

*Judicium
 humanum
 fallax non
 divinam.*

*1. Cor. 4.
 v. 5.*

*Humani ius-
 dici brevis
 pœna, levis
 infamia, non
 divini.*

Isai. 55.

1. Cor. 4.

Hoc iudicium erit, ad quod cælum terraque
 repente commovebitur, ac contremiscet. *Ad-*
veniet dies Domini sicut fur, in quo cali magno
impetu transient, elementa verò calore solventur
terra autem, & quæ in ipsa sunt opera exuren-
tur. Ad hoc iudicium omnes de cælo Angeli,
de terra homines iudicandi confluent. Tunc
mittet Deus Angelos suos cum tuba, & voce ma-
gna, & congregabit electos à quatuor ventis.
 Tunc videbis magnos & pusillos stantes ante
 thronum Dei, & libri aperientur, & iudicabuntur
 mortui secundum opera ipsorum, & qui non in-
 venietur in libro vite, mittetur in stagnum ignis.

AFFECTUS. *Dies ira, dies illa, dies tribu-*
lationis & angustia, dies calamitatis & miseria,
dies tenebrarum & caliginis, dies tuba & clan-
goris, &c. Quando in igne zeli ejus devo-
rabitur omnis terra. Quam salutare Christi
 monitum est! *Attendite vobis, ne forte*
graventur corda vestra in crapula & ebrie-
tate, & curis hujus mundi, & superve-
niat in vos repentina dies illa. O si cum
 Hieronymo: sive comedam, sive bibam, sive
 aliud quicquam agam, semper vox illa au-
 ribus meis insonare videatur: *Surgite*
mortui, & venite ad iudicium! Va enim
mibi misero, cum venerit dies iudicij, &
aperti fuerint libri conscientiarum, cum dice-
tur de me: Ecce homo & opera ejus. Quid
faciam tunc, Domine Deus meus, cum

Horribile
 Dei judi-
 cium omnia
 commovebit
 in cælo &
 terra.

2. Pet. 3.
 Matt 24 31

Apoc 12.

Sophon. 1.

Luc. 21.

Timor ju-
 dicii universi
 salis.
 August.
 Med. c. 39.

caeli revelabunt iniquitatem meam, & ad ver-
sum me terra consurget? Ecce nihil respondere
potero; sed demisso capite, pra' confusione, coram
te stabo trepidus & confusus. Heu me mise-
rum! quid dicam, clamabo ad te Domine Deus
meus: Miserere mei Domine, dum adhuc tem-
pus miserendi est, & secundum multitudinem
miserationum tuarum dele iniquitatem meam.
Ne mea quaeso reserves peccata, ad illum diem
ira' supremi Judicis; quando ardens erit furor
ejus, & gravis ad portandum: labia ejus reple-
ta erunt indignatione, & lingua ejus, quasi ignis
devorans: spiritus ejus, velut torrens inundans,
ad perdendas gentes in nihilum. O Domine,
contere nunc durum cor meum, & oculos sol-
ve in lachrymas poenitentiae: Confige timore
tuo carnes meas: a judiciis enim tuis timui. Et
quia per singulos te dies offendo, lavabo per
singulas noctes lectum meum, lachrymis meis
stratum meum rigabo. His atque illis poeni-
tentiae operibus N. N. sedulo insistam; me-
lius enim est lugere & dolere modice in tem-
pore, quam immensum in aeternitate.

Mat. 30 v. 27.

Poenitentia
 votum.
 Bl. 118.

III. PUNCTUM.

Horror &
 lamentatio
 improbo-
 rum in hoc
 iudicio.

Considera, quale discrimen in hoc iudicio
 futurum sit proborum & improborum,
 dum illi expectatione caelestis gloriae ad ulti-
 mam anhelabunt iudicis sententiam: hi scele-
 rum

rum convicti, terrore æternarum pœnarum jam imminentium, attoniti percussique, in Judicis conspectu apparebunt. *Tunc stabunt iusti in magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt, & qui abstulerunt labores eorum. Hi verò videntes turbabuntur timore horribili, dicentes intra se, poenitentiam agentes, & præ angustia spiritus gementes; hi sunt, quos habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem improperii. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est. Ergo erravimus à via veritatis. Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam umbra. Videbunt hinc cœlos apertos, & gloriam ejus inenarrabilem beatis paratam; indè verò occurret oculis animisque Tophet, abyssus pœnarum, præparata, profunda, & dilatata, cujus nutrimenta ignis & ligna multa flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam. Quàm hæc diversa consideratione electis & reprobis objicientur: dum illi tantam se calamitatem effugere, tantam felicitatem subire jam mox posse intelligunt; hi omnia ad suam perniciem instructa cognoscent! Vide nunc, atque expende sedulò, inter quos aliquando futurus sis; quod ex præsentis magis vita tua, quàm futura, quæ incerta est, poteris arbitrari. Illud in animo*

Gaudium & exultatio proborum.

Sap. 5.

Il. 30. v. 81.
Cœlum & infernus patens.

Malach 4.

Sap. 5.

Judex aliis
terribilis,
aliis aman-
bilis.

Mat. 25. v. 3.

Ps. 23. v. 4.

Sententia
alios fulminans,
alios
beans.

certissimum sapius revolve. *Ecce dies venit succensa quasi animus, & erunt omnes superbi & facientes impietatem stipula: & inflammabit eos dies veniens; & orietur vobis timentibus eum Sol justitia, & egrediemini & salietis sicut vituli de armento, & calcabitis impios, cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum.* Die obsecro, si hoc momento talis, qualis nunc es, stares in hoc judicio, inter quos te futurum confideres? putasne meliorem te staturum; nisi jam nunc te emendes? *O infelix impiorum dies, & felix piorum! omnem creaturam armabit Deus ad ultionem inimicorum, & pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Ipse Judex vultu terribili inter fulmineas nubes metuendus eisdem in sede Majestatis suae comparebit. *Contra his, qui Christum secuti sunt Judex amabilis & tanquam frater futurus est: quibus, postquam a reprobis separati fuerint, blando vultu verbisque, hanc dicet sententiam: Venite Benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.* Nimirum, *innocens manibus, & mundo corde, hic accipiet benedictionem a Domino, & misericordiam a Deo salvatori suo.* Hæc autem benedictio est, quæ omne bonum adfert, omne malum avertit. Ad quam consternati mali, cum se exclusos viderint, plusquam Esau paternâ benedictione privatus, clamore magno irrugient; sed ad hos iratus Judex voce vultuque horribili conversus exclam-

exclamabit: *Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui præparatus est Diabolo & Angelis ejus. Esurivi enim, & non dedistis mihi manducare, &c.* O voces supra tonitrua & fulmina terribiles, discedite à me Patre vestro, Creatore, Deo, fonte omnis boni, à vultu, in quæ desiderant Angeli prospicere, à facie solo aspectu beatificante, ab omni amore ac beneficiis meis, quibus estis indigni, ab hæreditate & regno vobis cum Angelis præparato: maledicti in bonis externis, internisque omnibus, corporis & animæ, sensibus, potentiisque universis, pro quibus frustra ego in carne maledictum factus sum, ut vos benedictione implerem. Nunc igitur discedite in ignem æternum. Non præparavi vobis aliquot dierum, annorum, aut sæculorum pœnam, sed æternam; non mollem in stramine carcerem, non solubilia vincula, sed ignem intima viscera in horribili carcere comburentem & ardores sempiternos. Quæ tunc vox miseris, quis sensus, quæ cogitatio futura est? Quò se vertent, quando omnis præter Deum creatura in horum damnatorum execrationem & tormenta conspirabunt, & sibi metipsis à deo execrabiles futuri sunt, ut se præ rabie ac desperatione lacerare, perdere, annihilare velint, & nõ poterunt? Horum igitur societatem qui volent olim vitare in tam formidabili judicio: nunc etiam in terris vitent in quo vis flagitio, & omne opus ita peragant, tanquam rationem Deo præsentire reddaturi.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM.

Apoē 15.

v. 3.

Admiratio
iudicio-
rum Dei.

Pl. 42.

Pl. 2. v. 5.

Psal. 18.

Magna & mirabilia sunt opera tua, Domine Deus omnipotens, iusta & vera sunt via tua. Rex omnium seculorum. Quis non timevit te, & magnificabit nomen tuum, quoniam iudicia tua manifesta sunt. Quam terribilia iudicia tua Domine, quæ in extremum illum diem reservasti! Nunc igitur, iudica me Domine & discerne causam meam; de gente non sancta, ab homine iniquo & doloso eripe me. In hoc tempore misericordiae tuæ corrige me, & doce me facere justificationes tuas: a iudicijs enim tuis timui. Loquere nunc Domine, quia audit servum tuum: in extremo enim iudicio ad improbos loqueris in ira tua, & in furore tuo conturbabis eos. Fac ut hic meipsum iudicem, agnoscam, & plangam peccata mea. Ab occultis meis munda me, & ab alienis parce servo tuo.

O Domine, quam diversus ille iudiciorum tuorum exitus, quo de tuis creaturis immutabili decreto, irrevocabili sententia statuis, *venite benedicti, & discedite à me maledicti!* quam illis optanda, amanda, lata; his abominanda, fugienda, tristia nuntias! illos æternum, te videre atque omne possidere bonum jubes; hos ardere sempiternis ignibus, atque interminabili abyfso malorum absorberi mandas! Et tamen utrique creaturæ tuæ sunt, quibus animum, sensum, vitam, omnia bona tribuisti, tanquam benignus pater hæctenus. Nôsti, quam

quàm fragiles creaturæ fuerint, quando etiam
 Apostolus tuus queritur: *non quod volo bonum
 facio; sed quod nolo malū.* Quid ergò est, quòd
 tam horrenda ira in illas deservias? quia inquis,
vocavi & renuistis, extendi manum meam, &
*non fuit, qui aspiceret, despexistis omne consiliū
 meum: ego quoque in interitu vestro ridebo.*

O mi Deus, fac igitur, ut vocem tuam in
 sacris libris, in concionibus, in divinis inspi-
 rationibus tuis agnoscam, & non solum man-
 data tua, quæ gravia non sunt, verum etiam
 consilia libenter audiam, & pro statū mei con-
 ditione, ac viribus datis expleam: divinam et-
 iam manum tuam, quam sæpè in hoc mundo
 ad plectenda scelera extendis, tanquam cor-
 rigentem, & ad emendationem provocantem,
 aspiciam, atque exosculer; ut in extremo die te
 placare queam iudicem meum. O Salvator,
cum veneris iudicare, noli me condemnare. Ecce
 ab hoc momento emendationem, in his illis-
 que delictis ac defectibus meis N. N. quibus te
 sæpius offendi iuro ac promitto. His imposte-
 rum precibus, ac pietatis operibus N. N. con-
 stanter insistam. Quod ut impetrem Domi-
 ne, fac ut sonent nunc sæpius illæ voces tuæ in
 auribus meis: *venite benedicti; discedite ma-
 ledicti.* Nec permitte me unquam separari à te,
 donec in æternum videam te, & cum omnibus
 sanctis glorificem te, Deum meum, benedi-
 cum in secula.

Prov. I.
26.

Desideria
um ser-
viendi
Deo.

*Judicium fatale subit, (2.) secreta patebunt
Omnia, (3.) clarescent ira favorque Dei.*

P R O D I E I I I .

MEDITATIO IV.

*De inferno, respondens quinto Exerci-
tuo S. IGNATII.*

VERITAS. Horrenda inferni poena omnia hujus mundi excogitabilia supplicia vincit, sensus & membra corporis singula pervadens. (2.) Animam quoque ejusque potentias universas immensum cruciatura, (3.) Verum sola æternitas est, quæ inter hæc omnem suppliciorum atrocitatem longè superat.

ORATIO PRÆPARATORIA Com-
munis.

PRÆLUDIUM I. *Imaginare te, debiscente
velut in Ætna monte, terrâ, locum damna-
torum in ejus centro, tanquam in camino suc-
censu, contemplari, & esto cum illis, qui
descendunt in infernum viventes, ne pericli-
tentur morientes.*

PRÆ.

PRÆLUDIUM II. *Pete à Deo gratiam intimè cognoscendi harum poenarum gravitatem: ut si minus amore Dei, saltem terrore horum suppliciorum à peccato abstraharis.*

I. P U N C T U M.

Considera, quàm horrenda inferni poena omnes corporis sensus afflicta sit. Nam sicut Deus in beatis potentiam & divitias gloriæ suæ ostensurus, talia in cælis præparavit, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt; ita contra in damnatis potentiam iræ & gravitatem poenarum tantam accumulare voluit, quantam nec oculus vidit, nec auris audivit, ut non immeritò David asserat: *quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?* Quare Doctores Christiani sentiunt, quod sicut major gloria in cælo ultimi beati, qui à baptismo statim cælum subiit, futura est, quàm si omnis hujus vitæ felicitates, voluptates & gaudia, excluso omni mœrore, cumulerentur; ita majorem infimi damnati, qui ob unicum solum peccatum lethiferum periit, poenam fore, quàm si omnia hujus mundi, tam morborum, quàm martyrii tormenta, omni solatio excluso, in unum hominem per singula ipsius membra congererentur; à Deo enim constitutum est in utriusque suprema experiri, in beatis gaudia, in dâna-

Horrenda infernalis ignis tormenta, non magis concipi animo possunt. quàm cæli gaudia

Pf. 89.

Minima illic tormenta maxima hujus

tis

*mundi
vincunt.
Isa 33.*

tis supplicia. Ut attonitus Isaias Propheta exclamet: *quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit de vobis cum ardoribus sempiternis?* Et fanè omni momento homo mortalis in illis totus præ dolore absumeretur, nisi Deus in corpore immortalis vim sentiendi patiendique infinita sua potentia confirmasset, & intendisset. Nam cum hostes Dei gravissimi & implacabiles damnati futuri sint, potestatem iræ suæ in illos non minus, quam gratiæ in amicos profundet; ut ex illorum calamitatis abyssu, horum gloriæ altitudo & redemptionis beneficium tantò clarius elucescat. Cuiusque offensa infinitæ majestatis sit peccatum, poena etiam quodammodo erit infinita, quæ ex justitiæ divinæ rigore hic citra misericordiam est exigenda, quamquam adhuc infra condignum, quòd absolutè sua intensione non sit infinita.

*Singuli
sensus poenas
ferent
inexplicabiles.*

Marc. 9.

Propone igitur sensibus quidquid potes malorum fingere, & nondum assequeris. Torquebuntur oculi horrore loci tetro, ac truculento igne inflammati horribili Dæmonum atque hostium illic etiam insultantium dilaniantiumque specie; ut bufonum, serpentum & draconum se lacerantium, quam illo tam abominabili consortio stipari mallent. Nam *mittentur in gehennam ignis, ubi vermis eorum non moritur, & ignis non extinguitur.* Sed nec auditus hic aliud præter execrationes horrendas in

in I
ctio
tus,
illu
ranc
ard
lut
bitu
epu
desi
Tac
mo
per
qui
leas
ibm
exp
alir
por
qui
tum
car
run
tam
stra
que
nec
hor
fa
du

in Deum, sanctos, creaturas omnes, maledictiones superius & sociorum, tristissimos ejulatus, desperatissimosque ululatus percipiet. *Erit illic fletus & stridor dentium.* Odoratus in tolerando loci, ignis, corporum foetore, *in stagno ardenti igne ac sulphure,* replebitur. Gustus velut felle plenus, siti ac fame acerrima, torquebitur: nam *famam patientur ut canes, & dives epulo,* frustra guttam pro refrigerio in æternum desiderabit, nunquam assequetur. Jam verò Tactus, toto diffusus corpore, ut in hac vita molliora ubique sectatur, ita illic atrocissimis per membra singula poenis, atque illa imprimis, quibus plus peccatum est, affligetur. *Quia paleas comburet igne inextinguibili.* Et reprobi *ibunt in supplicium æternum.* Quæso te igitur expende, si Deus hoc terreno igne, & inter ipsa alimenta fugiente ac dissipato, ita tamen corpora nostra torquet ut ferendo non sint, & vix quisquam carbonem vivum in manu, aut digitum in flamma candelæ immotum sustineat; caro etiam præ dolore diffuat: quid illi futurum est, ubi & *ignis succensus, ut caminus,* & tam ipse immortalis conclususque, quam nonstra erunt corpora? ubi æternum immutabileque supplicium, & tale, quale *nec oculus vidit, nec in cor hominis ascendit.* Quid illi mollicelli homines, & ad quemvis hîc dolorem queruli facturi sunt? quò se vertent, qui in lecto tri-duum insomne vix hic æquo animo sustinerent?

ApoC. 21.

Luc. 16.

Matt. 3.

Malach. 4.

rent? quid facient, qui ut ferrum in fornace ignes succensi, ardebunt tanquam fax viva, incredibilibus tormentis, sine solatio, sine remissione, sine spe evadendi immergi, horrendumque sibimet spectaculum futuri sunt?

*Horror
peccati ex
horrore
supplicorū.*

AFFECTUS. O furor, atque insania humani generis, in tanto discrimine constituti, & tamen adhuc peccantis! an certa ad eum atque explorata, quin ab ipsis etiam ethnicis cognita, peccatorum supplicia nondum possunt horrorem toties mihi delinquenti incutere? Quid times, quid perhorrescis, o anima mea, si ad haec pericula & tormenta, forte ad proximum peccatum, vel dilatam ultra hoc momentum seriam poenitentiam interminata non trepidas?

*Basil in
Psal. 31.*

*Serm. 16.
in Cant.*

Cogita profundum barathrum, inextricabiles tenebreas, ignem carentem splendore, vermium genus venenum immittens, ac carnem vorans, inexplebiliter edēs, intolerabiles corrosione ipsa insurgens. Exclama cum Bernardo, contremisco dentibus bestia infernalis, a ventre inferi, a rugientibus preparatis ad esiam: horreo vermem rodentem & ignem torrentem, fumum, & vaporem & sulphur, spiritum procellarum; horreo tenebras exteriores. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum, ut preveniā fletibus fletum, & stridorem dentium? ut quidquid ad tam horribile praecipitium ducit, detester, execrer, fugiam aeternum. Ita cupio statuique ex hoc momento. Ante millies moriar.

riar , quàm volens offendam Deum meum.

II. PUNCTUM.

Considera, quod anima, ut corpore nobili-
 or, eique moderando præfecta fuit , per
 cuius liberam voluntatem peccatum & dam-
 natio secuta est , maximis tormentis sit excru-
 cianda. Hic enim ignis *miris, sed veris modis* in
 animas desæviet , penetrabitque inexplicabili
 dolore spiritualem ipsius substantiam, omnes-
 que ipsius facultates horribili pœna affliget.
 Phantasia imaginibus terrificis monstrosisque
 plena, non minus apprehensis , quam infligedis
 in omnem æternitatem pœnis obruetur. Appe-
 titus hic concupiscibilis omnia nequicquam
 adversabitur, horrebit, fugiet; irascibilis irâ atq;
 indignatione in Deum , in sanctos, in damna-
 tos, socios , in seipsum denique conversa rabie
 horrendum fremet ac sæviet: mœrore, despera-
 tione, furore opprimetur. Memoria cum præ-
 senti calamitate præteritas componet volupta-
 tes ex peccatis acceptas, & detestabitur, tantil-
 lo, tam brevi & inani gaudio , tam incompara-
 bilem se incurrisse dolorem. Cui si deinde illa
 accedet de perpetua interminabili que pœna-
 rum successione recordatio , heu ! quo se con-
 vertet? Ratio sive intellectus, quando cognos-
 cet, hæc tanta supplicia, pœnitendo de peccatis,
 viamque virtutis, minus quam peccatorum dif-
 ficilem,

*In animas
 hic ignis
 miris sed
 veris mo-
 dis desæ-
 viet.*

Aug. de
 civ. l. 21. c.
 20.

*Singula
 potentia
 interiores
 cruciabi-
 tur.*

*Pœna
damni in-
gens.*

*Conscien-
tia atrox
vermis.
Isa 66.
24.*

Psas. 57.

*Despera-
tio erit ra-
biosa.*

ficilem, amplectendo, potuisse evadere, toties admonente conscientia, toties stimulante Dei gratia, toties Deo beneficiis aliis provocante, idque tam exili tempore, quot quantisque accusationibus non vellicabit & arguet! Denique si expendet tam ingentibus bonis, quibus æternum beata cum sanctis omnibus celo frui poterat, tam levi prævaricatione sese spoliata, illo exuta regno, ubi liquidissimum sine omni fastidio gaudium, sine dolore voluptas, summum sine omni malo bonum; ubi tam felix societas, tam jucunda satietas, tam inexhausta beatitas; quantis ob hæc neglecta stimulis conscientia fodicabitur! Vox Dei est

Qui prævaricati sunt in me: vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur. Postremo videbit tot amicos inimicosque, quosque in mundo despexit, homines, illic latos exultare, suisque cum Deo & Sanctis omnibus insultare cervicibus, exprobrare stultitiam, neglectum tempus & Dei gratiam: gaudere etiam de ignominia poenisque sibi æternum inflictis, & hæc in secuturam totam æternitatem prætereæ minari. Nam *latabitur justus cum viderit vindictam.*

Voluntas denique, ex his omnibus, tantum erga se, erga Deum, erga Sanctos, erga damnatos concipiet ex desperatione odium, & indignationem, & vindictæ cupiditatem, ut universos perdere secum atque annihilare deside-

ret, furat, sæviat, execretur, blasphemet : atque
 iccirco etiam maxima rabie excandescat, quod
 irrito furore debacchetur: hinc plāctus & ulu-
 latus implacabilis. *Va vobis, qui rideris nunc,*
 Christus exclamat, *quia lugebitis & flabitis.*

Luc. 6.

AFFECTUS O quanta pœnarum conge-
 ries, ô moles non ferenda, & tamen sustinenda!
 ô qualis calamitas tot malis obrui. Horror
 divinæ offensæ, præcipuè ob separationem
 animæ à Deo, bono infinito. Quanta
 acerbitas, vel à solo Deo (licet, sine omni
 etiam sensibili pœna) hoc est, bono summo se-
 parari! nam pœna sensus in damnatis, licet atro-
 cissima, nondum tamen omni ex parte in-
 finita est; at pœna damni, quæ nos sepa-
 rat à Deo nostro, ad quem videndum fruendū-
 que conditi sumus, bono nos privat infinito.

Horror di-
 vina of-
 fensa, præ-
 cipuè ob se-
 parationē
 anima à
 Deo, bono
 infinito.

Intolerabilis quidem res est gehenna, sed tamen
nihil tale
si mille aliquis ponat gehennas, nihil tale
dicturus est, quale est à beata illius gloria hono-
re repelli. Quin igitur exurgis, ô anima mea
 cum universis potentiis, easque à rebus pe-
 rituris abstractas, uni hic Deo tuo, cum
 quo desideras æternū sociari, ita hic obligas,
 ut nullo unquam crimine ab illo te divelli pa-
 tiaris. Quin illud admittis Dei præceptum :

Chrysostr.
 hom. 24.
 in Matt.

Diliges Dominum Deum ex toto corde, ex
tota anima tua, ex tota mente tua & ex omni-
bus viribus tuis : quando alia non est ad in-
 finiti illius boni possessionem via; alius nullus

Desideriū
 amandi
 Deum suo
 per omnia.

H ab

Sap 5. v.

7.

2. Par. 16.

7.9.

ab inexhausta poenarum abyſſo exitus Quid tam arduum est quod non debeat, ac facile possit hoc intuitu superari: quando ipsi de se queruntur impii; *ambulavimus vias difficiles, lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, viam autem Domini (viam dilectionis) ignoravimus?* O Domine, submitte, per gratiam tuam, divinæ legi tuæ indomitam phantasiam, & appetitum meum: sit memoria mea affixa tibi ubique præſenti, *cujus oculi contemplantur universam terram, & præbent fortitudinem his, qui corde perfecto credunt in eum*: itaque devoto intellectu affectuque te hic complectar in terris, ut æternùm videam complectarque indefectibili amore in cælis. Cogitem semper, quàm brevis voluptas peccati sit, quæ æternos hos pariat dolores, quàm solida voluptas sit, tibi adhærere, summo bono, quæ æterna etiam voluptate in cælo sit compensanda.

III. PUNCTUM.

Inter poenas varias terribiles sola æternitas est terribilissima.

CONsidera, his quidem alias jungi poenas, sicut carceris abominandi angustias, hostium nostrorum acerbissimam societatem, & insultationem, Dæmonum truculentam favitiam, quæ in subjecta sibi corpora extremâ rabie grassabuntur, ut qui aliter Christum nisi in sua imagine ulcisci nequeunt: Verùm unam æternitatem quæ has aliasque poenas non intolerabiles solum reddet, verùm & inevitabiles

maximè

quid maximè formidandam , & terribilium omnium esse terribilissimam. Quid enim est aternitas ? Quæ hanc mens concipere , quæ exprimere lingua poterit ? Quàm hæc longa,quàm immensa ! quando etiam , post congesta tempora & secula universa , quæ , & homines , & angeli numerare possunt , nihil huic aternitati vel addere possum , vel demere ! Si Cain jam quater mille & amplius annis in flammis arserit , tantundem est, ac si hodie primùm has pœnas ordiretur ; & post centies centena annorum millia hoc in rogo transacta,tantundem est futurum:tot annorum myriades , quot sunt in terra gramina , in litore arenæ,in mari guttæ , in aëre atomi , in arithmetica numeri , in sole stellisque radii nondum faciēt inter pœnas , jam inceptæ aternitatis initium. Nihil igitur quod numerabile est,aternitati potest comparari. Si post mille annorum myriades,vel una gutta lachrymarum ab uno damnatorum fusa servaretur , talis antè infernum,terram,aërem , coelosque omnes suis lachrymis submergeret, quã aternitati quicquam demeret. O quale beneficium damnatis foret, vel tali sine pœnas tam horrendas terminari!*Quærent mortem , & non invenient eam ; desiderabunt mori , & mors fugiet ab eis.* Non fallit, qui dixit:*ignis accensus est in furore meo , & ardebit,usque ad inferni novissima ; non revocabit sententiam immutabilis Judex : disce-*

Apoc. 9.

v 6.

Deut 32.

v. 22.

Apoc. 14.
v. 10.

Psal. 84.

Luc. 16 v
22.

Jer. 2. v.
21.
Insania

dite maledicti in ignem aeternum. Nimirum omnem, super contemptores legis & autoritatis suae, furorem exeret: congregabo, ait, super ea mala, & sagittas meas complebo in eis. Hic qui vis Dei hostis: bibet de vino ira Dei, & cruciabitur igne & sulphure, in conspectu Angelorum sanctorum, & fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum. Si ad mollem lectum tota aeternitate damnatus esses, aut carcerem, ubi, usque in aeternum, non videres lumen, quo hoc animo sustineres? fac unius calculi, aut prodagrae dolorem tibi aeternum ferendum, quantum sub hoc onere ingemisces? Jam poenas tales tantasque, quarum tantum umbram supra descripsimus, quaeque omnem à te excogitabilem dolorem vincunt, ut hora in his unica homini desperatissimo seculum videri possit, quo animi deliquio, quo sensu miseriarum accepturus es? O poenarum aeternitas! horrenda aeternitas! immensa, incredibilis, in exhausta malorum omnium abyssus aeternitas! quam verè pieque nos Servator horratur: Ne terre amini ab his qui occidunt corpus, & post haec non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timeatis: Timeate eum, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. Et meritò. Quis enim habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

AFFECTUS. *Obstupescite cali, & portus eius desolamini vehementer, dereliquerunt homine*

mines fontem aqua viva omni bono affluen-
 tem, & stagnum ignis & sulphuris, stagnum
 omnium malorum, abyssum æternæ calamita-
 tis sibi foderunt: Scito, & vide; quia malum &
 amarum est, reliquisse te Dominum Deum tu-
 um. O quam formidanda res est pœna-
 rum æternitas! Nunquid projiciet in æternum
 Deus, & non apponet ut complacitor sit ad-
 huc, aut in finem misericordiam suam ab-
 scindet? Ah, quid egi, Deus meus,
 quando non cum David annos æternos in mente
 habui; Sed immemor Dei & salutis populum
 tam væcordem & furiosum peccando fe-
 cutus sum, meque in tantum de tota æter-
 nitate discrimen conjeci? Quomodo satis
 deprædicabo infinitas miserationes tuas erga
 me qui toties peccanti pepercisti, etiam
 tunc, quando minus sceleratos peccato-
 res æternæ damnationis sententia nunquam re-
 dimendos fulminasti: Confitebor tibi Domine
 Deus meus in toto corde meo, & glorificabo no-
 men tuum in æternum, quia misericordia
 tua magna est super me, & eruisti animam me-
 am ex inferno inferiori. O mitissime Deus
 Deus meus, posthac, deduc me Domine
 in via tua, & ingrediar in veritate tua:
 ne in tale damnationis periculum rursus de-
 volvar. Agnosco, ô Deus meus, & fateor,
 quia milies mori præstat, & omnia hujus mun-
 di mala sustinere, quàm vel semel æternæ illius

obstupescã-
 da est pec-
 cãlo ater-
 nitati pœ-
 narum se-
 se expone-
 re.

Psal. 85.

Misericor-
 dia Dei in-
 explicabi-
 lis est pe-
 percisse
 peccanti.

fuga pec-
 cati.

tam horrendæ sententiæ & pœnæ discrimen subire. O quis sensus, quæ confusio, quæ desperatio illorum, qui hoc neglecto periêre, seque jam sempiternis istis suppliciis nunquam liberandos vident attineri. Quid si tu jam unus ex illis esses, qui parium, aut majorum etiam scelerum reus teneris? quæ mens, quæ cogitatio, quæ angustia tua esset? Quod verò non sis, cujus est beneficium? nunquid tuo ex merito an solius Dei misericordia obtines? An audebis hanc amplius peccando aspernari, & non formidare tantæ ingratitude ultionem? Ex nunc, Domine, *in æternũ non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me.*

Pl. 118.
93.

COLLOQUIUM.

*Invocatio
sanctorum
ad impe-
trandum
per illos à
Deo verũ
sensum
æternitatis
quo existi-
muler.*

O vos sancti electi Dei, & custodes Angeli, qui jam æternæ illius felicitatis possessores, hanc æternæ damnationis abyssum longè meliori sensu penetratis, & præ nobis intelligitis, quid sit illa vitæ cælestis beatitas, quid pœnæ infernalis acerbitas, ideòque summo gaudio exultatis *de uno etiam peccatore pœnitentiam agente*, quod à tanta calamitate eductum, summi illum apud vos boni capacem esse agnoscitis, adeste obsecro, vestrisque apud Deum intercessionibus, hũc mihi de æternitate sensum intelligentiamque impetrate, quod omnis peccati detestationem, fructusque dignos pœnitentiæ

rentiæ in hac vita, impellar. Tuque in primis regie Propheta David, fac ut illa mihi æternitatis ponderatio nunquam excidat, quam tunc habuisti cum caneres: *annos æternos in mente habui: memor fui Dei et delectatus sum.* Recolam mecum sæpius, quam brevi vos labore & dolore hujus vitæ defuncti: nunc gaudeatis æternum, quam brevi Judas aliique damnatorum gaudio scelerum suorum fructi, nunc æternum lugeant, æternumque lugebunt: quam verè *momentaneum sit, quod delectet, æternum quod cruciet:* Jam ante sedecim & plura secula dives epulo clamabat, *Crucior in hac flamma,* & refrigerandæ linguæ guttam aquæ nequicquam postulabat. Adhuc cruciatur, & eodem refrigerio destituitur, & de æternitate nihil imminutum est.

O mi Deus, quamdiu tu, qui æternus es, Deus futurus es, tamdiu damnatus quilibet in baratro torquebitur; & tamdiu beati tecum omni felicitate & gaudiorum affluentia felices, in cælis regnabunt. *Regnum tuum regnum omnium seculorum,* & dominatio tua super cælos, & abyffos. Ne obsecro inter illos sim, quibus jurasti in ira tua, *si introibunt in requiem tuam:* & quibus dicturus es, *ite maledicti in ignem æternum.* Execror universa, ô Deus meus, quæ tibi displicere novi, etiam levia & venialia delicta, quæ ad graviora femsim deducunt; etiam neglectâ hæc & ista N.N. pietatis opera, & te-

H 4

pidi-

Deprecatio ira divina.

Detestatio omnis Dei offensa & negligetia in via salutis.

Apoec. 2.7.

piditatem omnem detestor: ne aliquando au-
diam, quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore
meo: etiam Dei consilia non admissa, cum E-
vangelico adolescente, qui mœstus abiit, &
ostendit, quàm difficile multis sit, citra obser-
vationem consiliorum, intrare in regnum Dei.

Psal. 118.

Furavi & statui custodire iudicia justitia tua u-
niversa; ut vitatis his & illis peccatis N. N. ti-
bi in omnibus placere possim. Verùm tu, ò
Deus meus, sine quo nihil, nec cogitare qui-
dem boni possumus, confirma hanc volunta-
tem meam, qua tibi supremo bono ac Deo
meo sic desidero placere in terris, ut eidem æ-
ternùm jungar in calis.

DISTICHON MEMORIALE.

Supplicium stygis horrendum! (2.) membra
omnia, mentemque

Excrucians! (3.) ingens, quod sine fine malum est!

MEDITATIO V.

De numero, & via arcta sal-
vandorum.

VERITAS. Via salutis tam arcta est,
ut summa contentione opus sit,
cum paucissimi hominum salven-
tur.

tur(. 2.) Ex vocatis etiam ad fidem plures
 pereant, quam salvi fiant, ob neglectam
 Dei gratiam, & admissa peccata, (3.)
 Quæ Deus certo numero permittit, ac
 deinde peccatorem deserit; ut jure
 quodvis peccatum summè averfari de-
 beamus, & quamvis gratiam am-
 plecti,

ORATIO PRÆPARATORIA
 communis.

PRÆLUDIUM I. *Viam ad calum angustam,
 & ad infernum latam, sibi proponat.*

PRÆLUDIUM II. *Petat à Deo gratiam pe-
 netrandi viam angustam.*

I. PUNCTUM.

CONsidera, quòd magna fit hominum vi-
 tam æternam consequentium paucitas:
 quia pauci, ut par est, à malo declinare, & bo-
 num facere satagunt. Hanc enim veritatem
 tam apertis nobis verbis Deus in S. Scriptura
 tradidit, ut dubitare prudenter non possimus.

*Intrate, ait Christus, per angustam portam; quia
 lata porta, & spatiosa vita est, que ducit ad per-
 ditionem, & multi qui intrant per eam. Quam
 angusta porta, & arcta via est, que ducit ad vitã*

*Singulari
 studio sa-
 lus qua-
 renda est,
 quia pau-
 ci salvi
 futuri sũt.*

Matth. 7.
 Luc. 13.

H S & pau-

& pauci sunt, qui inveniunt eam! Per varias ve-
 rò figuras, tam in novo, quàm veteri testamen-
 to damnandorum multitudo, & salvandorum
 paucitas nobis exponitur ut, quòd in diluvio
 tantùm octo animæ salvæ factæ sint: quòd ex
 Sodomis tantùm Loth, cum uxore & binis fi-
 liabus, flammis evaserit: quòd ex Ægypto sex-
 centa millia virorum, præter mulieres & par-
 vulos egressa, tantùm duos, ad terram promif-
 sionis Josuen & Caleb servatos, complexa sint,
 Sic Isaias de servandis in iudicio Dei homini-
 bus loquens: *Hæc erunt, ait, in medio terra, in
 medio populorum quomodo si pauca oliva, que
 remanserunt, excutiantur ex olea, & racemi, si
 fuerit finita vindemia. Hi levabunt vocem suam
 atque laudabunt, cùm glorificatus fuerit Domi-
 nus.* Sic Christus cœnæ parabola usus est, ad
 quam multi sunt invitati, qui omnes sese ex-
 cusare cœperunt, paucis tantùm subeuntibus.
 Alibi reprobi paleis tritici, probi granis com-
 parantur. Apostolus illos etiam vasis in domo
 fictilibus & ligneis; hos aureis & argenteis cõ-
 ponit. En quanta salvandorum paucitas, &
 multitudo damnandorum, iccirco, quòd tam
 pauci sint, qui magis ferio de salute sua æterna,
 quàm temporali hujus mundi felicitate procu-
 randa solliciti sint, atque ob hanc causam iusto
 Dei iudicio condemnentur. Quoti hominum
 in universo terrarum orbe Christiani sunt; &
 inter eosdem quot hæretici, ac schismatici.
 Quoti

Gen. 7.

Gen. 19.

Exod. 12.

Num. 14.

Is. 24.

Is. 13.

Luc. 14.

Matth. 30.

Rom. 8.

Quoti inter honoratos, qui magis de salute sua, quam dignitate tuenda laborent? Quoti inter contemptos, qui magis arctam Christianæ legis disciplinam, quam infimæ plebis licentiam sequantur? Quotus inter opulentos est, de quo dici queat: *post aurum non abiit, nec speravit in pecunia thesauris. Quis est enim hic & laudabimus eum?* Quoti inter egenos, qui multa non desiderent, & quibus illud conveniat: *beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum?* Expende, quo in statu tu sis, & an hæctenus majorem tuæ salutis, quam pereuntium rerum curam gesseris? an modò in pristina negligentia tua persistas, aut propinquum periculum sit eodem relabendi? Neque enim est, quod existimes felici te morte obiturum, si in vita salutem tuam, præ rebus ceteris non curaveris, & tot divinis beneficiis, quibus præ infidelibus cumulatus es, ut par est, responderis. Nam, ut innumera alia taceam; si consideres, quanta sit vocationis tuæ gratia, quâ inter tot gentiles, Judæos, Mahometanos, aliosque infideles, ad Christi Ecclesiam per baptismum admisus es: si illam, qua inter tot hæreses vera Dei cognitione imbutus; si denique istam, quâ singulari Dei benevolentia, tot mortalibus inter sua scelera pereuntibus, hæctenus ad pœnitentiam servatus. ingratißimum te mortalium, qui que meritò Dei in se vindictam brevi provocet, fortè agnosces, intelligesque

aut

Pauci majorem suam salutis quam aliarum rerum curam gesserunt.

Eccl. 31.

Matt. 5.

Qui vocationis gratia non respondent, gravius quam gentiles judicium sustinebunt.

Matt. 11. v. 21

aut nunc tibi ad meliora transeundum esse; aut nunquam, post irrita toties proposita, id esse sperandum; auditurus alioquin brevi his à Christo similia, qualia urbibus Galilææ exprobravit olim; *Vae tibi Corozaim, vae tibi Bethsaida; quia si in Tyro & Sidone factæ essent virtutes (hoc est, in urbibus gentilium res adeò mirificæ) quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere egissent pœnitentiam. Veruntamen dico vobis, Tyro & Sidoni remissius erit in die iudicii.*

Timor Dei
ex periculo
salutis.

Phil. 2. v. 12.

AFFECTUS. Vah socordiam & ingratitude meam, qui tam remissè in salutis æternæ cura & negotio versor, & in tanto animæ, salutis & sempiternæ felicitatis discrimine, iustissimam Dei indignationem non expavesco! Quin unum hoc ago necessarium, ex quo pendent omnia? Jure, D. Paulus admonet: *cum metu & tremore vestram salutem operamini. Omnia autem facite, sine murmurationibus, & hesitationibus, ut sitis sine querela, & simplices filij Dei sine reprehensione, in medio nationis prave.* Sed, ô mi Deus, quàm pauci tam salutari metu perculsi ita tibi ferviunt, & non potius nationis prave exemplis vitæque trahuntur ad similem cum illis exitum; quòd totus mundus in maligno positus sit. *Confige igitur, ô Deus meus, timore tuo carnes meas: à iudicijs enim tuis timui. Servus tuus sum ego, da mihi intellectum, ut sciam testimonia.*

Psal. 118.
v. 120.

stimoniam tuam. Equissimum sanè est, ut omnes prorsus actiones nostræ Dei gloriam nostramque salutem spectent, monente Paulo: *sive ergo manducatis, sive bibitis, omnia in gloriam Dei facite*: Et si Christus ipse semper ante oculos habuit voluntatem Patris sui, adeò, ut diceret: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me*, idque etiam in difficillima mortis agonia, non propriæ, sed nostræ salutis gratia; quomodo pro eadem hac salute mea, indultum gratiæ tempus, non omni studio euraque Deo obsequendi impendo? An non propius me tangit, quod dixit: *Me oportet operari opera ejus, qui misit me, donec dies est (& tempus miserendi) venit nox, quando nemo potest operari?* O infelix mihi nox, nisi hinc, cum Servatore ac Duce meo, benè diem impendero! Quàm metuendum, ne & ego in tanto reproborum numero censear, nisi ab hoc momento vitam corrigo, Dei voluntatem & meam in omni opere salutem specto! Ita cupio ac statuo, fac ut possim, ò Deus meus.

Propositio
v. r. meo
loris.

I. Cor., 10.

v. 31.

Ioan., 4.

v. 35.

Joan. 9.

II. PUNCTUM.

Considera, quod licet singulari favore & beneficio Dei præ tot millibus gentium ad Christi legem & disciplinam salutiferam vocatus sis; licet etiam in antiqua Apostolicæ Ecclesiæ fide catholica persistas; licet denique

Ex vocatis
ad fidem
multi per-
eant ob ne-
glecta Dei
mandata.

que

Matth. 7.

2. Petr. 1.
v. 10.Alii, ob neo-
gleſta cono-
ſtia.
Matth. 19.
v. 21

Gal. 3. v. 19.

M. si ob
vicia carnis
pareunt.

Matth. 22.

1. Theſ. 4

que communi fidelium more vivas, & graviora ſcelera devites, non tamen iccirco te ſalutis tuæ ſecurum eſſe, docente Chriſto: *Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnũ cœlorum; ſed qui facit voluntatẽ Patris mei, qui in cœlis eſt. Neceſſe igitur eſt, nos ſatagere, ut per bona opera certam noſtrã vocationem & electionem noſtrã faciamus. Sic enim abundanter miniſtrabitur nobis introitus in regnũ Domini. Quin etiam, ſi cui cum Petro dicatur: Sequere me, ſequendum erit, ac præter mandata Dei, conſilia quoque amplectenda erunt. Nam quibusdam alia ad ſalutem via nõ patet. Ita Evangelico adoleſcenti dictũ eſt. Si vis perfectus eſſe, vade & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & veni, ſequere me. Quod cum renueret, licet mandata Dei obſervaret, à Chriſto tamen deſperatæ ſalutis homo iudicatur. Porrò nemo ſervari poterit, niſi omnibus carnis cupiditatibus renunciarit. Maniſeſta enim ſunt opera carnis, quæ ſunt impudicitia, ira, contentiones, ebrietates, &c. quoniam qui talia agunt, regnum Dei non conſequentur. Qui verò pauci, Chriſtianorum quoque, univerſa carnis deſideria vitant, ſataguntque per bona mandatorum, aut etiam conſiliorum Dei opera vocationem ſuã certam facere; hinc illa Chriſti de vocatis prædictio impletur; *Multi ſunt vocati, pauci verò electi.* Nam ut Paulus ait, *non vocavit nos Deus in immunditiam, ſed in ſanctificationem:**

Itaque

Itaque qui hæc spernit non hominem spernit, sed Deum. Jam verò quota pars vocatorum ad fidem est, quæ immunditiâ peccati vitatâ sanctificationem sectatur? *Si quis enim consideret multitudinem eorû, qui in Ecclesiis congregantur, & discussit, quanti sint, qui converſentur disciplinatè, judicabit verum esse sermonem Dei dicentis multi sũt vocati, pauci verò electi.* Quare Apostolus tã sollicitè nos obtestatur: *Obsecro ego vos vinclis in Domino, ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, cura omni humilitate & mansuetudine, cum patiëntia supportantes invicem in charitate.* Electi Dei erga proximos benigni, erga seipsos duri sunt, mortificationem Christi in corpore suo circumferentes: erga Deum devoti, Christo jurato Duci adherentes. Hæc est via, & non alia præter eam, qui enim non abnegat semetipsum ait Christus, & tollit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. Regnum cœlorû vim patitur, & violenti rapiunt illud; quia, per multas tribulationes oportet nos intrare in regnû Dei. Hæccine credis ab æterna veritate profecta esse? Expende igitur, quaſo te, an hæctenus arcta hac via, quæ sola ad salutem ducit, incesseris; an potius ex communi Christianorum consuetudine vitam tuam institueris? Heu! plerique viâ latâ incedunt, pauci à via mandatorum Dei non aberant, pauciores licet Deo per bonas inspirationes vocante consilia sequuntur; jejunia, carnis afflictio.

Orig. in
Matth. 23.

Eph. 4. v. 6.

Electi pauci
sunt.

Matth. 11.

Act. 5.

*Qui inter
electos cono-
seri volet,
tempestive
à via repro-
batorum dis-
cedat.*

*Jac. 2.
Detestatio
fidei mora
tua.*

*Sap 5.
I. Cor. 9.
V. 25.*

afflictiones & adversitates quascunque à Deo immixtas lubentes amplectuntur. Plurimi in-cepto Dei servitio languescunt, quos tanquã tepidos denique evomit Deus ex ore suo. Tu vide, quid de te, tam ex conscientia vitæ antea-actæ, quã præsentis possis statuere; & cave, ne inter hos tales deprehendaris, aut diu subsistas. Si etiamnum inter hos cuncteris, neque seria pœnitentia tangaris, magnum æternæ reprobationis tuæ est argumentum. Proponis fortè emendationem. Sed quoties hoc à te factum, & tamen neglectum est. Et hæc crede hora præteribit, & propositum evanescet, erisque qui fuisti, fortè etiam deterior teipso.

AFFECTUS. O infelix illorum vita! qui vel carni, vel mundo obnoxii, alteri magis, quàm Deo serviunt! quid tales juverit Christianos fuisse? *quid prodest, si fidem quis se habere dicat: opera autem non habeat! fides enim sine operibus mortua est.* Imò illa etiam sine his ad majorem damnationem est obfutura: Nam, *cui plus datum est, plus requiretur ab illo.* Et quid asperiores hanc viam Christi horremus, quando improbi quoque & mundani homines, qui ad honores opesque contendunt, *ambulant vias difficiles?* Et si *omnis is qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, & illi quidem, ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam;* quanto majori nobis studio erit laborandum? Si militiæ addictus

regiæ

regiæ tenetur gravissimas difficultates, etiam cum præsentis vitæ discrimine percurrere; quid est, quod illius ego Domini, cuius jugum longè suavius est, detrectem? O quàm jucundum, cum Paulo, erit dicere: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona justitia, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Index!* sed si te delectet ô anima mea præmium bonorum, delectet etiam certamen laborum. *Contende intrare per portam angustam, quia multi (serius) querent intrare, & non poterunt, O Domine, da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo!* Nunquam sciens volens prævaricabor; sed implebo pro viribus omnia præcepta tua: illa præcipuè N. N. contra quæ hæcenus sæpius deliqui. O mi Deus! da ut possim, qui ut velim tribuisti.

III. PUNCTUM

Considera, quòd Deus ab æterno cuilibet hominum statuerit certum gratiarum suarum communicare numerum ac mensuram & omnibus quidem illam quæ ad salutem posset sufficere: sed aliis minorem, aliis crebriorem & majorem, quâ sine fructu completâ, dicat: *cur avimus Babylonem, & non est sanata,*

Labor improborum probos in opere languidos confundit.

2 Tim. 4. Sine certamine nemo premiatur. Luc. 11. 3. Plal. 118.

Deus cuilibet certam dare gratiam statuit, quâ neglectâ, nullâ dare potest.

iozem q
lia q certo
in numero
peccata tole
rat, postque
punitio de
crota est.

Eccles 7.

1 Rom. 16.

Dan. 5.

derelinquamus eam. Pari ratione Deus certum peccatorum numerum in delinquentibus tolerare statuit: in aliis minorem ut in Angelis, & pluribus etiam hominibus, post unum alterumve delictum pereuntibus: in aliis maiorem, ut Balthafare & Saule Regibus: post quem expletum, aut statim æternam morte punit, aut certe, in hac vita, efficaci suâ gratiâ deserit; ut peccata peccatis cumulando, funestior illis ad pœnam secuturam vita sit, quàm aliis peccatoribus mors repentina, quæ cum peccatis pœnam quoque graviolem abrumpt. *Nemo enim potest corrigere, quem Deus despexerit.* Pro quibus nec preces quidem suscipit. Unde Samueli dictum: *usquequo tu luges Saul, cum ego projecerim eum?* Quod Balthafari Regi Babylonio iudicium in pariete scriptum fuit: **MANE:** numeravit Deus regnum tuum, & cõplevit illud. **THECEL:** appensus es in statera, & inventus es minus habes. **PHAR ES:** Divisum est regnum tuum: hoc iudicium subeundum omnibus aliquando peccatoribus est. Sed quis scire poterit, quem Deus numerum, vel in gratiis suis, vel in nostris peccatis statuerit? cum iustissimè, post primum peccatum, gratiâ suâ destituere nos possit: multique propter unicum peccatum æternum damnentur, aut à Deo, gratiam misericordiamq; suam subtrahente, in suis sordibus deserantur, cumulandoque peccata horrendas in omnem æternitatem pœnas

quoque

quoque accumulent : quā nulla potest esse gra-
 vior Dei ab homine peccatore averſio. Cū
 igitur nemo hominum ſecurus eſſe poſſit, ne-
 glectā hac, quam Deus e. g. offert, ad pœniten-
 dum, aut cum ſingulari virtute agendum, gra-
 tiā ; eandem, aut parem ſe deinde habiturum
 ſi hanc modò neglexerit : cūque illo ſcelere
 e. g. luxuriæ patrato, neſciat, an non ultimum
 hoc peccatum ſit, quo admiſſo Deus in gratiam
 recepturus amplius non ſit, ſed juſto immuta-
 bilique decreto ſuo deſerturus ac damnaturus;
 quis non horreat ad ſolius peccati memoriam,
 aut gratiæ diviniæ neglectum? *Balthasar ad ſo-*
lam ſcribentis in pariete manum, ita inhorruit,
ut facies Regis turbata ſit, compages renum ejus
ſoluta, & genua ad ſe invicem collifa, ſolā con-
ſcientiā ſæclerum & contempti Numinis argu-
ente. Quid ergo factururus eſt puniens, qui ſic
etiam terret veniens?

*Graviſſi-
 ma puni-
 tio eſt,
 peccato-
 rem in
 peccatis
 diu tolea-
 rare.*

v. 6.

AFFECTUS. O quam triftis & formi-
 danda res eſt completa peccatorum meſura, ſi
 vel unius delicti offenſa ad hanc ſufficit. Quis
 enim numerum fatalem non perhorreſcat,
 qui gratiam nobis adimit, bonorum operum
 mercedem tollit, tempus non indulget ad con-
 ciliationem amplius, cælum nobis claudit, in-
 fernum aperit, atque æternæ felicitatis poſ-
 ſeſſionem eripit, æternæ calamitatis abyſſum
 pandit. O vel nomen ipſum peccati abo-
 minandum, horam deteſtandam, qua
 I 2 illud

*Detectatio
 peccati ob
 quod Deus
 reprobatur*

illud admittitur, horam quavis morte magis
declinandam! *Illumina Domine oculos meos,*
ne unquam obdormiam in morte, ne quando dica-
cat inimicus meus, prevalui adversus eum.

Ps 11.

COLLOQUIUM cum emendationis
PROPOSITO.

I. Cor. I.
v. 9. |
Amor vo-
cationalis
v. 5.

Illud Apostoli dictum attentâ mente excipe:
Fidelis Deus per quem vocati estis in societatem
fily ejus Jesu Christi Domini nostri. Et ad De-
um conversus opta, cum iisdem Corinthiis à
Paulo audire. *In omnib⁹ divites facti estis in illo,*
in omni verbo, & in omni scientia, sicut testi-
monium Christi confirmatum est in vobis; ita ut
nil vobis desit in ulla gratia, exspectantibus re-
vellationem Domini nostri Jesu Christi, qui et
confirmabit vos in finem, sine crimine, in die ad-
ventus Domini nostri Jesu Christi. O Deus mi-
sericordiarum, Deus salutis meæ, spes mea, &
refugium meum, aperi quæso oculos meos, ut
intelligam quemadmodum omnia in numero,
pondere, & mensura à te constituta sint, &
quod posueris homini terminos ejus, tam in pec-
catis ipsius, quàm tua gratia, qui præteriri non
poterunt, ideoque nunquam imposterum sciens
volensque te offendam, sed millies mori præ-
eligam, quàm in peccatum adeò formidandum
consentire, neque unquam gratiam à te obla-
tam, occasionemq; emendationis vitæ præter-
mittam. Et quis novit Domine sensum tuum?
quis

non hæc ipsa modò gratia, quâ hæc agnosco, talis sit; ex qua tota æternitas & felicitas mea suspendatur, ut si hanc negligam, neque ad emendationem seriam convertam, deinde similem mihi cum occasione veræ pœnitentiæ, & conversionis ad meliorem vitam, largiturus nunquam sis! O clementissime Deus, qui, præ tot mortalibus in sua cæcitate pereuntibus, largitus mihi es, ut te in vera fide agnoscerem, sine qua impossibile est placere Deo, ignosce quod hæctenus pro inæstimabili hac gratia tua, tam ingratus fuerim, & fac, ut dignè imposterum ambulem vocatione, quâ præ tot aliis vocatus sum. Cum verò multi vocati sint & pauci electi, fac ut perpetuò constantèrque satagam, per bona opera certam facere vocationem meam, confirma me in fine in, ut sim sine crimine in die adventus tui. Deduc me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsâ volui. Credo tibi, quia arcta est via, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam; sed in his paucis numera me indignum servum. Erravi sæpius hæctenus, sicut ovis que perijt, sed tu Domine, quare servum tuum. Ô Pater, ecce prodigus ille filius tuus ad pedes tuos devolvitur, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordia tua, quia pauperes facti sumus nimis! O Pater peccavi in celum & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenarijs tuis: ex hoc enim momento me

Desiderium respondendi vocationi sue.

2. Pet. 1.

Ps. 118.

Ps. 78.

voluntati & beneplacito ad universa, quæ præceperis & suaseris, offero. Malo per gladios & ignes in apertam mortem ruere, quam bonitatem tuam ullo deindè peccato lædere. Illa, quæ possum juxta statum meum, pietatis officia exequi, ut hæc & ista N. N. sunt, constantissimè deindè explebo. Neque ulla necessitas curarum mundi tam gravis futura est, quæ me ab hac spiritus & animæ cura dimovebit. Verùm tu Domine, qui nosti hæc syncero me corde totòque animi affectu tibi offerre, adjuva & conforta me per gratiam tuam, ne unquam in hoc proposito deficiam. O sanctissima Dei Genitrix, & vos omnes sancti Angeli & Patroni mei, qui cum gaudio mandatorum Dei viam ambulastis, & nunc cum eodem exultatis in gloria, intercedite, adeste, subvenite imbecillitati meæ, quodque indignis meis apud Deum precibus obtinere non mereor, hoc vestra intercessione longè digniori impetrate, ut vobiscum, superatis mortis & inferni periculis, aliquando Deum spectare, & laudare ac glorificare æternùm possim in cœlis.

DISTICHON MEMORIALE

*Arcta via est cœli (2.) multi perière vocati.
(3.) Mensura est scelerum certa, notata
Deo.*

MEDI-

CONSIDERATIO

De Negotiatione spirituali.

PUNCTUM I.

Perpende vitam nostram juxta sanctum Gregorium esse nundinas, atque adeò te, reliquosque homines mercatores esse ; vide ergo, quomodo negotiationem tuam hæctenus institueris, &c.

Examina te I. An, ut mercatores temporis accuratissimam habeas rationem, memor consilii à Sapiente dati Eccl. 14. non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat?

Examina te 2. An, ut mercatores adhibeas optimum negotiandi modum, qui in tribus maximè industriis consistit, quarum prima est, ut eas merces compares, Deoque vendas, quæ pluris ab eo æstimantur, majorique pretio emuntur, id est, ut opera ea libenter facias, quæ Deo gratiora sunt, v. g. opera charitatis, patientiæ, abnegationis sui, &c. Secunda est, ut pondus iisdem mercibus tuis per fervorem adjicias ; Tertia est, ut summo, quo potes pretio easdem vendas, id est, ex optima in-

tentione, scilicet solius beneplaciti divini eadem peragas?

Examina te 3. An, ut mercatores instrumenta lucrandi otiosa esse non finas, id est, an, si opere ipso complere desideria tua non potes, saltem ardentor desideres facere: nam & hic modus non infimus est ditescendi spiritualiter; si enim qui approbat peccatum, perindè punitur à Deo, ac si patrasset; cur is, qui verè opus virtutis desiderat, sine præmio erit, cum Deus facilius remuneret, quam puniat?

Examina te 4. An, ut mercatores, sæpius lucri, damnive rationes in eas, per examina quotidiana, menstrua, annua, conerisque refarcire, quod per incuriam, aut oscitantiam à te neglectum esse advertis?

PUNCTUM II.

Perpende motiva huius negotiationis.

Primum petitur ex emptore, cui venduntur, cum enim Deus omnes merces operum tuorum ardentissime desideret, promptissime accipiat, liberalissime compenset, an non vel hoc titulo merces & optimas & plurimas illi offeres?

Secundum petitur ex ipsis mercibus; cum enim minima particula gratiæ plus valeat, quàm omnia regna & universa natura; & ex altera

altera parte id , quod leve & momentaneum est, tribulationis (& operationis) nostræ æternæ gloriæ pondus operetur in nobis , teste Apostolo 2. ad Corinth. 4. an non Ecclesiastici consilium sequeris c. 9. dicentis : quodcunque potest facere manus tua instanter operare, &c.

Tertium petitur ex ipsa negotiatione, quia hæc sine peccato proprio, damno alterius, cum magna laude & honore, summa quiete & voluptate, insigni Dei & Sanctorum approbatione instituitur ; & præterea certam continet securitatem de jactura lucri, cum sine tua voluntate nunquam illud amittere possis.

Quartum petitur ex ipso Venditore , scilicet teipso , qui , cum tot præclaras lucri occasiones neglexeris , & tam serè hanc negotiationem incipias , meritò variis industriis præcedentia damna recuperare conaris.

PUNCTUM III.

Perpende, quæ media tibi ad hanc negotiationem conducere possint , quatuor maxime suggero.

Primum est , ut frequenter mercatorum temporalium fervorem atque diligentiam animo volvas , eorūque exemplo ad omnes labores difficultatēque devorandas te excites, illud tibi assiduò occinens : potuerunt isti & ista, & tu non poteris?

Secundum est, ut magno animo atque ingenti spiritualis lucri desiderio, negotiationem hanc auspiceris.

Tertium est, ut nundinarum, id est, vitæ tuæ tempus brevissimo termino tibi circumscribas, ideòque illud S. Pauli 2. ad Corinth. 6. frequenter in ore animòque habeas: ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.

Quartum est, ut mercatorum more oculos mentis non ad opes comparatas, sed eas, quas adhuc comparare potes, conjicias; nam in hac sola negotiatione avaritia laudabilis est, votaque non tormentum, sed consolationem & fructum afferunt servo Dei.

MEDITATIO VI.

De Peccatis Ecclesiasticorum sollicitè vitandis.

VERITAS. Ecclesiasticus gravissimè obligatur omne peccatum devitare, ob sanctum munus, quod in Ecclesia erga Deum sustinet: (2.) Tum verò etiam ratione proximi, cujus

cujus salutis promovendæ curam onus-
que suscepit. (3.) Postremò quia à sæculo
digressus, ab Ecclesia susceptus est, ejus-
que impensis alitur, ut Deo serviat.

ORATIO PRÆPARATORIA
consueta.

PRÆLUDIUM 1. *Coram Christo Ecclesia*
Capite se sistat. 2. Gratiam petat agnoscendi
obligationem suam & delicta.

I. P U N C T U M.

Considera, quanta obligatio Ecclesiasticis
incumbat ratione suscepti muneris erga
Deum peccata omnia cavendi; ut sancta sanctè
tradentur. Quod Deus olim in figura expo-
suit: *Homo, ait, de semine Aaron, qui habuerit*
maculã, non offeret hostias Deo suo, nec accedet
ad ministerium ejus. Quo decreto instruit nos,
tanto scelestiorem & impium magis esse eum, qui
cùm impurus sit, corpus Domini administrare
audet, quãto corpus unigeniti Filii Dei excellen-
tius est arietibus & tauris. Est autẽ hac excellen-
tia incomparabilis. Necessarium itaq; semper est,
maximè verò tanti ac talis mysterij celebrandi
tempore, servare preceptum Apostolicũ dicẽtis:
cùm has itaq; promissiones habeamus, dilecti, re-
purgemus nos ipsos ab omni inquinamẽto carnis
ac spiritus, perficientes sanctificationẽ in timore
Dei. Olim Deus per Jeremiam de ministris
suae

Sacerdos sit
sine macula,

Levit 21.
S. Basil de
Bapt c. 2.

Obligatur
ad hoc Deo.

2. Cor. 7.

Jer. 18.

suae

Jer. 11.

suæ domus queritur: *Quid est, quod dilectus meus, in domo mea, fecit scelera multa?* summo opere admiratus illam suorum domesticorum infidelitatem, quos ipse præ tot aliis delegerat, dilexeratque. *Castificabatur olim populus, per biduum, aut per triduum, ut ad sacrificium purus accederet, & lavabat vestimenta sua. Si in figura tanta observantia, quanta in veritate? Disce Sacerdos, quid sit lavare vestimenta tua, ut mundum corpus celebrandis exhibeas Sacramentis. Si populus sine ablutione vestimentorum prohibebatur accedere ad hostiam suam: tu illotus mente pariter & corpore audes pro aliis supplicare, audes pro aliis ministrare?*

AFFE-
CTUS
Dolor
peccati.

Expende igitur, quæ tractanda mysteria suscipias, & num, quibusdam maculis contractis, his indignum te facias? Dole de admisis haecenus, atque in futurum cave: ne ministerio, quod in remedium peccatorum à Deo institutum est, tu ad peccandum abutaris, ipsamque medicinam perversitate summa convertas in venenum.

II. PUNCTUM.

Obligatur
proximo.

Isa 58.

CONSIDERA, quanta eisdem incumbat obligatio ratione muneris sui, quo proximum, à peccatis avocare, & ad bonum, tam verbo, quàm exemplo instruere tenentur. Sacerdoti dictum est: *clama ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, et annuntia populo meo scelera*

lera eorum, et domni Iacob peccata eorum. Id vero quemadmodum dignè facturum est, & cum fructu, qui sceleribus & peccatis obnoxius, dum reprehendit aliorum facta, facit ipse reprehendenda? an non jure dicetur illi: *Medice cura te ipsum.* Tu qui vides festucam in oculo aliorum, an irabem, qua in tuo oculo est, non vides? Hi videlicet sibi & Ecclesie probro sunt, & proximo offensionem: plus destruunt pravis moribus, quam verbis ædificant: quos jure Paulus hortatur: *ut nemini dent offensionem, ne vituperetur ministerium.* Quis nobis tales rursus sacerdotes tribuat, qualem Deus Levi commendat? *lex veritatis in ore ejus, & iniquitas non est inventa in labiis ejus, in pace & æquitate ambulavit mecum, & multos avertit ab iniquitate. Labia enim Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus: quia angelus Domini exercituum est.* Nimirum doctrina populorum, qua in Sacerdote est, nullo debet mendacio deturpari; sed vota de veritatis fonte procedere: & iniquitas non est inventa in labiis ejus: ut imitetur Dominum, de quo dicitur, qui peccatum non fecit, nec dolus inventus est in ore ejus. Expendat igitur diligenter, cujus personam sustineat: quantum in se munus, procurandæ apud proximum salutis, susceperit: sive cum preces in Ecclesia pro populo fundendæ sunt; sive cum proximus exemplo vitæ & verbo etiam à vitiis est abstrahendus: ne non tantum Deo ingratus, sed

Ne det Scd.
dalum.

2. Cor. 7.

Malach.
2.

Hier. in
cap 2.
Mal.

Ne contē-
natur Ec-
clesia
Malach 9.

Greg. in
Past p. 5.
c. 5.

AFFE-
CTUS.
Fuga peccati.

2. Cor. 8.

sed & mundo fiat contemptibilis Non irrita sunt Dei minæ. O Sacerdotes, quia recessistis de via, & scandalizastis plurimos in lege, & irritum fecistis pactum Levi, propter hoc ego dedi vos contemptibiles, & humiles in omnibus populis. Nulla re magis tota religio Christiana, quàm dissolutâ Ecclesiasticorum vitâ vilescit. Si quidem enim in Sacerdote, vel Clerico justè reprehenditur, ejus vitio ipsa religionis nostræ aestimatio gravatur. Jam quanta hinc dimanent ad proximum damna, quis fatis explicabit? Nul- lum certè, ait Gregorius, majus præjudicium tolerat Deus, quàm cum eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravita- tis cernit; quando ipsi peccamus, qui aliorum compescere peccata debuimus, quando pereun- ti populo mortis authores sumus, cui ad vitam du- ces esse debuimus.

Perhorresce ad tantum facinus, quisquis es in hac vita, tanquam pharo lucida constitutus, & hoc age, ut sis maneatque integer vita, scelerisque purus: Ne aliis Ecclesiasticis non minus, quàm tibi dedecori sis, tibi que non minus, quam proximo ruinæ: ut possis cum Paulo dicere: Ne quis nos vituperet in hac plenitudine, que ministratur à nobis, providemus bona non solum coram Deo, sed etiam coram homini- bus. Ita sanè necesse est. Hoc fine & à Deo ad Ecclesiam vocatus, & à populo admissus Sacra- mento datæ fidei obligaris, si defeceris, quan- tum

tum scandalum! At *va illi per quem Scandalum venit, maxime sacerdoti!*

III. PUNCTUM.

Considera, quod Ecclesiasticus non aliud *Obligatur*
 palam coram Deo, Angelis, & hominibus *vi profes-*
 profiteatur, quam abire se à mundo, ut ejus de- *sionis sua,*
 sideria & cupiditates relinquat; ad Ecclesiam *quà re*
 verò transire, ut Deo illic, pro sua & aliorum *nuntians*
 salute deserviat. Et quod Ecclesia vicissim non *seculo, se*
 alia illum lege suscipiat, atque ad vitam hone- *addixit*
 stam necessaria præstet. Quare si deinde aliud *Ecclesia.*
 egerit, contra Homines, Angelos, Deum, pro-
 priamque conscientiam turpissima defectione
 delinquit. Cur enim à mundo abiit, si illius
 rursus affectibus voluit implicari, qui liberta-
 te retentâ, multa licitè atque impunè sectari
 poterat, quæ modò illi nefas est atrectare? *Si 2 Pet 2.*
enim refugientes coinquinationes mundi, in *20.*
cognitione Domini nostri, & Salvatoris Iesu Chri-
sti, his rursus implicari superantur, facta sunt
illis posteriora deteriora prioribus. Melius e-
nim illis erat non cognoscere viam justitiae, quam
post agnitionem retrorsum converti ab eo, quod
illis traditum est sancto mandato. Infelices hi
 planè Judæ sunt, qui Christum secuti adhuc
 mundo & pecuniis acervandis, aut cuicumque
 demum cupiditati implendæ deserviunt, ac de-
 nique eo delabuntur, ut cum illo Christum, su-
 amque salutem prodant. O quanto his melius
 esset,

Declam.
in verba.
Ecce nos
reliq.

Dei servus
non qua-
rit, sed in-
venit ne-
cessaria.

2. Cor. 6.

esset, si ad hanc nunquam vitæ conditionē ad-
jecissent animum, imò si nunquā fuissent nati
homines isti, per quos Ecclesia idoneis fraudatur
ministris, destituitur amicis, prostituitur
hostibus, à gratia & Deo deseritur, à sceleratis
intra ipsa viscera cōsumitur. Et tamē quot mor-
taliū hoc animo, & his moribus in Ecclesiam
non tam inmittuntur, quā irruunt! *Quis
enim (cū Bernardo loquor) jã eã intentione gra-
dus Ecclesiasticos, & ministeria sanctuaru querit,
ut sine curis seculi, in sanctimonia cordis & cor-
poris, illuminandus accedat ad Dominũ, & suam
pariter ac proximorũ salutē operetur, orationis
studio deditus, & verbo prædicationis? Nã si eos,
eo querit & intēdit animo, eoq; intuitu, ut hujus
vita habeat necessaria; evangelizet, ut māducet,
perverso nimis ordine celestibus terrena merca-
tur. Quã certè dignius ampliusque cōsentaneū
rationi, ut pro carnali victu, carnalia magis o-
pera exerceret, nec fieret in versor rerũ, aut mi-
nisteriũ spirituale inhonoraret. Dei promissum
est querite primũ regnum Dei, & cætera adsi-
cientur vobis. Perversum est, primũ cætera
quærere; cū per hoc & regnum Dei negligatur,
& cætera. Nam sic Christus non obligatur
promisso suo ad præstandum cætera. Insanum
ac præposterum est, velle mundum in Ecclesia
sectari. Quæ enim conventio Christi ad Beli-
al, aut societas luci cum tenebris? Non pos-
sunt tam diversa sociari. Ergo qui alterum
ample-*

amplectitur, ut alterum deserat, necesse est. Qui à mundo venit ad Ecclesiam, nō debet adducere, sed deserere mundum. Perversitas summa est, stipendia Christi percipere, & diabolo qui est Princeps hujus mundi, mereri.

Quocirca Apostolus jure nullum vult ad Ecclesiam Dei admitti ab Episcopo Timotheo, nisi ante in saeculo bonis moribus probatum. Oportet, ait, illum testimonium habere bonum ab ijs, qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat & laqueum diaboli. Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes, habentes mysterium fidei in conscientia pura. Hi autem probentur primum, & sic ministrent, nullum crimen habentes. Si hæc à Diaconis Sacerdotum ministris tam rigidè postulantur, quid ab ipsis Deus requiret Sacerdotibus? quàm procul ab ejusmodi criminibus abesse debent?

Et, ut intelligas quantum à mundi consuetudine abesse suos velit Ecclesia, omnem etiam Ecclesiasticis profanum habitum prohibet. *Et si, ait Tridentina Synodus, habitus non facit Monachum; oportet tamen Clericos, proprio congruentes ordini, sæper vestes ferre; ut per decentiam habitus extrinseci, morū honestatē intrinsecam ostendant, &c. quem si, juxta Episcopi ordinationem & mandatū, nō detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio & fructibus, redditibus & proventibus ipsorū benefici-*

K

ciorum;

Non nisi probati ab Episcopis admittendi.

1. Tim. 3.

Concil. Trid. c. 21.
Nec in habitu quidem aliquid secularis ferendum.

ciorum; nec non, si semel correcti, de novo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum & beneficiorum huiusmodi coerceri possint ac debeant, juxta Constitutionem Clementis V. in Concil. Viennensi editam. Causam huius decreti addit Concilium; quod ejusmodi homines, pedes in diversis ponentes, alterum in divinis, alterum in carnalibus collocent. Tanta solitudine cavendum Clerico Ecclesia censet, quidquid vel suspicionem levitatis & criminis ostendit.

AFFE-
CTUS.
Fuga seculi
& cura d-
vina gratia.

Hebr. 6.

Attende igitur diligenter, quid profiteatur vir Ecclesiasticus, unde abeat, ne mittens manum ad aratrum, & respiciens retro, non sit aptus regno Dei, & ad quem statum, quot privilegiis & beneficiis à vulgo exemptus, transeat: ne hanc in vacuum gratiam recipiat, sed dignum se fructum adferat. Terra enim supervenientem bibens imbrem, proferens autem spinas & tribulos, reproba est, & maledicto proxima, cujus consummatio in combustionem.

Convertat se ad Deum potius, & ex toto corde dicat: O Domine, doce me facere voluntatem tuam, quia servus tuus ego sum. Expendat quot peccatis, in Deum, proximum & se ipsum obnoxium se reddat, quisquis hic deficit, & quam raro ac difficulter tales à Deo ad poenitentiam constantem seriâque recipiantur. Quanto quisque ex altiori ruit, tanto difficilius rursus surgit atque enititur.

DISTI.

Sit procul omne scelus tam sancto à munere.

(2.) *cura*

Teg³ tuumq³ gregem (3.) lex ea scripta tibi est.

PRO DIE III.

MEDITATIO VII.

*De gravi iudicio Dei Ecclesiasticis impro-
bis imminente.*

VERITAS. Grave viris Ecclesiasticis iudicium à Deo imminet ; tum quòd lapsus eorum propter scandalum gravissimi ferè sint ; tum quòd multa ab his ad opus sanctè præstādum exigantur. (2.) Quare & sanctissimi viri, cum timore Dei , & integritate vitæ in hoc statu trepidarunt, (3.) duplicique in-primis virtute, continentia, & sedulitate muneris , periculum damnationis evitarunt.

ORATIO PRÆPARATORIA Com-
munis.

PRÆLUDIUM I. *Constituete te ante Christum
iudicem. 2. Gratiā agnoscendi illius judi-
cia, pete.*

K 2

I. PUN.

I. PUNCTUM.

*Ecclesiasticorum lapsus
gravis propter
scandalum.*

*Hier. l. 13.
in c. 48.
Ezech.*

*August. ser.
163. de
Temp.*

Considera, quàm grave iudicium, & damnatio viris Ecclesiasticis immineat, nisi commissum sibi in Ecclesia à Deo munus, ut par est, exequantur. Veniet enim tempus quando tibi dicetur: *Redde rationē villicationis tuæ.* Quando Ecclesiasticus, non pro se tantum; sed Ecclesiæ etiam administratione cogetur respondere. Et quàm hæc difficilis futura est, si delictis suis integræ communitati scandalo, & seductioni pluribus fuerit, non tanquam Pastor, sed ut lupo inter oves grassatus. *Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina eorū si peccent. Latemur ad ascensum, si timeamus ad lapsum.* Non est tanti gaudij excelsa tenuisse, quanti mœroris de sublimibus corruisse. Neq; enim solum pro nostris delictis reddemus rationē; sed pro omnium, quorum abutimur donis, & nequaquam sumus de salute eorum solliciti. Fieri potest, ut Sacerdos uno peccato turpitudinis plus peccet in Ecclesia, quàm si illud centies admisset in sæculo, propter offensionem aliis datam & multorum scandalum. *Sicut enim, quanto scunq; aliquis exemplo vitæ suæ adificaverit, cum tantis mercedem retributionis beata vitæ accipiet; ita quanto scunq; exemplum, male cōversationis, etiā si cum illi non sequantur, præbuerit, pro tantis se malis rationem noverit redditu-*

diturum. Gravis Christi cōminatio est: *Va ho-* Matth. 18.

mini illi, per quem scandalum venit: expedit ei, ut suspendatur mola a sinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris. Horrenda res, &

viris Ecclesiasticis imprimis formidanda. *Quod* Chrysoft. hom. in Ep. ad Tit.

si enim ei, qui unam scandalizat animā expedit demergi in profundū maris; qui innumeras animas scandalizat, & urbes integras, & plebem, viros, mulieres, pueros, quid pati merebitur? O

quantū horroris divinus illo Apostolus à scandalo conceperat, qui auditus est dicere: Si esca- 1. Cor. 5.
scandalizat fratrem meum, nō manducabo carnem in aeternum! Quod si à licitis metu scandali adeò deterritus est, quantum ab illicitis nos abesse ejusdem formidine oportebit?

Jam quam gravis Ecclesiasticis imminet ratio, etiam ex uno opere illis commissio; quando Quodvis opus eorum rigide à Deo discutitur.

& recta illius intentio, & perfecta executio ab his jure requiritur, qui *legatione pro Deo funguntur*, atque iccirco ipsius Dei opera exequi censentur, sicut legatus quispiam Regis sui.

Hinc tam gravis apud Jeremiam Dei commi- Jerem. 28.
natio: *Maledictus, ait, omnis, qui facit opus Dei negligenter.* Quisquis intelligere desiderat, quā

grave adversus Ecclesiasticos Deus examen judiciumque exerceat, legat quæ de illis, qui Ec-

clesiis Ephesi, Smyrnæ, Pergami, Sardis, Laodicia, aliisque præerant, in Apocalypsi Christus

Joanni mandavit. Ephesino Præposito denun- Apoc. 2 v. 4.
ciat: *Habeo adversum te, quod charitatem tuam*

primam reliquisti. Pergamæo inquit: habeo ad-
 versus te pauca; quia habes illic tenentes doctrinam
 Balaam. Thyatiræ Angelo nuntiat: habeo
 adversus te pauca, quia permittis mulierem Je-
 zabel, quæ se dicit Propheten, docere. Sardicensi
 vult scribi. Non invenio opera tua plena coram
 Deo meo. In mente igitur habe, qualiter acceperis,
 & audieris, & serva. Laodiciæ Episcopo
 significat: Scio opera tua, quia neq̄, frigidus es,
 neq̄, calidus. Utinam frigidus esses, aut calidus!
 sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore
 meo. En Christi de primævi fervoris in Asia E-
 piscopis judicium. Duo tantum ex septem in-
 tegræ fidei reperti sunt, cæteri de malefactis ju-
 bentur agere pœnitentiam, aut de anathemate
 sibi imminente admonentur. Ergone fieri po-
 tuit, ut quos ipsi Apostoli instituerant, & velut
 sidera istius delegerant Ecclesiæ, in quibus pri-
 mus Christianorum ardor, quando omnium cre-
 dentium erat cor unum, & anima una, quique
 judicati sunt inter suos pietate excellere, hi tam
 severum Christi sentirent judicium, ut ex sep-
 tentis quinque, missò de cœlo nuntio, neglecti
 officii tam severè arguerentur? Verè, quo quis-
 que major in Ecclesia Dei est, tantò rigidiorè
 Judicem Deum sustinebit: Durissimum enim
 judicium his qui presunt, fiet. Et scienti legem,
 & non facienti peccatum est grande. Aliud est,
 quod ab Episcopo requirit Deus, & aliud quod à
 Presbytero, & aliud quod à Diacono, & aliud à
 Clerico,

v. 20.

c. 3. v. 3.

v. 11.

Sap 6.
 Luc. 16.
 Ambr. de
 Dign. sa-
 cerd. c. 3.

Clerico, & aliud quod à Laico, vel à singulis quibusque hominibus. Et licet omnium hominum opera Deus in suo examinet iudicio, plus tamen ab eo exigitur, cui plus committitur. Sacerdotibus imprimis quibus Dominici corporis dispensatio credita est & gregis illius cura, grave iudicium imminet, nisi excussio omni tempore, castè ferventèrque hoc officium administrant. Horreo dicere, quod meditatè admodum vir S. Chrysostronus de his pronuntiat. Non temerè, inquit, loquor; sed ut affectus sum, & sentio. Non arbitror inter Sacerdotes multos esse, qui salvi fiant; sed multò plures qui pereant. In causa est, quoniam res excelsum requirit animū. Multas enim causas habet, quæ illum depellant de suis moribus, &c. Si vel unus discedat non initiatus (baptismo) nonne totam ipsius subvertit salutem? unius enim animæ perditio tantam habet jacturam, ut nulla ratio possit æstimare. Etenim si unius animæ salus tanti est, ut ob hanc Filius Dei fieret homo, tantaq; pateretur; perditio, cogita, quantam conciliabit poenā? Quod si quis ob hominem in hac vita perditum morte dignus est, quanto magis ille? &c. Reputa, quàm multa sustinuerit, in quàm multis sapientia amatorem præstiterit Moyses, quàm multa executus sit bona; sed quoniam unum peccavit peccatum, acerbè punitus est, idq; merito; quippe, cum aliorum jactura id factum sit. Hæc sancti sapientisq; viri censura, quem nō terreat?

Chrysostr.
hom. 3. in
c. 1. Act. Ap.

Difficili
salvantur,

Et si in dilectum hæc Deus amicum, quid in ful
contemptores non statuet ?

Affectus.
Humilis
depre-
catio.

Psal. 50.

Quisquis igitur hunc statum aggreditur, vi-
deat quo aspiret, quam personam suscipiat,
qui non hominum solum, sed & Angelorum
oculis expositus, de omnibus rigidam aliquan-
do rationem sit daturus. Siquis verò jam in
illo versatur, cum David suppliciter Deum o-
ret: *Ne projicias me à facie tua, & Spiritum S.
tuum ne auferas à me. Redde mihi letitiam sa-
lutaris tui, & spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te con-
vertentur. Hoc fac, & in Dei judicio glorifi-
caberis.*

II. P U N C T U M.

Sanctissi-
mi etiam
viri in
hoc statu
trepida-
runt

Lib. I de
Sacerd.

2. Cor. II'

C Onsidera, quemadmodum in hoc statu
sanctissimi etiam viri, ut cum Paulo Chry-
sostomus, formidarint. Ita hic loquitur. *Chri-
stum nemo est, qui Paulo vehementius dilexe-
rit, nemo qui apud Deum gratiosior, quam
Paulus fuerit: tamen post tot privilegia à
Deo accepta, veretur adhuc ac tremat prin-
cipatum, istius subditorumque gratiâ. Metuo
enim, inquit, ne quâ fiat, ut quemadmodum
serpens Evam decepit versutiâ suâ, ita cor-
rumpantur sensus vestri à simplicitate, quæ e-
rat in vobis erga Christum. Ac rursus; inti-
more ac tremore multo vobiscum versatus sum,
Atque*

„ Atque id quidem dicit homo is , cui à Deo
 „ datum est, ut in tertium usque coelum rapere-
 „ tur, ac divinorum arcanorum particeps fieret;
 „ qui idem totidem, ut sic dicam, mortes per-
 „ tulit, quot ipse dies, post fidem Christo da-
 „ tam, vixit: qui idem, nec concessa quidem à
 „ Deo potestate utendum sibi ubique judica-
 „ vit, ut ne quis eorum qui fidem suam Christo
 „ obstrinxissent, offenderetur. Si igitur Paulus,
 „ Dei mandata sic observans, ut majora etiam,
 „ quam ipsi à Deo injuncta fuissent, præstaret,
 „ nunquam suo ipsius, sed subditorum tantum
 „ commoda studens, sic ubique formidavit,
 „ magistratus sui molem expendens; quid fa-
 „ ciemus ipsi, qui multi ubique sumus in quæ-
 „ rendis quæ nostra sunt; qui Christi manda-
 „ ta, Pauli exemplo, non solam non supera-
 „ mus; sed ea majori quidem ex parte trans-
 „ gredimur? *Quis infirmatur, inquit ille, & ego
 „ non infirmor? quis offenditur, & ego non uror?*
 „ Ejuscemodi fanè convenit sacerdotem esse.
 „ *Et infra.* Si rara prudentia, rara à Deo gratia,
 „ præterea si morum integritate, si vitæ purita-
 „ te, denique si majori, quam pro humano cap-
 „ tu, virtute præditum esse eum oportet, qui
 „ administrationis istius curam in se suscipit:
 „ ne me veniâ indignum putes, si frustra ac te-
 „ mere vitæ mihi meæ exitium accersere no-
 „ luerim. Etenim si navim quis agens amplissi-
 „ mam, & quæ decem millia pondo ferat, quæ-

*Rara gra-
 tia Dei, &
 integrita-
 te vitæ
 opus est.*

que eadem remigibus suis sit instructa ac
 sumptuosarum mercium pondere onerata,
 me ipsius gubernaculo præfectum juberet
 Aegæum Tyrrenumque mare trajicere. Ni-
 mirum fieret, ut ad primam statim auditio-
 nem mandatum id detrectarem. Ac me, si
 quis interroget; quid ita? Ne navim submer-
 gam, utique responderem: Itane igitur, ubi
 pecuniæ tantum jactura subest, nec nisi cor-
 poris interitus periclitatur, nemo est, qui in-
 cuset reprehendatq; , si quis magna cautione
 providentiâque hic utatur: ubi autem navim
 frangentibus, non in hoc aut illud pelagus,
 sed in ignis æterni abyssum corruendum est:
 ubi item eisdem naufragos interitus manet,
 non qui corpus ab anima dirimit; sed qui ani-
 mam ipsam unâ cum corpore in sempiter-
 num ejicit supplicium, hinc mihi vos *succen-
 sebitis?* En quemadmodum vir sanctus regen-
 dæ Ecclesiæ onus oblatum defugerit, metu su-
 premi judicii, ad quod alii ultro sese ingerunt,
 nulla retardati formidine futurorum. Verum
 ut plerique sine hac formidine cæci ruunt ad
 interitum; ita qui, *cum timore ac tremore, suam
 & aliorum salutem operantur*, ut Paulus &
 Chrysostomus, facile evadunt. Metuant igitur
 illi in primis, qui sine ullo metu ad venerandum
 Sacerdotii Pastorisque in Ecclesia munus se
 properare sentiunt, quod sancti Patres ange-
 licis etiam humeris formidandum esse clamant.

Qui mi-
 nus timent
 facilius
 pereunt, &
 contra.

Qui

Qui verò salutari hoc timore cum Paulo & Chrysoftomo percussi, sine ignorantia & criminum conscientia, ad hoc munus postulatur, Christi magis gratiâ, quàm suâ virtute fusi, cum iisdem onus delatum accipiant: & sibi quod Timotheo dictum putent. *Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelista, ministerium tuum imple, sobrius esto, &c. In reliquo reposita est tibi corona justitiæ, quam reddet Dominus, in illa die justus iudex omnibus, qui diligunt adventum ejus.* Hoc nisi ex animo cogitent, ac sedulò deinde præstent; procul sint, neque unquam hoc munus aggrediantur, de quo tam rigidam supremus Iudex rationem est exacturus. Væ illi, cui sponsam suam Deus confidit Ecclesiam, quique illam, vel suâ etiam negligentia permisit violari: *Cui multum datum est, multum ab eo requiretur.*

III. P U N C T U M.

Considera, duo potissimum esse, quæ hunc statum difficilem reddant, & in supremo iudicio metuendum. Primum est luxuria, alterum est negligentia muneris commissi. Hæc scylla & charybdis est, intra quam Ecclesiastici navigant; & quanquam alia non desint vada aut scopuli, tamen in iis præcipuè naufragantes offendunt ac pereunt. Continentia enim Ecclesiastico, quantum ad suam personam necessaria est: muneris administratio etiam quantum

AFFE-
TVS.
Timor
cum fide-
cia in
Deum.

2. Tim 4.

Clericorū
statum duo
reddunt
difficilem.

1. Conti-
nentia
ab omni
impuri-
tate.

tum

- tum ad Ecclesiam: in utroque hoc officio vult Deus honorari. Immundos olim Deus magno rigore à sacris voluit arceri, & non nisi mundatos ritè Sacerdotes accedere. *Sacerdotes, ait, qui accedunt ad Dominum, sanctificentur, ne percussat eos. Et Christus in lege nova, non Episcopos solum, verum & Diaconos voluit continentes, & pudicos esse. Nec immeritò; nam, qui sine uxore est, sollicitus est quæ sunt Domini & quomodo placeat Deo: qui autem cum uxore est, sollicitus est, quæ sunt mundi. At Christus elegit suos de mundo, ut sibi illos arctè conjungeret, Nescitis, ait Paulus, quia corpora vestra membra sunt Christi? tollens ergo membrum Christi faciam membrum meretricis? Et à Christi imitatoribus requirit: fornicatio & omnis immunditia, aut avaritia nec nominetur in vobis. Audite iudicium in prævaricatores huius legis constitutum. Irritam quis faciens legem Moysi, absq; ulla miseratione, duobus vel tribus testibus moritur, quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei concitauerit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit? Quanto enim his gravius iudicium imminet, quàm illis, quibus Deus olim vindictam interminatus est.*
- Malach. 1. O Sacerdotes, qui despicietis nomen meum, & dixistis: in quo despeximus nomen tuum? Offertis super altare meum panem pollutum, & dicitis, in quo despeximus te? Lamentatur de hac multorum irreverentia D. Bernardus: Curritur, in-*
- quit,*

„quit, passim ad sacros ordines, & reverenda
 „ipsis quoque spiritibus Angelicis ministeria
 „homines apprehendunt sine reverentia, sine
 „consideratione. Neque enim cælestis timent
 „imperii gestare coronam, in quibus iniquitas
 „& luxuria principatur: in quibus & pessima
 „fortè appareat intra parietes abominatio, si,
 „juxta Ezechielis prophetiam, parietem fodia-
 „mus, ut in domo Dei videamus horrendū, &c.
 „Inimicus nempe hominum sulphurei illius
 „incendii reliquias infelices circumquaque
 „disperfit; execrabili illo cinere Ecclesiæ cor-
 „pus asperfit, & ipsorum quoque Ministro-
 „rum ejus nonnullos sanie fædissimâ spurcissi-
 „mâque resperfit. Et tamen ingrediuntur cum
 „hac macula tabernaculum Dei viventis, in-
 „habitantes cum hac macula templum Domini
 „polluentes, judicium multiplex *accepturi.*
 Quocirca priusquam ad hos accedas ordines,
 ponderandæ in te vires ad continentiam om-
 nem sunt, hoc est, longiori continentia usu
 tam privatim domi, quàm inter medios etiam
 foeminarum choros servato, explorandum tibi
 est, possisne impollutè vivere? In qua re, si te
 lubricum inconstantemque reperias, noli ad
 tuam damnationem hoc in te onus, cui ferendo
 te imparem experiris, fuscipere. Ad præsens
 exitium transeunt, quicumque ante ordines sa-
 cros indulgent suæ liberè cupiditati, cum absti-
 nendi proposito, dum fuerint consecrati: qua-
 si

*siono ad
 Cler. c. 29.*

*Sine pra-
 via explora-
 tione cõ-
 tinentia
 ad ordines
 non veni-
 endum.*

Ordinatis
quotidie
ad vigilā-
dum.

D. Hier.
Ep. 22.

2. Officii
praestandi
cura.

Otiū per-
dit.

Mat. 7.

si verò ad S. ordines eadem cupiditate non es-
sent perventuri. Rursum jam in ipsis ordinibus
constitutis omni custodia hic thesaurus muni-
endus est. *Magnis in hac vita inimicorum cir-
cumdamur agminibus, hostium plena sunt om-
nia; caro fragilis, & cinis futura post modicum,
pugnat cum pluribus. Non querit Diabolus ho-
mines infideles, & eos qui foris sunt, & quorum
carnes Rex Assyrius in olla succendit, de Ecclesia
Christi rapere festinat, escæ ejus, secundum Aha-
buc electa sunt: Iob subvertere cupit, & devora-
to Iuda, ad cribrandos Apostolos expetit potesta-
tem. Ergo: Resistite Diabolo, & fugiet à vo-
bis.*

Jam quod ad alterum desidiæ, & neglecti of-
ficii Ecclesiastici scopulum attinet, ad quem
plures quoque colliduntur, summopere pro-
videndum est, ut quisque, & quæ sui sunt mu-
neris, intelligat, & pro viribus exequatur. No-
vimus enim quæ mente hæc beneficia à Majo-
ribus nostris instituta & locupletata sint, quid-
que illorum Manes, quid Ecclesia mater ab iis
requirat; ut si vel precibus canonicis: vel mini-
sterio defuerint, plures coram supremo Judice
accusatores sint habituri. Ad hanc Domini vi-
neam non vocamur, ut otiosi simus, nec vitis in
illa plantatur, nisi ut fructum adferat. Et *omnis
arbor, quæ non facit fructum bonum excidetur,
& in ignem mittetur. Ego, posui vos, ait ad Apo-
stolos Christus, ut eatis, & fructum afferatis, &*
fructus

fructus vester maneat. Dominus ille vineæ, ficulneæ non ferenti fructum excidium interminatur: succide, inquit cultori, illam; ut quid etiam terram occupat? Potuit hoc loco plantari alia, quæ daret fructum in tempore opportuno. Quantum beneficiorum & favoris Dominus Ecclesiasticis præ reliquis confert mortalibus! Eximit illos à jugo curarum laborumque secularium, in suam immunitatem transfert à iudicio & potestate mundana liberatos, & sub miti suæ Ecclesiæ regimine collocat; tot gratias spirituales offert, solique animæ suæ aliorumque salutis deditos cælestibus tantum bonis, lucrisque in omnem æternitatem cupit esse intentos: ut jure his dicat: quid ultra debui facere vineæ meæ, & non feci? an quod expectavi, ut faceret uvas, fecit autem labruscas? excidatur & in ignem mittatur. Absit, ô Domine, hæc à nobis maledictio: Introibimus in tabernaculum tuum: adorabimus in loco, ubi steterunt pedes tui. Sacerdotes tui induantur justitiam, & sancti tui exultent.

Luc. 13.

Isa. 5.

Oblatio
sui.

Psal. 131.

DISTICHON MEMORIALB

*Judicium ne sperne Dei, fuge scandala. (2)
Magni Hic trepidant: (3) casta
sedulitate cavent.*

MEDI-

MEDITATIO VIII.

*De sanctimonia Ministrorum Ecclesie,
virtutum ordinationis,
requisita.*

VÉRITAS. Juxtà ritus, cujusque gra-
dus ordinis Ecclesiastici, magna
vitæ innocentia & sanctitas re-
quiritur: ut tam in collatione ordinum
quatuor minorum, (ut vocant) quàm (2)
Subdiaconi & Diaconi ordinandi cære-
moniis, (3) atque in primis Sacerdotum
consecratione manifestum est.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Christum in
cena ultima suos discipulos sacerdotio inau-
gurantem. 2. Pete gratiam illius status perfe-
ctionem agnoscendi.*

I. PUNCTUM.

*Ad Christi
exemplū vi-
ta Clerici fore
manda est.* **C**ONSIDERA, quod Christus, qui est Sacerdos
*in aeternum, secundum ordinem Melchise-
dech,* in exemplum vitæ Clericalis omnibus
propo-

propositus sit, qui sese in sacrificio tam incruento coenae ultimae, quam cruento in monte Calvariae aeterno Patri hostiam; pro Peccatis totius mundi, obtulit. Omnibus igitur Ecclesiasticis dictum imprimis est: *inspice, & fac se-* Exod 28:

cundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est, illic discce humilitatem, obedientiam, paupertatem, patientiam, devotionem, ceterasque virtutes te tuoque statu dignas. Hic vero perfectionis status, cum sublimis omnino sit, neque ad eum tam facile exerceri, educique repente Sacerdos queat, sed probatione usque longo opus sit: non voluit suos Ecclesia, nisi sensim, ac per gradus, jam ante in muneribus inferioribus exercitatos, ad Sacerdotii dignitatem pervenire. Unde & Tridentina Synodus statuit: *ut San-* Sess 22 c:
ctorum illorum ordinum, a Diaconatu ad Ostia- 17. de Re-
riatum, functiones, ab Apostolorum temporibus for.
in Ecclesia laudabiliter recepta, & in pluribus locis aliquando intermissae, in usum juxta sacros canones revocarentur.

Jam singulos expende ordines, tam minores quatuor, ut Ostiarii, Lectoris, Exorcistae, & Acolythy, quam majores duos, Subdiaconi & Diaconi, atque ipsam etiam Tonsuram primam ad hos praeviam; & intelliges per hos, velut perfectionis gradus, ad Sacerdotii dignitatem Clericos preparari.

Et in prima quidem tonsura more Nazaraeorum, qui in die consecrationis radebantur, ca-
put

Perfectio in ordinibus

L put

minoribus
requisita.

Psal. 15.

Eph. 4. 24

put tonderi, & vulgo exemptos, Christo spinis coronato inaugurari consideres; quando ordinatus prolatis verbis profitetur: *Dominus pars hereditatis mea, & calicis mei, tu restitues hereditatem meam mihi.* Episcopus etiam super pelliceo imposito dicit: *Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia & sanctitate veritatis.*

In ostiarii munere deferendo Episcopus, exhibitis clavibus Ecclesie, inquit: *sic agite, quae reddituri Deo rationem pro iis rebus, quae his clavibus recluduntur.* In lectoratu demandando ait, porrecto codice scripturae S. *Accipite, & estote verbi Dei relatores; habituri, si fideliter & utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administrarunt ab initio.* Exorcistis creandis dicit: oblato exorcismorum, aut Missali libro: *Accipite, & commendate memoria, & habete potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.* Mox deinde Acolythi, seu Ceroferarii fiunt, exhibente Episcopo primum candelabro, cum candelam, sine lumine, his verbis: *Accipite ceroferarium cum cereo, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari in nomine Domini, Amen.* Sub hac urceolum vacuum tangendum praebet, dicens: *Accipite urceolum, ad suggerendum vinum & aquam, in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini, Amen.* Quae universa sacris mysteriis verbis

Vita puritas
& bonum
exemplum.

que clericos ad perfectionem instruunt ; ut in Joann. 8.
 candida veste puritatis, in accensa luce, quam
 omnes dexterâ manu præferunt, illius memori-
 am ingerant, qui de se profitetur, ego sum lux
 mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris,
 sed habebit lumē vitæ: quique nos admonet: sint
 lucernæ in manibus vestris, & nos similes homi-
 nibus expectantibus Dominum suum. Denique
 per inferiora ad hæc ministeria, piè diligentèr-
 que obita, Deus vult præparari ministros suos
 ad graviora. Super parva vult ante fideles esse,
 quam super magna constituat. Hic expendo
 1. quantâ sollicitudine mater Ecclesia, pro ido-
 neis ministris, sensim educandis, probandisque
 per diversa exercitia, laboret ; &, quemadmo-
 dum par sit, hanc illius curam revereri, & cum
 magna submissione & studio respondendi il-
 lius sanctæ ordinationi, accedere. 2. Vide,
 quo id pacto executus sis, atque illius expecta-
 tioni responderis, ad majores tete ordines, ré-
 cto pióque minorum usu, præparando. Nam,
 ut pueri, qui in primis Grammaticæ rudimen-
 tis sine cura & profectu versantur, ad scholas
 altiores inhabiles indignique accedunt : ita
 etiam, qui in primis hisce Ecclesiæ ordinibus,
 sine pietate & cura Deo placendi versantur, ma-
 joribus erunt indigni probroque magis Eccle-
 siæ, quam emolumento futuri sunt. Quare si
 adhuc fas sit referre pedem, tutiùs erit retroce-
 dere ; quam inenodabili sese vinculo majorum

Luc. 12.
35.

Probandi
ante ordi-
nes Maje-
res.

Gratiarum
actio, aut
Dolor.

ordinum adstringere. Gratias age, siquid ab te rectè factum, Deo propitiante, intelligas si minus, à serio dolore emendationem auspicare.

II. PUNCTUM.

Ad maiores ordines major perfectio necessaria.

Subdiaconi obligatio, & munus.

Considera, quàm sancto ritu, quantâque ad vitam Deo sacram, castâque, & Ecclesiæ ministeriis devotam extimulatione majores ordines conferantur. Subdiaconus renuntiandus procedit in albâ veste, cingulo iuxta lumbos adstrictâ, manipulo & tunicellâ ex sinistro brachio pendente, accensam in dextrâ ceram præferens. Quem deinde Episcopus obligationis perpetuæ Deo Ecclesiæque castè servandi gravi exhortatione admonet, jubetque secularibus desideriis æternùm renuntiare; ac subinde, post litanias decantatas, trinâ benedictione impertit. Porrò sub sacrificio tangendum manu dextrâ vacuum calicem cum patena exhibet, his verbis: *Videte cujus mysterium vobis traditur. Ideo vos admoneo, ut ita vos exhibeatis, ut Deo placere possitis.* Tû fusâ oratione benedictionem à Deo postulat, simulque pro vigilantia, fidelitate, obedientia & donis S. Spiritus à Deo obtinendis, orat. Postea imponit amictum capiti, dicens: *Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Patris, &c.* Et immittens manipulum in brachium sinistrum, inquit. *Accipe manipulum per quem designatur*

designatur fructus bonorum operum. In nomine Patris, &c. Dehinc quemlibet tunicâ vestit, addens: Tunica jucunditatis & indumento salutis induat te Dominus. In nomine Patris, &c. Postremò tradit Epistolarû librum manu dextrâ tangendum, dicens: Accipite librum Epistolarum, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, In nomine Patris, &c.

Diaconatus officiû, quod, præter antedicta, Evangelii legendi, prædicandi, ac baptizandi potestatem includit, simili penè ritu confertur; cum præsentatione tamen Archidiaconi, (quæ in Sacerdotis quoque, & Episcopi ordinatione adhibetur) quod olim populus & clerus ad hanc electionem concurrerit. Unde & populus nunc ab Episcopo monetur, ut siquid adversus creandos Diaconos habeat, fidenter exponat. Comparent verò albâ & manipulo vestiti, manûque sinistrâ stolam, & brachio Dalmaticam vestem sustinent, ac dextrâ candelam præferunt. Quos Archidiaconus nomine Ecclesiæ offert, sciscitante Episcopo: *scisne illos dignos esse?* cûmque respondit: *quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor illos dignos esse ad hujus onus officii:* admissos Episcopus seria exhortatione, ad puritatem corporis animique ac mundi contemptum, tum officii sui, hoc est, ministerii ad aram, prædicationem Evangelii, & baptismi administratio-

Diaconi munus ritibus sacris expressum.

nem, excitat, dispensatores mysteriorum Dei, hereditatem & tributum amabilem Domini, comministros & cooperatores corporis & sanguinis Domini appellans; ac deinde cantatis litanis pro illis Deum obtestans, manum super demissè in terram inclinatos extendit, & ordinando dicit: *Accipe Spiritum S. ad robur, & ad resistendum Diabolo, & tentationibus ejus, in nomine Domini*: utque Deus modestiam puritatemque ad ædificationem plebis, bonæ quoque testimonium conscientie, & perseverantiam largiatur, orat. Mox stolam sinistro imponens humero, inquit: *Accipe stolam candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum. Potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam, qui vivit, &c.* Tum induens Dalmaticam subjicit: *Induat te Dominus indumento salutis, & vestimento letitiæ, & dalmatica justitiæ circumdet te semper. In nomine Domini*: Et offerens librum Evangeliorum, manu dextrâ tangendum, his verbis concludit: *Accipite potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.*

*Stephanus
& Laurē
tius Diaconi
illustres.*

En sacros ritus, quibus, & ministeria Ecclesie, & virtutes ministrorum requisitæ, sat discretè exprimuntur. Utinam tales hoc tempore invenirentur, quales Diaconus Stephanus, & Laurentius, præclara olim Ecclesie lumina & Martyres Christi fuere! Hi vera ac viva talis erant vitæ exemplaria, qualis præscribitur.

Quam

Quam præclari in Ecclesia exempli sunt illi Subdiaconi, qui, ut ordinatio ex Paulo requirit, per omnia student placere Deo, graves in moribus, verbis castigati, ore sobrii, operibus bonorum fecundi: in conversatione jucundi, sine offensione; salutis suæ proximique studiosi, sine dolo; in Ecclesiæ officiis seduli, sine fastidio. Quantum orthodoxam religionem decorant Diaconi, qui spiritu Dei cum Stephano pleni, ministerium suum piè constantèrque obeunt, justitiæ divinæ pietatisque cultores in sese, propagatores in proximo: in quibus & modestia gravis, & spiritualis disciplinæ observantia, & castitatis exemplum, & bonæ sit conversationis testimonium. *Decet enim actuum operumque nostrorum testem esse publicam existimationem, & attestationem, ne derogetur muneri ut qui videt ministrum altaris congruis ornatibus, autorem prædicet & Dominum, qui tales servulos habeat.*

Ambr. l. 1. offic. c. 50.

Expende, quemadmodum hæc in te, vel expresseris exempla virtutum hæc in te, vel deinde expressurus sis: ac cogita, si terrenus Princeps cultos ac benè moratos servos desideret, ceteroquin aulâ gratiâque suâ deturbandos; quantò æquius strictiùsque hoc ille Dominus Dominantium exacturus sit, quem nullum crimen latet, nullum non decet in ministris virtutum decus: cui ipsi de cælo Angeli serviunt, ipsi cœlites in gloria exaltati coronas

Ecclesia honori esse debent.

AFFE-
CTUS.
reveren-
tia.

fuas submitunt. Reverere talem tantumque
Dominum, & quâ potes morum innocentia,
quâ vales ministerii tui sedulitate ac devotione
famulare, & pro terrena possessione, à qua De-
us olim quoque Levitas seclusit, erit *Dominus*
pars possessionis tuae, & funiculus hereditatis
tuae.

III. PUNCTUM.

CONsidera denique Sacerdotum, sive Pres-
byterorum (qui sic dicti, quòd ex senio-
ribus olim delecti sint) ordinationem, sanctis
ritibus ad mores illorum exprimendos insti-
tutam. Vocantur & hi cum testificatione Ar-
chidiaconi, populòque ad censuram propo-
nuntur. Monentur deinde ab Episcopo officii
fulcipiendi, quod est benedicere, offerre, bap-
tizare, prædicare verbum Dei, & præesse in Ec-
clesia Diaconis, aliisque ministris, ac populo,
non exemplo minus, quàm verbo, tam ad ar-
cendos lupos ab ovili Christi, quàm oves cu-
stodiendas. Ut illis, quod Jeremiæ dictum sit:
Ecce constitui te super gentes, & super regna, ut
evellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, &
adifices, & plantes. Quandoquidem & regna, &
Reges ipsi, his jure in negotio salutis subiecti
sunt. Debent igitur hi tales ante formari ad
exemplar Pastoris summi, *qui est sanctus, inno-*
cens, impollutus, segregatus à peccatoribus. Epil-
copus igitur post Litanias, bona eis à Deo pre-
catus,

Sacerdotii
munus &
sanctitas
requisita.

Jer. i. 10.

Heb. 7. 26

catus, stolam ante pectus in crucis modum disponit, cum verbis: *Accipe jugum Domini. Jugum enim ejus suave est, & onus ejus leve.* Imponensque casulam super humeros complicatam, & à parte anteriori dependentem, ait: *Accipe* Charitas.
vestem sacerdotalem, per quam charitas intelligitur. Potens est enim Deus, ut augeat tibi charitatem, & opus perfectum. Subhæc invocato per hymnum (*Veni creator*) Spiritu S. inungit Episcopus sacro oleo ambas manus à pollice ad indicem usque in formam crucis, orátque his Benedi-
 verbis: *consecrare, & sanctificare digneris, Domine, manus istas, per istam unctionem & nostram offerendi*
benedictionem: ut quaecunque benedixerint, benedicantur, & quaecunque consecraverint, consecrentur, & sanctificentur. potestas.
In nomine Domini nostri Jesu Christi. Deinde Episcopus consecratas manus jungit, quas ministrorum aliquis lineo vinculo ligat. Tum exhibitum cum vino calicem, & cum patena hostiam ordinandus tangit, dicente Episcopo: *Accipe potestatem offerre sacrificia Deo missasque celebrare, tam pro vivis, quam pro defunctis.* Post hæc Missa ad offertorium usque ab Episcopo peragitur, intereaque frictis medullâ panis, lotisque aquâ manibus, creati presbyteri accensam Episcopo candelâ, manibus exosculatis, offerunt; moxq; offertorium, & verba consecrationis cum eodem legunt, ac subinde data pace, ex manibus Episcopi, osculo prælibatis communicant. In-

Conjunctio
cum Deo.

terim canitur: *fam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis, quæ operatus sum in medio vestri. Accipite Spiritum S. in vobis paracletum, ille est, quem Pater mittet vobis. Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego precipio vobis. Gloria Patri, &c.* Postea stantes omnes recitant symbolum Apost. Credo, &c. profitentes fidem, quam prædicaturi sunt. Inde Episcopus utramque manum super caput genuflectentium ponit singulis dicens: *Accipe Spiritum S. quorum remisseris peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt, & mox explicat complicatam casulam, addens; stolâ jucunditatis induat te Dominus. Denique genuflexi junctis manibus inter manus Episcopi interrogantur singuli: Promittis Episcopo ordinario tuo, reverentiam & obedientiam? & quisque respondet: promitto. Cui osculo dato, Episcopus dicit: pax Domini sit semper tecum, Postremò monitos, ut ritus celebrandi discant, solenni hac benedictione: *Benedictio Dei omnipotentis Patris & Filij & Spiritus S. descendat super vos, ut sitis benedicti in ordine sacerdotali, & offeratis hostiâs placabiles pro peccatis & offensionibus populi omnipotentis Deo, cui est honor, &c.* dimittit. Vide, quantum in suis Sacerdotibus sanctitatem, quamque perfectam charitatem, tanquam in amicis, quibus, Christus corporis & sanguinis sui depositum & pretium credidit, Ecclesia requirat.*

Potestas
absol-
vendi

Obadien-
tia Epis-
copo de-
bita.

quirat, Quot piis deprecationibus, quot sacris ritibus, quot admonitionibus, quot signis, quanto studio & contentione, suadet, inculcat, repetit ministris suis disciplinae custodiam, puritatem vitae, & morum sanctimoniam! Moyses ad montem Dei accessurus, jubetur calceamenta de pedibus deponere, quod locus sanctus esset, at vos, ô Ministri Dei, non accessistis ad laudabilem montem, & accensibilem ignem, & turbinem, & caliginem, & procellam, & tuba sonum, & vocem verborum, ad quæ Moyses hæsit exterritus & tremebundus; sed accessistis ad Sion montem, & civitatem Dei viventis, &c. ad testamenti novi mediatorem Jesum, & sanguinis asperersionem melius loquentem, quam Abel. Quod si igitur, tantâ religione sibi Deus serviri voluit in figuris, ut dixerit: si audire nolueris vocem Domini tui, ut custodias & facias omnia mandata & ceremonias, venient super te omnes maledictiones: quantâ observatione digna erunt, quæ in lege gratiæ, ubi ipse Deus homo factus sacerdos & hostia est, præscribuntur: Quanta, ait Tridentina Synodus, cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit; qui cogitarit, maledictum in S. literis vocari eum, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessario fatemur, nullum aliud opus adeò sanctum ac divinum

Veneratio
sacris
rebus deo
bit...

Hebr. 12.

Deut. 10.

Sess 12. c.
de obser.
in Missa.

„à Christi fidelibus tractari posse , quàm hoc
 „ipsum tremendum mysterium , quo vivifica
 „illa hostia, quâ Deo Patri reconciliati sumus,
 „in altari per Sacerdotes quotidie immola-
 „tur ; satis etiam apparet , omnem operam &
 „diligentiam in eo ponendam esse , ut quantâ
 „maximâ fieri potest cordis munditiâ & puri-
 „tate , atque exteriori devotione ac pietatis
 „specie peragatur. Arcam olim ligneam tot
 Philistæi curiosè intuentur ac pereunt. Oza
 irreverenter tangit & concidit. *In eis discamus quanti piaculi, simul & periculi sit, indignè tractare, aut sumere sacrosanctum Christi Corpus , in hostia salutari , cujus typum sic Deus magnificavit , sic sublimavit , sic vindicavit. Va sacrilegis manibus, va immundis pectoribus immundorum Sacerdotum , à quibus tam insolenter quotidie tangitur , & suscipitur , si talis ultio in umbra , qualis fiet in veritate ! Simus igitur illud quod Ecclesia tot ritibus à nobis exigit, sancti & innocentes , nisi ex ipsa consecratione nostra coram supremo damnari iudice velimus.*

B Thom.
 de Villan.
 Conc. 3. de
 Euch.

Affectus pu-
 ritatis &
 obedientia.

DISTICHON MEMORIALE.

*Sanctorum nos vita decet. (2.) quam ritibus
 ordo quilibet appositis exprimit. (3.) ara
 petit.*

CONSIL-

CONSIDERATIO

De Sensuum Custodia.

PUNCTUM I.

Examina te I. Quomodo custodias oculos, cavendo ab aspectu non necessario mulierum, puerorum formosorum, proprii corporis, morum alienorum, rerum curiosarum.

Examina te 2. Quomodo custodias aures ab auditu sermonum noxiorum (ut sunt detractiones, murmurationes) levium (ut sunt ludicræ & parum religiosæ facetiæ aut narratiunculæ) impertinentium (ut sunt nova de bellis aliisve variarum regionum gestis aut eventibus) suavium (ut sunt musica instrumenta extra templum, & profanæ conciones) periculorum (ut sunt colloquia cum mulieribus vel formosis juvenibus.

Examina te 3. Quomodo custodias gustum cavendo, ne præproperè (id est extra tempora prandii & cœnæ) nimis ardentè & lautè (id est delicatioribus cibis appetendo) studiosè (id est condimenta ciborum inordinatè , & voluptatis tantùm causa adhibendo) comedas aut bibas?

Exami-

Examina te 4. Quomodo custodias odoratum à nimia delectatione haustâ, ex floribus, variis suffitibus, balsamo, moscho, unguentis?

Examina te 5. Quomodo custodias Tactum ab illicitâ & sensuali contrectatione mulierum, Puerorum, Tui ipsius, bestiarum, aliarum rerum mollium.

PUNCTUM II.

Perpende motiva ad sensuum accuratam custodiam incitantia.

Primum est. Quia per sensus male custoditos oritur concupiscentia, & per hanc peccatum, si ergo domum tuam claudis, ne ingredi possit, qui tibi aut domesticis noceat, cur non magis claudes portas sensuum, per quas concupiscentia, & cum hac malorum maximum, scilicet peccatum ingreditur.

Secundum est. Quia per sensuum custodiam amor erga DEUM mirè declaratur, illaque vicissim à Deo singulariter amari meretur; id ut clarius cognoscas, finge sponsam regis à variis procis ad adulterium sollicitari, quorum unus pretiosas imagines, alter jucundissimam Musicam. Tertius splendidissimum Convivium. Quartus odores suavissimos. Quintus dulcissima oscula in præmium promittat; quos tamen omnes ipsa generosè repellat, asserens se
omnia

omnia hæc dona longè excellentius in suomet
 sponso possidere ; an non hanc sponsam , si
 sponsus ejus hoc certamen in occulto arbitra-
 tus esset , mirè recreaturam sponsum suum,
 ejusque amorem sibi demerituram putas ? at-
 qui idem facit anima sensus suos severè custo-
 diens, cur ergo non similem amorem à sponso
 suo DEO exspectet ?

Tertium est. Quia sensuum custodia est
 mater orationis, & consolationum cœlestium,
 uti experientia quotidiana confirmat.

P U N C T U M III.

*Inquire media ad hanc custodiam procuran-
 dam apta :*

Primum est. Ut frequenter & accuratè per-
 pendas conditiones voluptatum carnalium ,
 quæ sequenti disticho explicantur :

*Noxia, vana, brevis, falsa est, turpisque
 voluptas ,*

Ferre solet solus, gaudia vera Deus.

Secundum est. Ut supra singulorum sen-
 suum custodiam aliquot diebus aut hebdoma-
 dibus examen particulare facias.

Tertium est. Ut, ubi sensum aliquem ad vo-
 luptatem ex rebus creatis hauriendam incitari
 advertis, mox eidem meliorem aliquam volu-
 ptatem ex ipso DEO petitam objicias , quem
 in finem juvabit quasdam jaculatorias preces

in promptu habere, quarum aliqua generales sint pro omnibus sensibus, aliqua particulares pro aliquo duntaxat sensu; generales esse possunt: quis ut Deus? Deus meus & omnia, renuit consolari anima mea, memor fui DEI, & delectatus sum. Delectare in Domino, & ipse dabit tibi petitiones cordis tui. JESUS sole serenior, & balsamo suavior, omni dulcore dulcior, & cunctis amabilior.

Particulares esse possunt pro Visu. Quid mihi est in cœlo, & à te, quid volui super terram? averte oculos, ne videant vanitatem; in via tu vivifica me. Pro Auditu: JESU Decus angelicum, in aure dulce canticum, in ore mel mirificum, in corde nectar cœlicum. Nil canitur suavius, auditur nil jucundius, nil cogitatur dulcius, quàm JESUS Dei Filius, Domine, quo ibimus? verba vitæ æternæ habes. Sonet vox tua, mi JESU, in auribus meis, vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Pro Gustu: Tua JESU dilectio, grata mentis refectio, replens sine fastidio, dans famem desiderio; Qui te gustant esuriunt, qui bibunt adhuc sitiunt, desiderare nesciunt, nisi JESUM, quem diligunt. Cibus meus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus. Pro Odoratu. Trahe me post te; curremus in odorem unguentorum tuorum. Pro Tactu: Quocunque loco fuero, mecum JESUM desidero, quàm lætus cùm invenero, quàm felix cùm

cum tenuero. Tunc competens, tunc oscula,
 quæ vincunt mellis pocula, sed in his parva
 morula, JESU fruar per sæcula.

MEDITATIO IX.

*De doctrina & virtute Ministrorum
 Ecclesiæ.*

VERITAS. Minister Ecclesiæ cum
 doctrina studium rerum divina-
 rum conjungere tenetur, tam ad
 debitam officii sui administrationem,
 quàm diversorum malorum cautelam.
 (2.) Deindè, ut mores ad exemplum
 Christi formet, mortificatione eidem se-
 dulâ opus est. (3.) Inprimis verò, ut ex-
 emplo & ædificationi sit omnibus, mo-
 destia illum & humilitas ornet.

ORATIO PRÆPARATORIA
 communis.

PRÆLUD. I. *Christum tibi propone, Agnum
 Paschalem cum Discipulis manducantem, ac
 deindè etiam pedes discipulorum abluentem.
 Illic rituum observantia, hic humilitas ex-
 emplo sit. 2. Gratiam pete imitandi.*

M

I. PUN-

I. PUNCTUM.

Doctrina
& veritas
in Sa-
cerdotibus
requisita.

Considera ante omnia in Ecclesiasticis, atque in primis Sacerdotibus, & populi Pastoribus, requiri doctrinam & veritatem. Quod jam olim Deus in figura expressit, quando Sacerdotem in Rationali suo, quod erat ex auro hyacintho, purpura, coccoque, ante pectus duos lapides pretiosos ferre voluit, quibus inscriptum esset, *Urim & Thummim*: hoc est, *doctrina & veritas*. Quia sacerdotale pectus scientiæ veritatisque aliis communicandæ voluit esse reconditorium. *Labia enim Sacerdotis ait, custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus; quia Angelus Domini exercituum est.* Nā Sacerdos Angelus dicitur, id est, nuntius, quia Dei & hominum sequester est, ejusque ad populum nuntiat *voluntatem*. Indignissimū profectò est tanti muneris in se executionem suscipere, ex quo Dei gloria, salus propria, totque aliorum mortalium dependet; & quid sibi, quid aliis præstandum sit, ignorare. Quæ enim hinc confusio in tota Dei Ecclesia, quæ morum in se aliisque eversio! Hinc illæ olim in populum Israëliticum calamitates incubuere. *Speculatores ejus cæci omnes nescierunt universi, caniti non valentes latrare, dormientes, & amantes somnia, ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam, omnes in viam suam declinaverunt, unusquis-*

Malach. 2.

D. Hier.
in hunc
locum.

Ignoran-
tia pessun-
dat Eccle-
siam Dei.

Isa. 56.

quisque ad avaritiam suam, à summo usque ad novissimum. Venite sumamus vinum, & impleamur ebrietate, & erit sicut hodie, sic & cras. Hæc videlicet consequentia est, ut ubi Ecclesiastici lectionem sacram, studiumque proficiendi in divinarum rerum cognitione deserunt, ibi ad curam opum, aut ventris delabantur: salutem suam proximorumque & totam Dei Ecclesiam magno multorum scandalo, ingenti detrimento, & irreparabili animarum clade, destituant.

„Unde ignorantia mater cunctorum errorum, maximè in Sacerdotibus Dei, vitanda est, qui docendi officium in populo susceperunt. Sacerdotes enim, legere S. Scripturas frequenter admonet Paulus, dicens ad Timotheum: *Attende lectioni, exhortationi, & doctrinae.* Et sanè ignorantia nescio, quomodo excusari possit in eo, qui se magistrum infantium, & Doctorem insipientium profitetur? Ignorans utique ignorabitur, imò & multos ignorare faciet & ignorari, Quare salutaris Hieronymi ad Nepotianum & quemvis clericum monitio est. *Divinas scripturas sæpius lege, imò de manibus tuis nunquam sacra lectio deponatur. Disce quod doceas, obtine eum, qui secundum doctrinam est fidelem sermonem; ut possis exhortari in doctrina sana, & contradicentes revincere. Sermo Presbyteri scripturarum lectione conditus sit.* Et quamvis tibi munus docendi alios non incumbat:

Qui curam librorum deponunt, ventris gerunt.

Concil. Tolet. 4. cap. 24.

Bern. super Ecce nos rel. c. 24.

De vita Clerico.

Tit. 1. 9.

Latissimus campus studij Ecclesiastici.

sunt sacræ leges & canones, illis utique, qui ab
 harum observatione Canonici dicuntur, scire
 necessariae; sunt leges ritusque, quibus Sacra-
 menta administrantur, sunt aliæ juxta quas vi-
 vendum Ecclesiastico institutiones, est tota
 scriptura, ejusque commentationes à doctis
 traditæ, sunt Concilia & sancti Patres, sunt fi-
 dei religionisque nostræ placita, nec in paucis
 controversi, & à variis hæreticis impugnati ar-
 ticuli, & omnis Theologica, quæ latè pa-
 tet, scientia, quibus tum capescendis, tum
 tradendis Ecclesiasticum voluit Deus occupa-
 ri; ne aut ad curam rerum mundanarum, aut
 ad commestationes ventrisque deforme servi-
 tium, aut turpiora etiam carnis desideria ani-
 mum adjiceret. Sed & officii quemque ratio
 ad varia horum necessariò scienda adstringit.
 Ea enim aptitudine nisi ad ordines accesserint,
 Episcopus tenetur rejicere, non levem damna-
 tionem habiturus, si ineptos admittat. Et sicut
 porum Medicus, nisi peritus, non accipitur,
 quomodo animorum medicus, cui æterna sa-
 lus credenda est, admittetur? *Nonne si cæcus
 cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt.*
 In ceteris nobis artibus providemus idoneos
 & ad Dei servitium in Ecclesia, pro salute pu-
 blica institutum, imperitos recipiemus? Absit
 tanta ab illis Numinis irreverentia, quorum est
 huic rei advigilare.

Expende igitur, an quæ tui officii sunt, pro-
 bè te-

*Rejicienda
 di igno-
 rantes ab
 hoc statu.*

Mace 15.

bè teneas? Si experiaris hæc tibi deesse, quæ
 requirit Ecclesia, cave in hunc te statum inge-
 ras, ne tuam aliorumque salutem pessundes.
 Quod si tamen pedem intuleris : omni con-
 tentione & studio ad cognitionem te dignam
 enitere. Non frustra supra Apostolos Spiri-
 tus S. in linguis igneis apparuit, Nam ostendit
 Deum in Ecclesia sua ministros velle, qui
 divina loquerentur, ad proximi ædificationem
 & instructionem, in doctrina ac veritate. Quæ
 nisi feceris procul te abesse à spiritu illo divino
 demonstrabis. Quod si ad Ecclesiam velut ad
 otiosorum hominum aream transisti, ut redi-
 tibus sacris pinguesceres, & paucis quandoque
 in domo Dei psalmis raptim decantatis, aut re-
 citatis, ad otiosam vitam, instructam mensam,
 societates, diverticula recreationum, luxumve
 redires, brevia hujus vitæ gaudia æternus luctus
 occupabit. Non servis Ecclesiæ : sed illa tibi.

Detestare tam manifestam hominū insaniam
 qui apertis oculis ruunt ad perditionem ; &
 idoneum te Deo præbe ministrum, ut potens
 sis exhortari in doctrina sana, & possis eos qui
 contradicunt arguere. Moveat te mater Eccle-
 sia, cui tanquam fidelis filius operam tuam ad-
 dixisti : moveat institutio intentiōque Majo-
 rum, non nisi ad Dei gloriam hominumque sa-
 lutem has opes destinantium : moveat tanta
 multorum necessitas & salus in periculo colloca-
 ta, quæ tuis precibus, instructione, exemplōque

*Ad quæ
 Ecclesiæ
 minister
 obligetur.*

*Detestatio
 & ignorantia.
 Tit. 1.*

Dan. 12. 1.

fulcienda est: moveat denique animæ propriæ fors & gloria; nam *qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stella in perpetuas æternitates.* Contra qui ignorantes & ignorati, *curam carnis in desiderijs suis perscient*, hi breve fluxæ vitæ gaudium æterno luctu terminabunt.

II. PUNCTUM.

Mores clericorum ad exemplum Christi formandi.

1. Tim.

4. 12.

Sess. 22.

c. 1.

Morificatio ad hoc necessaria est.

Considera, quod homo Ecclesiasticus, quantum ad mores & vivendi disciplinam attinet, reliquis Christianis probitatis exemplum esse debeat. Ita Timotheum suum Paulus instruit: *Exemplum esto fidelium, in verbis, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate.* Nam, ut Tridentinum ait: *Nihil est quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt.* Cum enim in rebus seculi in altiorem sublatis locum conspiciantur, in eos tanquam speculum reliqui oculos conjiciunt, ex iisque sumunt, quod imitentur. In quos enim alios potius oculos animùmque convertant, quàm quos instituto & habitu perfectionem vident profiteri, ducesque ceteris hominibus ad virtutem instruendis præpositos? Quia verò tales non repente cum professione sua inferiorem hominem cupiditatésque illius deponunt, necesse

cesse est eisdem in perpetua sui custodia, & pravorum affectuum mortificatione versari: Qui enim *Jesu Christi sunt*, carnem suam crucifigunt cum vitijs, & concupiscentijs suis. Nec meliores aut sanctiores Apostolo sunt, ad tertium cœlum rapti, & arcanorum Dei conscio, qui tamen de se fatetur: *ego sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aerem verberans, sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo; ne forte cum alijs predicavero ipse reprobus efficiar.* Si irâ immoderatâ efferris, si arrogantia extolleris, disce à Christo, quia mitis est, & humilis corde, & coram hoc magistro ac iudice tuo frequenti exercitatione mansuesce & humiliare; si luxuriâ tentaris, jejuniis lascivientem carnem frange: nam si *omnis, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet; & illi ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam;* quantum dedecus nostrum sit, in hoc studio, à vanis ejusmodi hominibus superari? *Confusio certè & ignominia est, Jesum Christum crucifixum, pauperem, & esurientem fartis predicare corporibus, & ad jejuniorum doctrinam rubentes buccas, tumentiâq; ora proferre.* Si lubrica tibi lingua sit, (ut seculares ad Ecclesiasticorum sermonem aures arrigunt) *alliga sermonem tuum, ne luxuriet, ne lasciviat, & multiloquio peccata sua colligat, sit restrictior, & ripis suis coërceatur: sit ori tuo ostium, ut claudatur ubi oportet, & ob-*

I. Cor. 9.

D. Paulus
amans
mortifi-
cationis.
Matt II.

Necessa-
ria omni-
bus est.

Cap. Ec-
clesiæ
Principes
dist. 35.

Ambros.
lib. 1, de
offic. c. 3.

Lib. 2. de
Confid. c.
15.
Jac. 16

Prov. 10.
19.

Chrysoft.
hom. 1. de
David &
Saul.

Eccli. 22.
v. 33.

Custodia
sensuum
necessaria.

*seretur diligentius. Mirum est, quod nuga inter
seculares nuga sint, in ore autem sacerdotis blas-
phemia. Quare, si quis putet se religiosum esse, non
refrenans linguam suam, sed seducens cor suum,
hujus vana est religio Facilis omnino in lingua
lapsus est, inter homines ex seculi lege viventes
loquentesque: nam in multiloquio non deest
peccatum, qui autem moderatur labia sua, pru-
dentissimus est. Dum aliorum facta recensemus,
aut facile adjuvamus adulatione, vel favore cor-
rupti; aut detrahimus correptione vel
invidia, nonnunquam, quo nihil est pejus, &
ipsa fovemus dissimulatione vel approbatione
vitia. Quantum in Dei ministro dedecus &
malitia! Longè enim pejus est collaudare delin-
quentes, quam delinquere. Siquidem is, qui, dum
peccat, condemnat interius peccatum suum, pote-
rit aliquando ad se redire: at qui laudat maliti-
am, is se privavit curatione, quam affert peni-
tentia.*

Expende, quanta hinc scandala & malorum
illecebræ ab eo præsertim nascantur, qui tan-
quam iudex à Deo est constitutus, ad scelera in
aliis condemnanda, & virtutem persuadendam;
& dic cum Siracide: *Quis dabit ori meo custo-
diam, & super labia mea signaculum centum, ut
non cadam ab ipsis, & lingua mea perdat me?*
Quod si enim equis frena in ora mittimus, ad
consentiendum nobis: quanto æquius, ut linguam
nostram frenemus, eademque custodiã aures,

ocu-

oculos, manus reliquosque sensus & potentias muniamus? Qui alios ad obsequium flectunt, & sibi dictum esse noverint: *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram. Deponite iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpem sermonem de ore vestro; nolite mentiri invicem, exspoliantes vos veterem hominem cum actibus, & induentes novum, secundum imaginem ejus, qui creavit illum. Hoc enim est mortificare se, sive mori mundo, & vivere Deo.*

Colos 3.

Desideriis mortificationis.

S. Bern.

ler. 52. in Canto

Vitam hac morte frequenter cadam, ut evadam laqueos mortis, ut non sentiam vitæ luxuriantis mortifera blandimenta, ut non obstupescam ad sensum libidinis, ad astum avaritiæ, ad iracundiæ & impatientiæ stimulos; ad angores sollicitudinum & molestias curarum. Moriatur anima mea morte iustorum, ut nulla illa illaqueat fraus, nulla oblectet iniquitas. Bona mors, quæ vitam non aufert, sed transfert in melius. Contra, mala vita, quæ mortem non aufert, sed transfert in deteriorem: anima enim, quæ in deliciis est, vivens mortua est, quam post mortem temporalem, mors exspectat sempiterna.

1. Tim. 5.

III. PUNCTUM

Considera necessarium esse Ecclesiasticis audire ac sequi Apostolum hortantem: *dignè ambuletis vocatione, quæ vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, &c. Renova-*

Ad exemplum aliorum propositi sunt.

Eph 4. v. 1. & 23.

M 5

manu

mani autem spiritu mentis vestrae, & induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia & sanctitate veritatis. Non enim illis fatis: declinare malum, sed oportet etiam facere bonum. De quibus dictum: vos estis lux mundi, non potest civitas abscondi supra montem posita: neque accendunt lucernam, & ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in caelis est. In primis verò modestia & humilitas sunt, quae clericum ornant, & honesta in luce ceteris imitanda proponunt. Decet enim ut loquitur Tridentinum, omnino Clericos vitam moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu aliisque omnibus rebus nihil nisi grave, in oderatum, & religione plenum praeseferant. Deinde convenit, ut non solum modesta suppellecti, & mensa, ac frugali victu contenti sint, verum etiam in quocunque vita genere, ac tota domo caveant, nequid appareat; quod a sancto hoc instituto sit alienum, quodque non simplicitatem Dei zelum, & vanitatum contemptum praeseferat. In hoc tamen bonorum operum, nisi ipsius etiam modestiae studio, illud in primis agendum, ut ita fiat opus in publico, ut tamen intentio maneat in occulto: ut & de bono opere proximis praebeamus exemplum, & tamen per intentionem, qua soli Deo placere querimus, semper optemus secretum. Planè anceps

Matt. 5.

Modestia,
& temperantia decet.

Sess. 22. c.
1. de ref.

Sess. 24. c.
1. de ref.
S. Greg.
hom. 11.
in Evang.

ceps lucta est, quæ cum cœnodoxiæ studio suscipitur, quia hoc malum tam virtutibus, quam vitiis adhæret. Quocirca in oculis Dei, omnia contemplantis & judicantis, constitutus, sibi quisque dicat: *Quis te discernit? quid habes, quod non accepisti, si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis.* Pone tibi ante oculos illum, de quo Christus, parvulum, quem in medium Discipulorum produxit, & audi: *nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.* Quicumque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic major est in regno cœlorum. Pone ante te Christum ipsum, qui cū dives esset, propter nos egenus factus est; cū in illo omnes essent thesauri sapientia, & scientia Dei; cū esset Dominus Dominantium & potens super omnes Reges terræ, propter nos opprobrium hominum factus est, & abjectio plebis, & tanquam in sola humilitate omnis esset perfectionis vis: *discite*, inquit, *à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Et quicumque voluerit esse major inter vos, sit vester minister, & qui prædecessor est, veluti ministrator. Ecce, ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. ut iccirco & summus in Ecclesia Pontifex hunc titulum non erubescat: *servus servorum Dei.*

1. Cor. 4.

Matt. 18.

2. Cor. 8.

Humilitas

necessaria

est.

Matt. 11.

Luci 22.

Ambitio

exitialis

est.

ubi

Procul igitur absit honoris ambitio: & si prælaturæ digniores in Ecclesia administrandæ sint, offerantur, non quærantur. Et noveris,

ubi

ubi major est honos, illic onus majus, & ratio difficilior supremo Judici aliquando reddenda. Sapientis monitum est. *Noli querere à*

Eccli. 7. 4. Domino ducatum, neque à Rege cathedram honoris. Durissimum siquidem iudicium his qui praesunt, fiet: exiguo enim facile conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur.

Sap 6. 6.

S Bern. in
Decl su-
per, Ecce
nos.

Timor ru-
inae.

Phil. 2.

D. Bern.
ser 1. sup.
Missas.

Age, ergo, quoniam iudicium grave his qui praesunt, festina multiplicare Praebendas, inde ad Archidiaconatus evola, demum aspira ad Episcopatus, ne ibi quidem requiem habiturus, quoniam sic isur ad astra. Quo progederis miser? an ut ab altiori gradu casus sit gravior? neque enim sic paulatim decides; sed tanquam fulgur in impetu vehementi, quasi alter satanas, subito dejiceris. Muta animum atque illum imitare, qui cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, formam servi accipiens. Hunc intuere, & erubescere cinis. Deus se hominibus subdit, & tu dominari gestiens hominibus, tuo te proponis auctori? Praes igitur? sic aliis exemplo Christi praes, sicut qui ministrat.

DISTICHON MEMORIALE

*Virtuti doctrina comes sit, (2) formaque Christi
Afflicti (3) & placeat cura
modesta gregis.*

PRO

PRO DIE IV.

MEDITATIO X.

De Ministrorum Ecclesie obedientia, castitate, & paupertate.

VERITAS. Non Deo tantum singulari observantia Minister Ecclesie, verum & sacris legibus ac Prælati subjectus esse tenetur: (2) tum verò devitato otio, prava conversatione, perpetuæ castitati sese adstringere, (3) ac denique bonis Ecclesie non ad se, aut amicos ditandos, verum ad honestam sustentationem, & pauperum subsidium uti.

ORATIO PRÆPARATORIA
consueta.

PRÆLUDIUM I. *Proponetibi Christum, inter vincula Iudeorum obsequi trahentibus, ad flagra denudari, & denique nudum crucifigi. 2. Pete gratiam illius virtutes sequendi.*

I. PUNCTUM.

Considera viris Ecclesiasticis imprimis dictum esse, qui vult venire post me abneget *Christum.*
semetipsum *ad mortem.*

usque obedientē Ec-
clesia mi-
nister
imitetur.

femetipsum, tollat crucem suam, & sequatur.
Hoc omnes discipulos Christi fecisse constat,
& Paulum inter Apostolos, postremum qui-
dem ordine, non tamen fervore, qui de se pro-
fitetur: *mibi autē absit gloriari nisi in cruce Do-*

Gal. 6.

Phil 3.

Phil. 2.

2. Mach.
9.

*A secula-
ribus ne-
gotiis ab-
sineat.*

2. Tim. 2.

*que decretis damnatur: nam nemo militans Deo
impli-*

implicat se negotiis secularibus. Et æquum est, ut ab illicitis venationibus, aucupis, choreis, ca-

Trid. sess.
24 de Ref.

*hernis, lusibusque abstineant, atque morū integri-
tate polleant; ut merito Ecclesia senatus dici possit.
Ad illa quoque quæ in sacro ministerio sui sunt
officii strictè obligantur; quòd & muneris sus-
cepti ratio, & Ecclesiæ suos ministros alentis
compensatio hoc exigat. Et si tanta olim fuit
arcæ reverentia, ut David constituerit coram ar-
ca Domini de Levitis, qui ministrarent, & re-
cordarentur operum ejus, & glorificarent atque
laudarent Dominum: quomodo non in umbra,
sed in sacrorum nostrorum veritate Christum
præsentem non magis veneramus? Siquid hic
laboris, aut molestiæ sese offert, cur ultro nos
ingerimus? an qui commoda percipit, onera
recusabit?*

Ecclesiast.
icum
munus se-
dulò obeat

1. Par. 16.

Jam quos Christus suo nomine in Ecclesia moderanda Prælatos constituit, his quoque honorem, obedientiamque deberi, quis dubitabit? Nam si omnis anima potestatibus sublimioribus subdita est, ita, ut qui resistit potestati, Dei ordinationi resistat, & sibi damnationem acquirat; & si etiam seculari obsequendum Principi sit, in rebus ad politicam disciplinam spectantibus: non enim sine causa gladium portat, Dei enim minister est, vindex in irâ ei, qui malum agit; quantò illud observandum religiosius erit, in rebus ad Ecclesiasticam disciplinam ipsumque Dei cultum pertinentibus, cui ipsa etiam

Prælati
suis obtē-
peret.

Rom. 13.

Hebr. 13.

etiam disciplina politica sub ordinata est? Non frustra Apostolus præcipit: *obedite Præpositis vestris, & subjacete eis, ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri.* Certè Clemens Papa hujus obedientiæ rigidus exactor, omnes Sacerdotes, Diaconos, Subdiaconos, reliquosque de Clero suis Episcopis refractarios, non solum infames, sed & extorres à regno Dei, & consortio fidelium, & à liminibus S. Dei Ecclesiæ alienos declarat.

Epist. 3.

Confusio
inobedien-
tis
Ministri
Dei justis-
sima.

Erubescamus igitur in hac Christi militia detrectare imperium, quando ipsum ducem nostrum, non Deo Patri solum, verum & mortalibus parentibus subditum fuisse legimus, atque in secularis militiæ disciplina summa plesti severitate delicta inobedientiæ cernimus, & magna observatione mandata etiam gravissima, cum vitæ fortunarumque omnium discrimine videmus acceptari: & illic quidem, ut corruptibilem coronam accipiant, quæ sæpe fallit: hic autem incorruptam, quæ sine dubitatione legitimè certantibus confertur. An refractarios non percellunt Christi ad Apostolos eorumque successores monita: *qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit?* Neque pii, sui que judicii homines sibi hic adulentur: *melior est enim obedientia, quam victima, & quasi scelus idololatriæ est nolle acquiescere.* Quare quodcunque facitis, ex animo operamini, sicut Domino, & non sicut hominibus.

Luc. 10.

1. Reg. 15.

Colof. 3.

II. PUN.

II. PUNCTUM.

Considera quod singularis amor castitatis
 studiumq; incontaminati corporis Eccle-
 siæ ministrum deceat, ob sacrorum reveren-
 tiam, & quod Christus voluerit suos discipulos
 carni prorsus renuntiare: *Siquis, ait, veniat ad*
me, & non odit patrem suum, & matrem, &
uxorem, & filios, & fratres & sorores, adhuc
autem & animam suam (sensitivam) non po-
test meus esse discipulus. Et Apostolis dicendum
 fuit: *ecce nos reliquimus omnia*: priusquam
 illis Christus hinc centuplum, & deinde vitam
 æternam promitteret. Uude Concil. 2. Carth.
 „*Placuit & condecet, ait, Sacros Antistites,*
 „*& Dei Sacerdotes, nec non & Levitas, con-*
 „*tinentes esse in omnibus, quò possint simpli-*
 „*citer quod à Deo postulant impetrare, ut*
 „*quod Apostoli docuerunt, nos quoque custo-*
 „*diamus.* Quare & S. Hieronymus ex mente
 Ecclesiæ contra Jovinianum statuit: *Episcopi,*
Presbyteri, Diaconi, aut Virgines eligantur; aut
vidui; aut certè post Sacerdotium pudici. Et
 Chrysostomus de Patientia Job: *Dixit, inquit*
S. Paulus (De Episcopo) unius uxoris virum,
non ea ratione, ut id nunc in Ecclesia observetur.
oportet enim omni prorsus castitate Sacerdotem
ornatum esse. Et S. Leo Pontifex ad Athana-
 sium *Ad exhibendam perfectam continentia*

Castus sit
Ecclesiæ
sticus.

Luc. 14.

in fine
Apol.

Ep. 48. c.
omnium
d. 32.

N

puri-

Epist. 42.
Nullum
d. 28.
Epist. 29
c. 1.

Mulierum
vitet con-
sortia.

Epist. 47.

Fugiat pe-
nisula.

August.
ser. 2.
Dom. 15.
post Trin.

puritatem, nec Subdiaconis quidem carnale
connubium conceditur. Et S. Gregorius: Nul-
lum facere Subdiaconorum presument Episco-
pi, nisi qui se victurum caste promiserit. Hinc
Nepotianum sic ad castitatem Hieronymus
instruit. *Hospitiolum tuum, aut rarò, aut nun-*
quam mulierum pedes terant. Omnes puel-
las & Virgines Christi, aut æqualiter ignora,
aut æqualiter dilige. Ne sub eodem tecto
mansites, aut in præterita castitate confidas.
Nec sanctior Davide, nec Sampsonè for-
tior, nec Salomone potes esse sapientior.
Memento semper, quod paradisi colonum
de possessione sua mulier ejecit, &c. Cave
omnes suspiciones: & quidquid probabiliter
fungi potest, ne fingatur, ante divita. Crebra
munuscula, & sudoriola, & fasciolas, & vestes
ori applicitas, & oblatos ac degustatos ci-
bos, blandasque ac dulces literulas sanctus
amor non habet. Et Virgini apud Clericum
commoranti: Quid tibi necesse est, in ea ver-
sari domo, in qua necesse habes quotidie aut
perire, aut vincere? Quis unquam morta-
lium juxta viperam securos somnos capit?
quæ etsi nõ percutiat, certè sollicitat. Securius
est perire non posse, quam juxta periculum
non perisse. Nimirum, contra libidinis im-
petum apprehende fugam, si vis obtinere victo-
riam; nec tibi verecundum sit fugere, si casti-
tatis palmam desideras obtinere. Ita S. Josephus
relicto

relicto etiam in manibus mulieris pallio fugiendo vicit. Si dignam te societatem & conversationem quæris : *cum viro sancto assidens esto, quemcunque cognoveris observantem timorem Dei, cujus anima est secundum animam tuam & qui, cum titubaveris in tenebris, con-*
dolebit tibi. Aut adjungaris probatissimis
 ,, quibusque senioribus. Nam, ut æqualium
 ,, usus dulcior, ita senum tutior est, qui magi-
 ,, sterio quodam & ductu vitæ colorat mores
 ,, adolescentium, & velut murice pietatis infi-
 ,, cit. Nam si hi, qui sunt ignari locorum, cum
 ,, solerti viarum iter adoriri gestiunt, quanto
 ,, magis adolescentes cum senibus debent no-
 ,, vum sibi vitæ iter ingredi, quo minus errare
 ,, possint, & à vero virtutis tramite *deflectere.*
 ,, Contra, *fuge* personas in quibus potest ma-
 ,, læ conversationis esse suspicio. Nec paratum
 ,, illud habeas trivium : sufficit mihi conscientia
 ,, mea, non curo, quid de me loquantur homi-
 ,, nes. Certè Apostolus providebat bona non
 ,, tantum coram Deo, sed etiam coram ho-
 ,, minibus : ne per illum nomen Dei blasphemare-
 ,, taretur in *gentibus.* Et quis neget Davidem
 nobis rectè consuluisse, *cum viro innocente in-*
nocens eris, cum perverso perverteris? Nam
 ,, sicut in pestilentibus locis sensim attractus
 ,, aër latentem corporibus morbum injicit, sic
 ,, in prava consuetudine ac conversatione ma-
 ,, xima mala hauriuntur, etiamsi statim incom-

Eccl. 27

D Ambro-
 1 r. off.
 c. 43.

Probrium
 senum
 consortio
 deleletur.

Hier. Ep.
 ad Nep.

Psal. 17.

S. Basil.
 ho Deus
 non est
 autor
 mali.

Compo-
sitiones, con-
vivia
declinet.

Hier. l. x.
in Iovin.

Concil.
Aquilei
Can. de
vita Clero.

Eph 5 u.

2° Thess. 3

1. Cor. 15.

Rom 13.
Prov. 1. &
cap 2. 0.

Sap. 8.

Desideriū

„modum non *sentiatur*. Cum otiosis sociis
ad lusus facile, & vanas levésque confabula-
tiones, ad convivia etiam ac pocula diverti-
tur. Quæ cuncta integritatem mentis corpo-
risque pessundant, nec diu continentem esse
patiuntur. Siquidem *esus carniū, & potus vini*
ventrisque saturitas, seminarium libidinis est.

„Undè *Convivia*, & nimiam Laicorum fami-
„liaritatem, multarum offensarum & scandala-
„lorum originem, Clerici, in quocunque gra-
„du constituti, declinare, ac fugere *debent*.

Hæc seriâ mente revolve, & tanquam scopu-
los castitatis devita. Qui inter mulierum con-
fortia, inter leviculorum, & otiosorum homi-
num societatem, inter vina epulâsque frequen-
tes diu illibatum pudorem tuetur, hic ex Ec-
clesiasticis corvo rarior albo censebitur. No-
verat id, qui nos admonet Paulus: *Nolite ine-*
briari vino, in quo est luxuria; Subtrahatis vos
ab omni fratre ambulante inordinate: quia
corrumpunt bonos mores colloquia prava. Non
in commessationibus & ebrietatibus, sed indui-
mini Dominum nostrum ꝑ. C. O quàm con-
sultè sapiens. *Fili mi, si te lætaverint peccato-*
res, ne acquiesces eis, ne ambules cum eis, pro-
hibe pedem tuum à semitis eorum. Luxuriosa res
vinum & tumultuosa ebrietas. Verùm, ut scrivi,
quoniam aliter non possem esse continens, nisi des
Deus: adij Dominum, & deprecatus sum.

Sequar, ô Domine & amplectar tam salubre
confi-

consilium, iis me sociabo, qui ædificationi ser-
viant; non seducant, sed deducant exemplo &
moribus. Sed quia sentio *aliam legem in mem-
bris meis repugnantem legi mentis meæ*, ne me
inducas in tentationem, sed libera ab omni
malo.

*casta con-
versio
tionis.*

III. PUNCTUM.

CONSIDERA, quod Ministri Ecclesiæ Dei,
exemplo Christi & Apostolorum, pau-
peres, hoc est, sine possessione priorum bo-
norum ad nutum vendibilium, esse teneantur.
Hoc jam olim in figura constitutum: *Non ha-
bebunt Sacerdotes & Levitæ partem & heredi-
tatem cum reliquo Israhel: Dominus enim ipse est
hereditas eorum.* In lege nova, qui discipulorū
Christi vestigia sequi volunt; nisi dicant: *Ecce
nos reliquimus omnia*; non habent promissio-
nem centupli, & vitæ æternæ. *Qui in terra præ-
sumunt habere difficultatem; quomodo non eru-
bescent dicere: Dominus pars hereditatis meæ.*
*Vbi est illud Apostolicū: quæ conventio Christi
ad Belial? qui terrenas possessiones relinquere
nolunt, cur peccata populi comedunt? Sed nō est
satis reliquisse propria; etiam illa, quæ ab Ec-
clesia conferuntur in usum tantum necessariū,
non in luxum luxuriāmque sunt impendenda.*
*De altari cui servit, vivat Clericus: vivat, non
luxurietur, non superbiat, non ditetur, non sibi
de bonis Ecclesia ampla palatia fabricet, nec in*

*Ecclesia-
stica pau-
peres
clerum
debet.*

Deut 18

*August.
de con-
temptu
secul. 1. 2.*

*Bern in
Decl. Ec-
ce nos,*

loculos

*Necessaria
tantum
conces-
duntur.*

*sess. 25.
c. 1. de
Refor.*

*Sup. rfluu
pauperum
sint.*

*D. Bern.
loc. cit.*

*Sess. 24.
de R. f.
Consan-
guinei
hinc ne-
queunt
ditari.*

loculos congreget, nec in vanitate, vel superflui-
rate dispergat, nec extollat de facultatibus Ec-
clesiæ consanguineos suos. Jam olim in Cartha-
ginensi concilio statutum ac à Tridentino repe-
titum est; ut *Episcopi* non solum modesta su-
pellectili & mensa, ac frugali victu contenti
sint, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac
tota domo caveant, ne quicquam appareat,
quod à sancto hoc instituto sit alienum, quod-
que non simplicitatem, Dei zelum ac vanita-
tum contemptum præ se ferat. Quæ verò de
Episcopis dicta sunt, ea ad universos, quæcun-
que beneficia, tam secularia, quam regularia
obtinentes, ipsosque etiam Rom. Ecclesiæ
Cardinales spectare decernit.

Porro quæ ex bonis Ecclesiasticis in fruga-
lem usum impensis supersunt, ea pauperibus ex
veteri Ecclesiæ instituto debentur: non ami-
cis, nisi & inter pauperes censeri possint. *Patrimonia*, siquidem pauperum sunt facultates Ec-
clesiarum, & sacrilega illis crudelitate surripit-
tur, quidquid sibi ministri, & dispensatores, non
utique Domini & possessores, ultra victum ac-
cipient, aut vestitum. Quare & Tridentina Sy-
nodus interdicit omnino, ne ex redditibus
Ecclesiæ consanguineos, familiaresque suos
augere studeant. Cum & Apostolorum cano-
nes prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei
sunt, consanguineis donent; sed si pauperes
sint, iis ut pauperibus distribuant: eas autem
non

non distrahant, nec dissipent ejus causa. Imò
 quam maximè potest eos sancta synodus
 monet, ut omnem humanum hunc, erga fra-
 tres, nepotes, propinquosque affectum,
 undè multorum malorum in Ecclesia semi-
 narium extat, penitus deponant.

Si tamen fors obrigit in Ecclesia tenuior, au-
 di Pauli ad Timotheum instructionem. *Habē-
 tes alimenta, & quibus regamur contenti simus :
 nã qui volunt divites fieri, incidunt in tentatio-
 nem & laqueum Diaboli, & desideria multa in-
 utilia & nociva mergunt homines in interitum.
 Radix enim omnium malorũ cupiditas.* Quod
 expendendum illis est, qui, ubicunque in Eccle-
 sia lautioris sese, aut novi etiam beneficii cum
 priore conjungendi offert occasio, nec studio,
 nec quandoque etiam muneribus per se aliòsve
 oblatis pareunt, & sibi perditionem conciliant.
 Nam cui bono hæc abundantia beneficiorum
 est? Tibi enim, cum supra conditionem, ho-
 nestamque, non lautam vitam, impendere fa-
 miliæ nihil liceat, onusque solum dispensandi
 in pauperes cætera, tuis humeris imponas, cur
 alterius ministerio privas Ecclesiam? Periculo-
 sum negotium ! quod paucos in seculo ditat,
 plurimos in æternum præcipitat. Sed dispensa-
 tio, ais, impetrata est. At quibus causis, quàm
 solidâ veritate fundatis? Hæc enim si fallant, to-
 ta dispensatio corrui, tu iniquus bonorum de-
 tentor, te tuosque fautores mergis in interitum.

I. Tim. 6.

Lucrum
 omne ve-
 titum.

Non nec-
 cessaria
 beneficia
 perditio-
 ni sunt.

Deus non fallitur, hic de ultimo etiam obolerationem poscet, & rapinam sacrorum bonorum inultam esse non patietur. Aliquando audies: *Stulte, hac nocte repetent animam tuam, & quæ parasti cuius erunt?* Quam dissimilis illi es, qui nascens non reperit hospitium, & moriturus in cruce, non habuit, ubi caput reclinaret?

S. Hier.
Ep. 2. ad
Nepot. c.
5.

Jer. 12.
Propositiō
vitiæ fru-
galis &
Apostoli-
ca.

1. Pet. 5.

„Obsecro itaque te, & repetens iterum, iterumque monebo, ne officium Clericatus genus antiquæ militiæ putes, id est, ne lucra seculi in Christi quæras militiâ: ne plus habeas, quàm quando clericus esse cœpisti, & dicatur tibi: *Cleri eorum non proderunt eis.* Nonnulli enim sunt ditiores Monachi, quàm fuerant seculares, & Clerici, qui possideant opes sub Christo paupere, quas sub locuplete & fallace Diabolo non habuerant: ut suspiret eos Ecclesia divites, quos mundus tenuit ante mendicos. Mensulam tuam pauperes & peregrini & cum illis Christus conviva novit. Negotiatorem clericum, ex inope divitem, ex ignobili gloriosum quasi quandam pestem fuge. Ita Domine, sic cupio: fac ut te tuumque Apostolum monentem audiam & sequar. *Pascite eum, qui in vobis est gregem Domini, providentes non coactè, sed spontaneè secundum Deum, neque turpis lucri gratia sed voluntariè: neque ut dominantes in Clerum, sed facti gregis ex animo: ut cum apparuerit Princeps*

cops Pastorum percipiatis immarcessibilem gloria coronam.

DISTICHON MEMORIALE

*Parendi sit cura tibi (2) ne femina tangat:
Quare senes, (3) inopes, siquid abundat opum.*

MEDITATIO XI.

De Charitate, Zelo, & Patientia Ministrorum Dei.

VERITAS. Raram vitæ perfectionem Ministri Dei ex officio à se suscepto profitentur, quæ eximia charitate Dei, proximique nititur (2) tum verò Zelo gloria Dei, & salutis proximorum, discreto & constanti. (3) Postremo insigni patientia, tam in laboribus, quàm persecutionibus ex amore Dei sustinendis.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Christum à resurrectione inter discipulos de perfectione & charitate differentem, ac denique Petro oves suas.*

N S

suas.

suas commendantem. 2. Pete gratiam ipsius institutionem sequendi.

I. PUNCTUM.

*Summa
vite per-
fectio à
ministis
Dei exigitur.*

*Bern. in
Decl. Ecce
nos.*

In psal. 15.

Psal. 72.

*Minister
Dei totus
Dei est.*

Gregori

Considera majorem vitæ sanctitatem perfectionemq; à Dei Ministris ad vitæ sublimioris professionem assumptis, quàm ceteris hominum requiri, & quidem multò maximam à Sacerdotibus ad sacra Ecclesiæ mysteria, ipsumque Christi in Eucharistia tractandū corpus, assumptis: ne sanctum canibus detur. *Sacerdos enim coeleste tenet officium, Angelus Domini exercituum factus est: tanquam Angelus, aut eligitur, aut reprobat. Inventa quippe in Angelis pravitas, & districtius judicetur necesse est, & inexorabilius, quam humana. Ecclesiasticus à mundo ad Deum conversus dicet cum Augustino: Dominus pars hereditatis meae & calicis mei. Eligant sibi alii partes, quibus fruuntur, terrenas, & temporales: portio mea Dominus est: bibant alii mortiferas voluptates, pars calicis mei Dominus est. Et cū Davide: mihi autem adherere Deo bonum est, & ponere in Deo spem meam. Ante omnia igitur, tanquam servus fidelis se tenetur devovere, non solis externis consecrationis ritibus, sed intimis animi affectibus Deo: ut cujus se ministrum profitetur; infidelis servus futurus, si cuiquam alteri magis adhærescat. Nemo enim magno, & Deo, & sacrificio,*

ficio, & Pontifice dignus est; nisi qui prius seipsum Deo hostiam viventem, & sanctam exhibuerit, rationalemque cultum, gratum, atque acceptum ostenderit. Talem sese hostiam Deo exhibet, qui per charitatem perfectam, tanquam holocausti ignem, cor suum Deo immolaverit. Qui enim manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et hac Apostoli olim flagrabant, cum dicerent: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis.* Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: *Si enim linguis hominum loquar & Angelorum: charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.* Quæ causa, quòd in sacris officiis, tam multi Ecclesiastici langueant? sæpe à choro absint; aut si adsint, sine pietatis sensu perfunctoriè & raptim canant aut orent? cur alii clamosi in cathedra Stentores, tam parum animos audientium percellunt? alii Sacramenta cunctanter & desudlosè administrant? an non iecirco, quia hæc sola deest actionum omnium anima, quæ est charitas? Ex hac verò charitate Dei pendet & dilectio proximi. Nam, *mandatum habemus à Deo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.*

Theol.
Apol. 1.

Charitate
Dei emi-
net.

1. Joan. 4.

Rom. 5.

1. Cor. 13.

Charitate
proximo
obligatur.

1. Joan. 4.

Et

Bern. de
dilig. Deo

Et quidem, *ut perfecta justitia sit diligere proximum, Deum in causa habere necesse. Alioquin proximum pure diligere quomodo potest, qui in Deo non diligit? porro, in Deo diligere non potest, qui Deum non diligit.*

Hac pro-
prium sig-
num est
ministero-
rum Dei.

Hic expendant animarum Pastores exemplum Christi Pastoris boni, qui ita dilexit proximum, ut *animam suam posuerit pro ovibus suis. Per quam difficiles vias, per quot adversa ille errantem ovem secutus est? quot labores, itinera, calumnias, opprobria, & persecutiones sustinuit, quot bonis in corpore & anima, saepe etiam ingratos cumulavit? Tales & Christus discipulos, & in suo munere successores desi-*

Joan 13.

Dolor ne-
glecti officii
& deside-
rium im-
plendi.

derat. In hoc enim ait, cognoscant omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Ad quid in Ecclesiam Dei venisti? cujus geris ministerium? cujus munus suscepisti? quot hominum salus, ex te tuaque sedulitate dependet? quam jucundum est illius amicum esse, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam? quam gloriosum est il-

1. Cor. 9.

lum imitari, qui omnibus omnia factus est, ut omnes lucrifacere.

II. PUNCTUM.

Zelus pro
honore
Dei & sa-
lutis ani-

Considera', zelare quemlibet Ecclesiasti- cum debere pro honore Dei, pro salute Ecclesiae, & proximorum; quia minister Dei & Eccle-

& Ecclesiæ est. Hic porrò zelus ex eodem charitatis igne in cordibus nostris accendendus est. Ignem, ait, Christus veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur? Hoc vehementer inflammatus erat ille Christi minister, qui dicebat, proximorum saluti intentus: se versatum, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum. Et, quis infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non uror? Ego autem libentissimè impendam, & super impendar ipse pro animabus vestris: licet plus vos diligens, minus diligar: imitatus illum qui cum pertransisset benefaciendo, & sanando omnes oppressos à Diabolo, denique & semetipsum moriens superimpendit in ligno crucis saluti nostræ. Tali zelo David accensus dicebat: *Tabescere me fecit zelus meus, quia oblitum sunt verba tua inimici mei.* Nam Dei minister est vindex in iram ei, qui malè agit.

Debet tamen i. ejusmodi zelus cum prudentia & discretionem esse conjunctus: ne simus ex illis: qui emulationem Dei habent; sed non secundum scientiam. Ignorantes enim justitiam Dei, & suam quærentes statuere, offendunt. Semper quidem zelus absque scientia minus efficax, minusque utilis invenitur, plerumque autè & perniciosus valde sentitur. Quo igitur Zelus fervidior ac vehementior spiritus, profusiorque charitas, eo vigilantiori opus scientia est, qua zelum supprimat, spiritum temperet, ordinet charitatem.

marum
Dei ministri decet.

2. Cor. 13.

2. Cor. 12.

Ag. 10.

Pf. 18.

Rom. 13.

Zelus tamen i. sit discretus.

Rom. 10.

2.

Ber. ser.

49.

2. *Sine livore aut alio vitio.* *tatem.* 2. Videndum ne ex livore, superbia, aut indignatione procedat, sed ex puro amore Dei. Nam *emulationē Dei suo spiritu inspirat fidelibus Deus; amoris enim non livoris est.* Hac *emulatione Phinees Pater noster, ait Mathathias moriens, Zelando zelum Dei, accepit testamentum Sacerdotii aeterni.* 3. Cum dolore animi *compatientis alienæ calamitati sociandus est.* Ita Paulus *Tristitia, inquit, mihi magna est, & continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse à Christo, pro fratribus meis. Multi enim ambulant quos saepe dicebam vobis, (nunc autem & flens dico) inimicos crucis Christi, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum.* Ita & Christus, *videns civitatem Ierusalē, flevit super illam.* 4. Cū animi fortitudine *junctus Zelus est, qui omnia adversa sustinet, aut perumpit. Fortis enim, ut mors delectio; dura ut infernus emulatio. Nam qui igne Christitatus fuerit, nihil curæ illi est gloria & ignominia. Tentationes verò sic contemnit, & flagella & carceres, quasi in alieno corpore pateretur, aut velut adamantinum corpus possideret. Quæ antiè suavia sunt in hac vita ridet, atque ad ea sic afficitur, quasi corpore mortuus esset.* 5. Sine respectu personarum monet & exequitur, quæ ex divina gloria esse judicat, memor Christi monentis, *qui me erubuerit & sermones meos hūc filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua, & Patris, & Sanctorum Angelorum.* Sine quo respectu
- Aug. in Pf 118.
1. Mach. 2. § 4.
3. *Sit compatientis animi.*
Rom. 9. 2.
Philip 3. 18.
Luc. 10.
4. *Fortis in adversis.*
- Chrysoft. hom. 52. in Act.
- 3 *Sine respectu humano.*
- Luc. 9.

spectu usque adeò D. Paulus fuit, ut diceret: *si Gabi.*
adhuc hominibus placerem Christi servus non es-
sem. Et hic quidem in ministro Dei zelus sæpe
 est necessarius, ut quorundam potentiorum au-
 dacia comprimatur; discretionem tamen condi-
 dus, ne plus destruat, quàm ædificet.

Expende, quem in te affectum experiare, an
perfecta charitas in te sit, quæ foras mittit timo-
rem, & animum zelo Dei flagrantem, pro illius
 gloria, & proximorum salute, aut propugnanda,
 aut propaganda, ad quævis audenda patien-
 dave inflammet? Quod si defuerit; ille tibi ignis
 charitatis magis magisque est accendendus, un-
 de hæc zeli flamma prorumpit. Nondum satis
 pretium animæ, vitæque ac mortis æternæ,
 nondum mortem Christi, & ardentissimum il-
 lius amorem, ut par est, æstimare nosti.

O quis mihi dabit, ut illo zelo accendar,
 quo flagrarunt tot sancti ministri Dei, atque
 imprimis ille, qui Ephesiis valedicens scribit;
per triennium nocte & die non cessavi cum la-
chrymis monens unumquemque vestrum: ita cū
 his, ita cum aliis versatus, nec laboribus obru-
 tus, nec doloribus opprobriisque deterritus,
 tanquam Angelus Dei, illorum zelum est æmu-
 latus, qui sunt *administratorii spiritus*, missi
 propter eos, qui hereditatem capiunt salutis. An
 non fas est, tales tantosque, & in cœlis, & in ter-
 ris, pro Dei honore & proximorum salute ze-
 latores imitari?

*Quibus
mediis hic
Zelus ac-
cendendus.*

*Desideriū
boni Zeli.*

Act. 20.

Heb. 1. 14.

III. PUN-

III. PUNCTUM.

*Persecu-
siones &
adversa
superanda
sunt.*

Joan. 15.

2. Tim. 3.

1. Pet. 2.

*Difficul-
tates in il-
lustri mu-
nere super-
anda.*

D. Hier.
ad Nepot.

Considera, fieri non posse, ut absque tribulatione ac persecutione vivas, si munus tuum in Ecclesia rectè sedulòque exequaris: nam & illud suas habet molestias, & improborum adversum te conatus non rarò insurgent. Habet enim princeps hujus mundi suos ubiq; ministros, qui Dei ministris zelo impio adversantur. Præmonuit Christus: *Non est servus major Domino suo, si me persecuti fuerint, & vos persequentur.* Et Paulus suâ doctus experientiâ, tradit quod omnes qui pie volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patiantur. Et Petrus: *in hac, ait, vocati estis; quia & Christus passus est pro nobis, relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus. Qui cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur, tradebat autem judicanti se injuste.*

Fidelis Dei & Ecclesiæ minister proposito sibi Christi summi Sacerdotis exemplo, ad hoc solum intentum gerit animum, ut sibi impostum à Deo munus juxta voluntatem ipsius exequatur; sicut Legatus Regis suo officio exequendo intentus, viarum pericula & occurrentes difficultates perumpit, in memor cujus personæ munerisque dignitatem sustineat. Ita per bonam famam & malam, à dextris & à sinistris Christi miles graditur; nec laude extollitur, nec vitupe.

vituperatione frangitur: non divitiis tumet, non contrahitur paupertate, & leta contemnit, & tristia: per diem sol non urit illum, neque luna per noctem. Talis erat Elias Thesbites olim, qui cum periculo capitis impium Regem Achab sæpè coarguit idololatriæ aliorumque scelerû, improbissimæque Reginae Jezabeli prædixit, fore ut canes nefariam in agro dilacerarent. Talis & Joannes Baptista, qui Herodi incesto coràm exprobrare ausus: *non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Et quamvis jam inclusus carceribus, non destitit tamen illius aliorumque scelerum indignitatem Herodi exponere, pœnitentiámque suadere, memor officii sibi à Deo commissi, memor divinæ gloriæ, salutisq; alienæ. Tales denique tam seduli, tam ferventes, contemnentes periculorum erant Apostoli omnes, in ministerio sibi à Deo imperato: quos non persecutio, non gladius, non fames, non nuditas, non angustia, nō tribulatio, non mors ipsa poterat separare à charitate Dei, & proximorum: quin etiam *ibant gaudentes à conspectu concilii: quoniam digni fuissent pro nomine Iesu contumeliam pati.*

Quis nobis hoc tribuat, ut simili ardore succendamus hodie in Ecclesia Dei? quantò illius esset facies illustrior, fides ferventior, major pietas & religio! Expende quantum nunc istorum decus sit, qui aliquando hoc officio præclare functi ac defuncti sunt, quàm celebris

○

illorum

Exemplo
Eliæ.

3. Reg. 22

Matt. 23.
Et Joan.
Baptistæ.

Desideriū
patiendī
pro Deo.

illorum in terris recordatio, quàm immensa in
 coelis gloria! quàm dulci atque inexplicabili
 nunc flagrent ac fruantur amore Dei in æterni-
 tate, qui eodem hic accensi fuerunt in tempore.
 Quin imus, quin consequimur, tam illustria in
 terris Sanctorum vestigia, quando *non sunt con-*
digna passiones hujus temporis, ad futuram glo-
riam quæ revelabitur in nobis.

DISTICHON MEMORIALE.

Te geminus sustollat amor (2) Zelusque salutis
Discretus, (3) patiens spectata operando Deum.

CONSIDERATIO

De Lingua custodia.

PUNCTUM I.

EXamina te quomodo artem loquendi didi-
 ceris, quæ in tribus maxime consistit. I. Ut
 parum loquamur: itaque examina te, an suo
 tempore silentium accuratè observes: an
 non de te tuisque rebus sine necessitate aut fru-
 ctu loquaris, adeoque negligas sapientis confi-
 lium Eccl. 32. datum: adolescens loquere in tua
 causa vix? an non in quotidianis colloquiis
 plus æquo garrias, iterum immemor instructi-
 onis à sapiente datæ, eodem loco: in medio
 magnatorum (quales ob virtutem merito cre-
 dis esse fratres tuos) non præsumas, & ubi sunt
 senes,

senes, non multum loquaris, sed potius audi, & tace, & pro reverentiâ accedet tibi bona gratia.

II. Ut consideratè loquamur, & os sicut oculos aperiamus: itaque Examina te, an facile & libenter de rebus ad te non pertinentibus (puta iis, quæ à sæcularibus geruntur, quæ in bello fiunt) loquaris, an jocos facetiâsque parum religiosas in colloquiis usurpes? an verba mendacia, vel certè amphibologica absque causa justa proféras.

III. Ut charitativè loquamur: itaque examina te, an de superioribus tuis aut etiam aliis hominibus facile murmures? an aliorum famæ detrahere soleas? an mordacibus aut acerbioribus verbis ullum ex fratribus tuis, aliisve lædere nonnunquam audeas.

PUNCTUM II.

Perpende motiva ad hanc artem addiscendâ.

Primum est: quia hæc ars religiosis quasi propria est, teste S. Jacobo c. 1. Si quis putat se religiosum esse, non refrænans linguam suam, hujus vana est religio.

Secundum est, quia hæc ars est quasi firmissimus murus, defendens hominem à multiplici peccato, quod, teste Sapiente, prov. 10. in multiloquio non deerit, hinc idem prov. 25. dixit: Sicut urbs potens, & absque murorum ambitu, ita Vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

Tertium est, Quia optimum est medium ad

perfectionem consequendam : hinc Arsenio petenti ostendi viam ad salutem , coelitus vox allapsa dixit: Fuge, tace, quiesce, & salvaberis. Unde meritò S. Jacobus c. 3. dixit: si quis in sermone non labitur, hic perfectus est vir.

Quartum est, quia verbum dulce multiplicat amicos, Eccl. 6. Deum scilicet & homines; & favus mellis composita verba, prov. 16. singulari suavitatem Deo, proximo, & tibi causantia.

Quintum est, quia lingua sacerdotis religiosi Deo consecrata est, ad laudandum, scilicet eum, per officium divinum, & conciones; & eundem per modum rhedæ in stomachum quotidie transvehendum. An ergo piaculum grande duces, calicem, aut Ciborium Deo consecratum ad profanos usus adhibere, & non magis vereberis linguâ Deo, tot, tamque titulis ponderosis sacratâ ad ipsius offensam vanosq; ac ludicros sermones proferendos abuti?

PUNCTUM III.

Inquire media ad hanc artem addiscendam.

Primum est, Silentium accuratè servare: hinc Pythagoras quinque annorum silentium discipulis suis imposuit, ut hanc artem discerent; & meritò, quia nemo severè loquitur, nisi, qui libenter tacet, teste Thom. de Kemp. l. 1. c. 20.

Secundum est, firmum facere decretum, nunquam de se aliquid laudabile, nunquam de

de aliis aliquid repræhensibile proferendi.

Tertium est, Non esse citatum in lingua, juxta consilium sancti Spiritus Eccl. 4. itaque juxta ejusdem monitum c. 28. Aurum tuum & argentum confla (id est omnes vires tuas congrega) & verbis tuis facito stateram, & frænos ori tuo rectos, & attende, ne labaris in lingua tua. Hinc sanctus Augustinus suasit, ut omne verbum prius veniat ad limam, quam ad linguam, seu, ut Germani dicunt, wåg/ ehe du wågst. & sanctus Paulus c. 4. ad Coloss. hortatur, ut sermo noster sit sale conditus; ô quàm cautè sallem aspergimus!

Quartum est, ita loqui, ac si tota civitas, aut locus in quo habitas, audiret, aut certò sermo tuus typo publico esset vulgatus; an non enim saltem Deus audit, qui plaris à te æstimari debet, quam omnes homines, & Angeli? an non ille in medio tui & illius, qui loquitur, consistit, reperitque suum illud: quos confertis sermones ad invicem?

Quintum est, dare operam, ut proficias in spiritu, tunc enim in te locum habebit illud Eccl. 6. bonus homo de bono Thesauro cordis profert bonum; ex abundantia enim cordis os loquitur; item illud Ecclesiæ: Repleti sunt spiritu sancto, & ceperunt loqui magnalia Dei.

Sextum est, tollere radicem, quæ garrulitatis, & omnium vitiorum inde ortorum causa est: hanc autem radicem indicat Thomas Kemp,

lib:1.cap.10. dum ait: ideo tam libenter loquimur quia per mutuas locutiones ab invicem consolari quærimus, & cor diversis cogitationibus fatigatum optamus relevare. Et multum libenter de his, quæ multum diligimus, vel cupimus vel quæ nobis contraria sentimus, libet loqui, & cogitare, ita ille: stude ergo, nihil aliud quærere, & amare, nisi Deum, & sanctum beneplacitum ejus, & totam garrulitatis & filiarum ejus originem sustulisti.

MEDITATIO XII.

De perfectione & conjunctione cum Deo Sacerdotibus necessaria.

VERITAS. Magna Sacerdotis in terris sanctitas requisita est, quòd Christi Salvatoris nostri vices, in sanctissimo Sacrificio obeat; (2.) ideòque ad singularem cum Deo familiaritatem: (3) deinde ad quotidianum in perfectione progressum, sine quo perseverare difficile est, conniti tenebitur.

ORATIO PRÆPARATORIA communis.

PRÆLUDIUM I. *Proponat sibi Christum, in via & hospicio Emauntis cum suis discipulis con-*

conversantem, & convalescentem. 2. Petat gratiam ex ipsius consortio proficiendi.

I. P U N C T U M.

Considera, quòd, uti Christus non tantum
 supremus Sacerdos est, sed & Mediator, Heb. 7. 25
 intercedens inter Deum & hominem deprecator, & Heb. 5.
semper vivens ad interpellandum pro nobis; ita Sacerdos ex hominibus assumptus pro
 hominibus constituitur, in *ys* quæ sunt ad Deum
 ut offerat dona & sacrificia pro peccatis, & orationibus suis interpellat pro nobis. Quod Sacerdotis
 ultimum illi munus cum reliquis Ecclesiæ ministri- magna
 stris commune est; primum singulare, & sanctitas
 prorsus divinum; quia in Christi persona Sa- ad Christi
 crificium illud offertur. Quis igitur satis aut vices di-
 mente concipiet, aut verbis explicabit, quàm gnè obeun-
 diligens ad illud dignè peragendum animi das requi-
 corporisque præparatio, quàm ardens deside- ritur.
 rium Deo rectè serviendi, & quàm sedula ac
 devota sacrificii executio requiratur. Quanta,
 quam stupenda res! Christus homini mortali
 suas in terra vices mandat, idque in supremo
 mysterio, quo majus ipse nullum in terra per-
 egit: offerens semetipsum hostiam pro pecca-
 tis nostris æterno Patri. Qualem hic requirit D. Chry-
 jure Christus in Sacerdote puritatem spiritus, sostomus,
 devotionem mentis, reverentiam offerentis.
 Ipse Christus adest, Christus immolatur, ideoque
 per id tempus, & Angeli Sacerdoti assident, &
cale-

*Sacrificij
summa
dignitas
eadem po-
stulat.*

*caelestium potestatum universus ordo clamores
excitat, & locus altari vicinus plenus est. An-
gelorum choris, in honorem illius qui immola-
tur. Hæc si non humanis intuemur oculis,
(quibus certè ad summam venerationem cum
sancto tremore excitaremur) attamen indu-
bitatâ, longèque minus fallenti fide contem-
plamur, ut iccirco mirum sit, quemadmodum
homo sanæ præsentisque mentis, hoc in loco
officiòque torpere possit, aut cum levi etiam
imperfectione & macula non vereatur ad tre-
mendum hoc mysterium accedere. Bethsanimæ
olim videntes quàm admiranda Deus per ar-
cam operaretur: *Quis inquit, poterit stare
in conspectu Domini Dei sancti hujus?* Tanta
erat erga figuram mysterii hujus reverentia: ut
intelligas, quid in ipsa veritate præstandum sit.
Sive enim expendamus supremam offerentis
Christi dignitatem, sive ipsius mysterii mag-
nitudinem, hostiæque oblatæ excellentiam, si-
ve illam cui offertur Dei majestatem, sive illius
quâ offertur, actionis inæstimabile pretium,
sive illorum pro quibus offertur necessitatem,
ac fructum incredibilem, omnia planè in hoc
mysterio summa, excelsissima, divinissima sunt,
ut angelicam magis, quàm humanam purita-
tem sanctitatèque exigere videantur.*

*Admira-
tio divini
mysterij.*

O felix & sublimis homo, qui ad tantam
tamque excellentem dignitatem officii à Deo
admitteris; infelix, atque infra homines des-
pici-

piciende, quisquis abuteris. O adoranda ma-
 jestas, quanta tua bonitas & demissio est, quòd
 ad verba & manus hominis peccatoris de sum-
 mo tete cœlo inclines! ô detestanda hominis
 malitia & arrogantia, qui ad tanti mysterii tra-
 ctationem cum scelerum conscientia indig-
 nus advolat! ô bone Jesu, qui in hoc mysterio
 & offerens & hostia es, da: ut ex infinita illa
 scaturigine gratiarum, quæ hic exundat, ari-
 dum cor meum irrigetur, ne quicquam te
 tuoque ministerio indignum admittam; sed
 puro corde, ardenti desiderio, perfectaque
 charitate te Deum meum amplectar, & in ho-
 stiam mihi totiq; Ecclesiæ salutarem offeram!

*Et gratia
 implora-
 tio.*

II. P U N C T U M.

C O N S I D E R A, à Ministro Dei non minus,
 quàm aulæ secularis ministris exigi, ut
 Regi ac Domino suo frequentes adsint, atque
 ad omne ministerium domûs, hoc est, Eccle-
 siæ, parati, promptique sint, & tanquam fami-
 liares cum eo conversentur, ipsum in oculis
 animoque circumferant, atq; ipsius crebro al-
 loquio, mandatis, consuetudine delectentur.
 Certè solius Eucharistiæ aliorumq; Sacramen-
 torum prudēs ac pia usurpatio, *infinitus thesau-*
rus est hominibus, quo qui usi sunt, participes fa-
cti sunt amicitia Dei. Atque ad hujus amicitia
 usum suos potissimum discipulos Christus eo-
 rumque successores delegit. *Vos autem dixi*
amicos, quia omnia, quaecunque audivi à Patre

*Dei Mini-
 ster in Ec-
 clesia Deo
 familiaris
 sit.*

Sap. 7. 14.

Joan. 13.

P meo,

meo, nota feci vobis. Et quibus magis, quàm Ecclesiæ suæ ministris cælestia mysteria communicavit? qui etiam arctiori amicitia & familiaritatis lege, quàm hi Christi domestici, eidem devincti tenentur? Quàm gloriosum Abrahamo fuit amicum Dei appellari! Unicum illi Deus præceptum dederat: *ambula cor àm me, & esto perfectus*: quo ille tanquam fidelis minister, non parum in Dei familiaritate profecerat, quod & sibi datum esse, jure omnes Ecclesiæ Dei que ministri existimare possunt. Quo enim fine hos vocavit? an non ut sibi velut domestici ministrarent? nemo negabit. At quale hoc ministerium, quod exigit? *constituitur pro hominibus in iis quæ sunt ad Deum*. Quænam hæc? sacrificia, orationes, psalmodiæ, sacramentorum administratio, aliorumque ad religionem ac pietatem institutio, quod est ubique de rebus agere divinis, & cum Deo conversari. Nunquid in cælo Sancti, Angelique Dei, cum summa voluptate, sine intermissione, occupantur & gaudent, concinentes, *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth!* Ipse Christus Servator noster, quàm in oratione frequens! in qua etiam pernoctare solebat, non tantum pro se, verum & Ecclesiâ suâ sollicitus deprecator. Unde Petro ait: *oravi pro te, ut non deficiat fides tua*. Quando igitur Ecclesiasticus atq; imprimis Sacerdos, hoc munus, Christum Sanctosque imitandi, orandique pro Ecclesiæ necessita-

Heb. 5.

Vt muneris Deo esse famili-ares tenetur, cum hoc in omnibus Deum spectet.

cessitatibus, impositum suscepit, detrectare omnino non poterit; & gravi sese noxa obstringet, nisi, ut par est, pie devotèque expleverit. Jam quid memorem proprias illius necessitates inter tot mundi discrimina, & labendi occasiones, nisi orationis præsidio, vix superandas. Quod si enim Augustino teste; *ille novit rectè vivere, qui novit rectè orare*: existimandum non est, Ecclesiasticum virum, sine recto pioque orationis usu, diu rectè victurum. Ut manifestum sit quòd magna illius, quæ publicè in Ecclesia certis horis peragenda, quæ privatim etiam persolvenda, incubat ipsi necessitas. Cetera, ad ministerium prædicationis & sacramentorum pertinentia, nihil attinet percensere; cum nihil eorum sit, quod, ut divinum, ut Ecclesiæ necessarium, ut ad honorem Dei proximi que salutem institutum, præcipuam diligentiam attentionemque, juxta præscriptas Ecclesiæ leges, non requirat.

Expendat hic quisque, quam personam, quodque in se munus suscepit, aut decernat admittere: & ne quid illo indignum fiat tantam in re, quanta est Dei gloria, salutisque non solum propria, verum & totius Ecclesiæ, impensè provideat. Etenim tam excelsa munia non possunt, nisi cum magna pietate rectè administrari: nec, nisi cum magna impietate desidiosè negligi. Unde Episcopo illi dictum, *quia tepidus es, incipiam te evomere*. Quale ergo judici-

Necessitas propria cogit.

Hom. 4. ex Jo.

Æstimatione periculi in muneri neglectu.

Apoc. 3.

um his imminet, qui pinguiora Ecclesiæ beneficia occupant, & plerumque per Vicarios officium persolvunt, adeoque ventri magis serviunt, quam Deo! Cave imiteris.

*Gratia ad
exequen-
dum po-
pulario.*

Agnosco, ô Deus meus, obligationem meam in tam sancti muneris administratione. Et quis mihi tribuet, utque tanquam fidelis servus constituar super familiam tuam, & sanctissimam in omnibus impleam voluntatem?

III. PUNCTUM.

*Profectus
ad perse-
verandū
necessari-
us est.
D. Bern.
Ep. 23.*

Considera, non esse satis bene cœpisse, sed qui perseveravit ad finem, hunc salvum fore: neminem autem facile in tali statu, tot occasionibus labendi exposito, perseverare, nisi indies studeat proficere. Nunquam justus arbitratur se comprehendisse, nunquam dicit satis est; sed semper esurit siti que justitiam. Ita, ut si semper viveret, semper quantum in se est, justior esse contenderet, semper de bono in melius proficere totis viribus conaretur. Non enim ad annum, vel ad tempus, instar mercenarii; sed æternum divino se mancipat famulari. Quocirca quantumcunque hic profecerimus. Nemo dicat, sufficit mihi, justus sum: ubi dixerit sufficit, ibi haesit. Vis coronari? Esto fidelis usque ad mortem; Iustorum enim semita quasi lux splendens, crescit usque ad perfectum diem.

*Apoc. 1.
Proy. 4.*

Quid igitur ad torporem excutiendum facies? Imitare Paulum: Ego, ait, non arbitror me comprehendisse: unum autem quæ retro sunt obli-

obliviscens, ad ea verò, quæ sunt priora, extendens me ipsum, ad destinatum persequor, ad bravium superna vocationis Dei, in Christo Jesu. Quicumque ergo profecti sumus, hoc sentiamus, priorum quæ fecimus bonorum obliti (& quem diem, ut par est, impendisse se quisquam poterit gloriari?) ad futurum tempus perfectè Deo impendendum nos vertamus. Et quis sibi diem unicum certò potest polliceri? Hunc ergo sic saltem impendamus, ut si primus esset, ac ultimus: dicamúsque cum Apostolo: *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: nemini dantes ullam offensio-* nem, *ut non vituperetur ministerium nostrum; sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros: ne cogamur aliquando cum Imperatore Tito dicere: amice, Diem perdidisti.* Hac ratione S. Carolus Borromeus, Ecclesiasticorum exemplar optimum, sese in dies singulos excitare solitus, ad summam perfectionem contendit. Eidem familiare erat, suadere omnibus, ut præsentem haberent in animo ubique Deum. Quid enim verius, quàm quod in eo vivimus, movemur, ac sumus? hoc indubitata fide tenendum est, illud solum requiritur, ut nos ipsos Deo præsentem animo sistamus, memores, ex occulto eum omnia intueri, ad eoque in quemque nostrum intentos habere oculos animúmque, ut si aliud omninò nihil toto orbe curaret. Hæc cogitatio, fide viva facta

Proficere
cupienti.
1. inci-
piendum
in dies.

2. Cor. 6.

1. In Ta
præsentis
ambu-
landum.
Act. 17.

Ps. 76.

pius innovata, dormire non faciet ministrum Dei. etiam excitabit gaudentem cum Davide, fatentemque: *memor fui Dei, & delectatus sum*: labor mihi dulcis,

3 Omne
opus ad
Deum di-
rigendum
est.

jugum Domini suave est: Denique ejusdem Borromæi consilium erat. hoc agendum, ut omne opus nostrum dirigeretur ad honorem Dei, juxta Pauli monitum: *omnia in gloriam Dei facite* Quod difficile non erit in conspectu Dei ambulanti, qui ubique nulli magis, quam Deo placere cupiet. Hoc ergo fac, & vives.

1 Cor. 10.

En brevis methodus & proficiendi indies & perseverandi. Quam si quique ministrorum Ecclesiæ, ut facilis est, ita non graventur accipere, his *benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem.*

Psal. 23.

S. Leo
serm. 4.
quadr.

Verum, quia dum in carne & mundo hoc versamur, necesse est, de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere: magna divina pietatis dignatione provisum est, ut, ad reparandam mentium puritatem, aliquot dierum nobis exercitatio mederetur. Erit igitur secessus

4. Annua
spiritus re-
collectio
non facile
negligenda.

ille dierum aliquot, quo mundi curis planè sepositis, animæ salutisque meæ supremam tantum negotium tractem, retractemque, quotannis omnino salutaris, nec facile omittendus ad profectum felicemque ex hac vita transitum adspirantibus.

Ps. 118.
Psal. 83.

Expende, quis adhæc præstanda tibi sit animus, atque ex hac resolutione tua præcipuum æternæ felicitatis tuæ momentum atque incrementum pendere noveris. Semel saltem in anno *dispone domui*, & dic: *ô bone Jesu, traheme post te & inclina cor meum, ad faciendas justificationes tuas in æternum.* Nam beatus vir cuius est *auxilium abs te, ascensiones in corde suo disposuit, ibit de virtute in virtutem, donec videbitur Deus Deorum in Sion*

DISTICHON MEMORIALE

Hostia perfectum sibi vendicat alma ministrum.

(2.) Ni jungare Deo (3) proficiasq; cades.

FINIS.

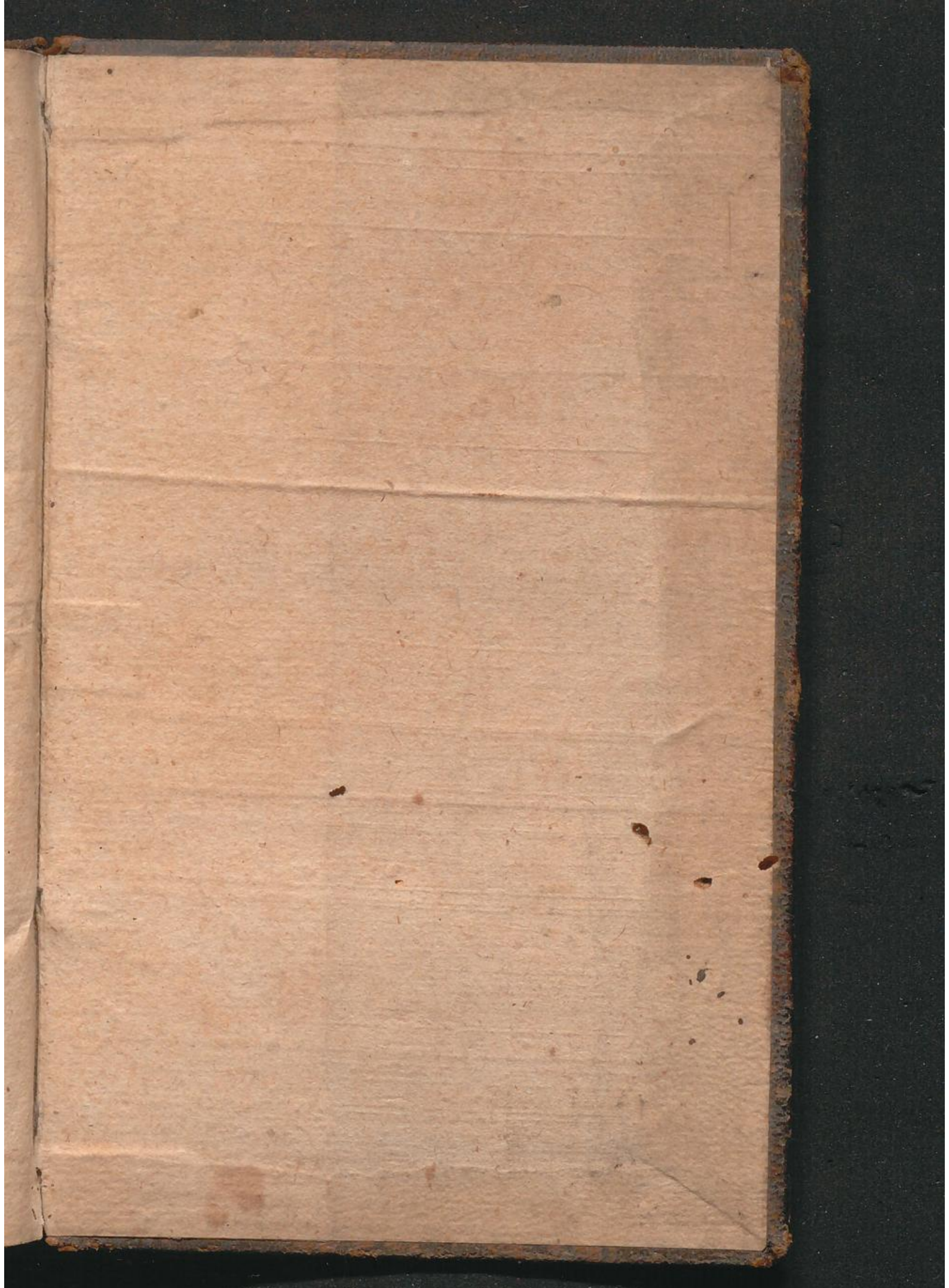
t-
:
s,
ei
n
:
n
s,
s.
:-
-
m

r,
la
m
ot
us
s,
m
is,
ex

r-
i-
re
:
ad
us
no
er

Kesoldt
Cito
Mus. 2.10

N
V
6
11

Th
4497

kerolle
ctio
Madan

NI

V
b

II